

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

MOGUĆNOSTI I PRAVA

Priručna brošura namijenjena osobama s invaliditetom
– osobama stradalima od minskoeksplozivnih sredstava

*“Ništa o nama bez nas”:
Uključiti osobe stradale od mina u
organiziranje brige o njima*

*“Nothing about us without us”
(Charlton, 1998.)*

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

Ravnateljstvo civilne zaštite

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske
Uprava za europske poslove, međunarodne odnose
i fondove Europske unije

Nakladnik: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite

Uredništvo: Nastavno nacionalno središte civilne zaštite

Dizajn i priprema: Digital studio Akvarij

Suradnici:

Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom
Ministarstvo zdravstva
Ministarstvo hrvatskih branitelja
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
Hrvatski zavod za zapošljavanje
Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Klinički zavod za rehabilitaciju i ortopedska pomagala KBC Zagreb
Grad Zagreb

Naklada: 500 komada

Online verzija brošure je dostupna na web stranici Ravnateljstva civilne zaštite
<https://civilna-zastita.gov.hr/>

Split, prosinac 2021.

UVOD.....	6	Naknada putnih troškova.....	43
Projekt razminiranje i društveno-gospodarska integracija.....	6	Pravo na doplatak za djecu.....	44
PREGLED MINSKE PROBLEMATIKE.....	7	Stož osiguranja s povećanim trajanjem.....	46
Tko su osobe stradale od MES-a i NUS-a i njihova zakonska prava u RH.....	8	Isplata mirovine.....	47
Zakonski okvir, institucije i reguliranje prava osoba s invaliditetom.....	10	Posebni slučajevi isplate mirovine.....	47
Registar osoba s invaliditetom.....	14	Socijalna skrb.....	48
Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom...14		Pomoć u kući.....	49
Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.....	16	Psihosocijalna podrška.....	49
Centri za profesionalnu rehabilitaciju.....	18	Rana intervencija.....	49
Hrvatski zavod za zapošljavanje.....	19	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija).....	50
Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelj i socijalne politike.....	21	Boravak.....	50
PRAVA NA OSNOVI INVALIDITETA.....	22	Smještaj.....	50
Utvrđivanje tjelesnog oštećenja.....	22	Organizirano stanovanje.....	51
Zdrastvena zaštita.....	23	Zajamčena minimalna naknada.....	51
Sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite.....	23	Naknada za troškove stanovanja.....	51
Dopunsko zdravstveno osiguranje.....	25	Pravo na troškove ogrjeva.....	52
Bolničko lječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući.....	26	Naknada za ugroženog kupca energenata.....	52
Zdrastvena njega u kući.....	27	Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja..	52
Pravo na ortopedsku i druga pomagala.....	28	Jednokratna naknada.....	52
Rodiljne i roditeljske potpore.....	31	Naknade u vezi s obrazovanjem.....	53
Zapošljavanje osoba s invaliditetom i poticaji zapošljavanja.....	32	Osobna invalidnina.....	53
Ostvaranje prava na novčanu naknadu.....	34	Jednokratne novčane pomoći.....	54
Pravo na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom.....	34	Pravo na doplatak za pomoć i njegu.....	54
Mjere aktivne politike zapošljavanja.....	35	Pravo na status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja.....	55
Radni odnos i zapošljavanje.....	35	Pravo na naknadu do zaposlenja.....	56
Prava iz mirovinskog osiguranja.....	38	Mobilnost.....	57
Pravo na starosnu mirovinu.....	39	Ostvarivanje prava na oslobođenje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine za uporabu autocesta.....	57
Prijevremena starosna mirovina.....	39	Ostvarivanje prava na oslobođenje plaćanja godišnje naknade.....	58
Pravo na invalidsku mirovinu.....	40	Ostvarivanje prava na oslobođenje plaćanja cestarine.....	59
Pravo na profesionalnu rehabilitaciju.....	40	Ostvarivanje prava na znak pristupačnosti.....	59
Privremena invalidska mirovina.....	41	Povlastice u željezničkom i pomorskom putničkom prometu.....	60
Pravo na obiteljsku mirovinu.....	42	Popust pri osiguranju vozila.....	60
Najniža mirovina.....	42	Povlastice u hrvatskom autoklubu.....	61
Osnovna mirovina.....	42	Jadrolinija.....	61
Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja.....	43	Parkirališna mjesta za osobe s invaliditetom.....	62
		Pristupačnost građevina.....	62
		Prava koja se mogu ostvariti u pojedinim lokalnim sredinama.....	63

Porezne olakšice.....	64
Oslobođanje plaćanja carine.....	64
Oslobođenje od plaćanja boravišne prostojbe.....	64
Neporezivanje motornih vozila osoba s invaliditetom.....	64
Neoporezivost drugih vozila osoba s invaliditetom.....	64
Zabrana otuđenja i uvjeti korištenja motornih vozila.....	65
Školovanje.....	66
Rani i predškolski odgoj i obrazovanje.....	66
Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje.....	66
Srednjoškolski odgoj i obrazovanje.....	67
Visokoškolsko obrazovanje.....	68

PRAVA CIVILNIH STRADALNIKA IZ DOMOVINSKOG RATA.....	70
Prava po osnovi oštećenja organizma.....	70
Osobna invalidnina.....	71
Pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe.....	72
Ortopedski dodatak.....	72
Profesionalna rehabilitacija.....	72
Posebni dodatak.....	73
Pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila.....	73

Prava članova obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u domovinskom ratu po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji.....	73
Obiteljska invalidnina.....	74
Povećana obiteljska invalidnina.....	74
Uvećana obiteljska invalidnina.....	74
Obiteljska invalidnina nakon smrti civilnog invalida iz domovinskog rata I. do IV. skupine.....	75

Prava po osnovi materijalnih i drugih potreba korisnika.....	75
Novčana naknada za civilne stradalnike iz domovinskog rata.....	76
Pravo na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba..	77
Dodatak za pripomoć u kući.....	77
Besplatni udžbenici.....	77
Pravo na stipendiju.....	78
Smještaj u učeničke odnosno studentske domove.....	78
Pravo na prednost pri zapošljavanju	

i popunjavanju radno mjesta.....	78
Prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi.....	79
Pravo na korištenje usluga veteranskog centra....	79
Pravo na psihosocijalnu pomoć.....	79
Pravo na pravnu pomoć.....	80
Posebni staž.....	80
Oslobođanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta.....	80
Pravo na troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka.....	80
Oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi.....	80

PRAVA PIROTEHNIČARA I S NJIMA IZJED-NAČENIH OSOBA S OSNOVE INVALIDNOSTI I SMRTI.....	81
---	-----------

Prava po osnovi oštećenja organizma.....	81
Osobna invalidnina.....	82
Ortopedski doplatak.....	82
Posebni doplatak.....	82
Doplatak za njegu i pomoć druge osobe.....	82
Medicinska odnosno fizikalna rehabilitacija.....	82

Prava iz mirovinskog osiguranja koja se osiguravaju navedenim zakonom.....	82
Pravo na invalidsku mirovinu.....	83
Pravo na profesionalnu rehabilitaciju.....	83
Pravo na obiteljsku mirovinu.....	83
Stož osiguranja u povećanom trajanju.....	84
Pravo na starosnu mirovinu prema zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja.....	84

Prava članova obitelji čija je smrt nastala zbog ozljede na radu.....	84
Obiteljska invalidnina.....	85
Prednost pri dobivanju stipendija.....	85
Prednost pri smještaju učeničke, odnosno studentske domove.....	85
Besplatni udžbenici.....	85

Prava članova obitelji stradalih osoba I. i II. skupine (oštećenje organizma 100%).....	85
--	-----------

KONTAKTI.....	86
----------------------	-----------

PROJEKT RAZMINIRANJE I DRUŠTVENO-GOSPODARSKA INTEGRACIJA

Švicarska konfederacija uspostavila je 2006. godine **Financijski mehanizam švicarskog doprinosa procesu proširenja Europske unije**, koji je usmjeren na nove države članice EU i predstavlja izraz švicarske solidarnosti s Europom s ciljem smanjivanja ekonomskih i socijalnih nejednakosti na području Europske unije. Za Republiku Hrvatsku, Švicarska je osigurala sredstva u iznosu od 326.5 milijuna kuna, za niz projekata koji će se provoditi u razdoblju 2016. do 2024. godine (**Švicarsko-hrvatski program suradnje**).

Jedan od projekata u sklopu tog programa je „**Razminiranje i društveno-gospodarska integracija**“, ukupne vrijednosti 3.5 milijuna CHF, u čiju su provedbu uključeni:

- Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite (Izvršna agencija)
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU (Nacionalna koordinacijska jedinica)
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava za europske poslove, međunarodne odnose i fondove Europske unije (Posredničko tijelo)

Ciljevi projekta su:

- razminiranje zaštićenih šuma i šumskog zemljišta na području Sisačko-moslavačke županije (1.74 km² u Kotar šumi), kao preduvjet sigurnosti stanovništva koje živi na tom području te
- društveno-gospodarska integracija žrtava mina kroz razvoj programa društveno-gospodarskog osnaživanja minskih žrtava i članova njihovih obitelji.

Po završetku aktivnosti razminiranja zaštićenih šuma i šumskog zemljišta Kotar šume, projekt se

nastavlja provedbom druge komponenta projekta – društveno-gospodarskom integracijom žrtava mina i članova njihovih obitelji.

Terenskim anketiranjem na području cijele Republike Hrvatske prikupili su se podaci o žrtvama mina i članovima njihovih obitelji. Podaci dobiveni terenskim anektiranjem uvršteni su u jedinstvenu bazu podataka o osobama stradalima od eksplozivnih ostataka rata (EOR), odnosno minskim žrtvama.

Na temelju prikupljenih i obrađenih anketa, izvršila se detaljna analiza rezultata terenskog anketiranja, utvrdile su se različite kategorije i razine kvalitete života i socioekonomskih uvjeta žrtava mina i članova njihovih obitelji te identificirali čimbenici koji bitno pridonose ili bi mogli pridonijeti poboljšanju njihove kvalitete života i socioekonomskih uvjeta.

Ovi čimbenici služe kao temelj za **razvoj programa za psihosocijalno osnaživanje i pokretanje inicijativa za poboljšanje uvjeta života** žrtava mina i članova njihovih obitelji, bilo na individualnoj ili grupnoj razini. U tijeku je provedba programa podrške u području psihosocijalne, edukativne i savjetodavne pomoći evidentiranim minskim žrtvama i članovima njihovih obitelji za osobe koje su u terenskom anketiranju izrazile potrebu i želju za sudjelovanjem u takvim programima.

Također se planiraju i manja ulaganja u zajednice, a u svrhu poboljšanja uvjeta života minskih žrtava i članova njihovih obitelji u okruženju u kojem trajno prebivaju.

Priprema i tisak ove brošure također su jedna od aktivnosti projekta Razminiranje i društveno-gospodarska integracija čija je svrha informiranje minskih žrtava o njihovim pravima i mogućnostima.

Nakon Domovinskog rata, Republika Hrvatska suočila se s problemom minskoeksplozivnih (MES) i neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) kao jednim od najtežih posljedica ratnih događanja na ovim prostorima. Nažalost, zadnjih trideset godina u Hrvatskoj je stradalo više od 2000 osoba, od kojih je preko 1400 zadobilo lake ili teške tjelesne ozljede.

Veličina minski sumnjivih površina (MSP) 1998. godine bila je procijenjena na 13.000 km². Zaključno s 10. prosinca 2021. na prostoru Republike Hrvatske MSP iznosi 209 km² i proteže se kroz 7 županija i 38 gradova i općina. Ovako značajno smanjenje minske opasnosti rezultat je kontinuirane i intenzivne provedbe poslova netehničkog izvida, tehničkog izvida i razminiranja MSP-a. Unutar preostalog definiranog MSP-a u minsko-informacijskom sustavu Ravnateljstva civilne zaštite, evidentirana su 574 zapisnika miniranja s ukupno 14.830 mina od kojih 13.909 protupješačkih i 921 protuoklopna mina. Navedeni MSP obilježen je s 8.022 oznake minske opasnosti. Na osnovi analize veličine i strukture MSP-a, postojećih kapaciteta, dosadašnjeg iskustva i drugih relevantnih čimbenika te sukladno preuzetim obvezama definiranim u Konvenciji o zabrani korištenja, proizvodnje, skladištenja i transporta protupješačkih mina i njihovom uništavanju (u daljnjem tekstu **Ottawska konvencija**, čija je RH članica još od 1. ožujka 1999.), strateški cilj Republike Hrvatske je **potpuno uklanjanje minske opasnosti najkasnije do 1. ožujka 2026.**

Značajnom padu broja minskih incidenata i stradalnika od MES-a i NUS-a u Republici Hrvatskoj doprinijele su i brojne edukativne brošure, tribine te predavanja s ciljem podizanja svijesti o opasnosti od MES-a i NUS-a. Naš zajednički cilj je učiniti sve kako bi se spriječila buduća stradanja.

Od početka 2009.g. u funkciji je i jedinstveni u svijetu **MIS Portal**, dostupan svim građanima na internet adresi www.civilna-zastita.gov.hr, gdje je moguće vidjeti trenutno stanje MSP-a i njegovu obilježenost. Ova priručna brošura u prvom dijelu govori o tome tko su osobe stradale od MES-a i NUS-a te pruža kratak pregled međunarodne i nacionalne zakonske regulative kao i institucija vezanih za zaštitu i promicanje prava osoba s invaliditetom. Drugi dio brošure ima za cilj da na jednom mjestu objedini najvažnija poglavlja zakonodavne regulative i uputi korisnike na trenutno aktualne adrese i nositelje različitih aktivnosti u ostvarivanju zakonom zajamčenih prava.

TKO SU OSOBE STRADALE OD MES-A I NUS-A I NJIHOVA ZAKONSKA PRAVA U RH

Zaštita civilnih i vojnih stradalnika Domovinskog rata stradalih od MES-a i NUS-a uređena je **Zakonom o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata**. Zakonom je, između ostalog, propisana posebna zaštita civilnih invalida stradalih od MES-a i NUS-a kao i posebna zaštita članova njihovih obitelji. Odredbom članka 9. Zakona propisano je da je civilni invalid rata osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju je zadobila u svezi s ratnim događanjima (bombardiranje, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.) ili od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka ratnih operacija.

Od 21. listopada 2015. godine na snazi je **Zakon o protuminskom djelovanju** (NN 110/15, 118/18, 98/19) čijim je stupanjem na snagu prestao važiti Zakon o humanitarnom razminiranju iz 2005. g. Sukladno istom, osobe stradale od eksplozivnih ostataka rata (EOR) su osobe koje su kao civilne žrtve stradale ili smrtno stradale od MES-a, NUS-a, njihovih dijelova i napuštenih eksplozivnih sredstava zaostalih nakon ratnih djelovanja izvan MSP-a.

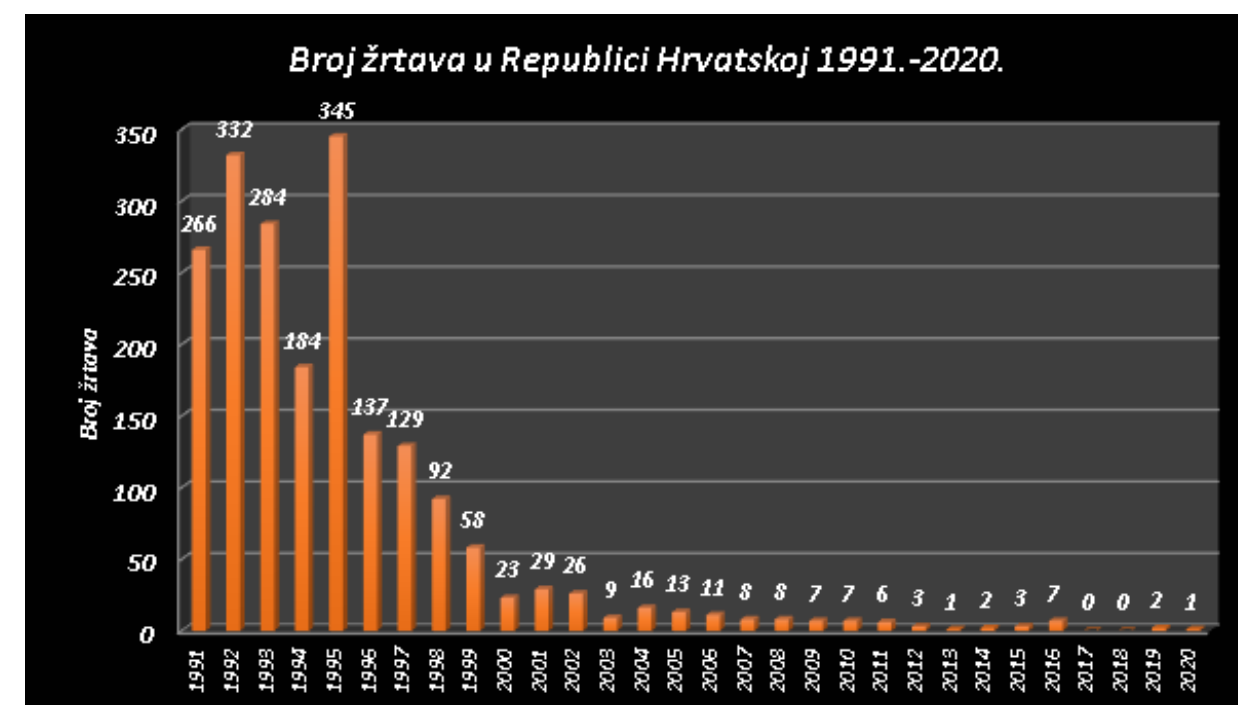
Krajem 2004. godine, održana je Prva revizijska konferencija država članica spomenute Ottawске konvencije u čijem se Izvješću generalno prihvaća da su **osobe stradale od mina** osobe koje su pojedinačno ili kolektivno pretrpjele fizičku ili psihičku povredu, ekonomski gubitak ili znatno uskraćivanje osnovnih ljudskih prava kroz djelovanje ili propuste vezane za korištenje mina. Također, sukladno članku 2 Konvencije o kazetnom streljivu, **osobe stradale od kazetnog streljiva** su sve osobe koje su ubijene ili su pretrpjele fizičku ili psi-

hološku povredu, gospodarski gubitak, društvenu marginalizaciju ili znatno umanjeње ostvarivanja njihovih prava uslijed korištenja kazetnog streljiva. To obuhvaća osobe izravno pogođene učincima kazetnog streljiva, kao i njihove obitelji i zajednice. U vodiču Ženevskog međunarodnog centra za humanitarno razminiranje stoji: „Žrtve mina, a posebno zajednice pogođene problemom MES-a i NUS-a, zahtijevaju široki raspon potpore koja uključuje hitnu i kontinuiranu medicinsku pomoć, fizikalnu rehabilitaciju uključujući proteze i pomoćna sredstva, psihološku i socijalnu potporu, ekonomsku reintegraciju te zakone i ostalu regulativu čiji je cilj eliminacija diskriminacije i izjednačavanje mogućnosti.“

Krajnja odgovornost za pružanje potpore je na nacionalnim vladama. Ottawska konvencija o tome kaže: „Svaka država članica koja je u poziciji da to može učiniti, treba pružiti potporu u smislu skrbi i rehabilitacije te socijalno-ekonomske reintegracije žrtava mina“.

Protokol V. Konvencije o određenom konvencionalnom naoružanju navodi slične obveze prema žrtvama ubojnih sredstava.

Broj žrtava MES-a i NUS-a stradalih u Republici Hrvatskoj

ZAKONSKI OKVIR, INSTITUCIJE I REGULIRANJE PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM

Status i različiti oblici prava osoba s invaliditetom ostvaruju se kroz brojne različite zakone i podzakonske akte:

- Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21)
- Zakon o protuminskom djelovanju (NN 110/15, 118/18, 98/19)
- Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom (NN 107/07)
- Zakon o listi tjelesnih oštećenja (NN 162/98)
- Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN 85/14 i 95/15)
- Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13, 98/19)
- Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (NN 85/06, 150/08, 71/10, 53/20, 120/21)
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18, 32/20)
- Zakon o tržištu rada (NN 118/18, 32/20)
- Zakon o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21)
- Zakon o doplatku za djecu (NN 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12, 82/15, 58/18)
- Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem (NN 115/18, 34/21)
- Zakon o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 138/20)
- Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19, 84/21)
- Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN 33/92, 57/92, 77/92, 27/93, 58/93, 02/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01, 103/03, 148/13, 98/19)
- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19)
- Zakon o povlasticama u unutarnjem putničkom prometu (NN 97/00, 101/00, 98/19)
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije (NN 40/16)
- Zakon o turističkoj pristojbi (NN 52/19, 32/20, 42/20)
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20)
- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17)
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, 147/20)
- Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01)

Uloga pravnog okvira je donošenje zakona i odredbi za zaštitu i ujednačavanje prava bez diskriminacije u bilo kojem pogledu. Pojedini temeljni zakoni razrađeni su u nastavku brošure.

Devet je ključnih oblika pomoći minskim žrtvama u kojima sudjeluju vladin i nevladin sektor uz niz organizacija i pojedinačnih inicijativa.

Resorna ministarstva i institucije uključeni u program skrbi su:

1. Ministarstvo zdravstva - www.zdravlje.gov.hr
2. Ministarstvo hrvatskih branitelja - www.branitelji.gov.hr
3. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike - www.mrosp.gov.hr
4. Ministarstvo financija - www.mfin.gov.hr
5. Ministarstvo znanosti i obrazovanja - www.mzo.gov.hr
6. Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom - www.posi.hr
7. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - www.hzzo.hr
8. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - www.mirovinsko.hr
9. Hrvatski zavod za zapošljavanje - www.hzz.hr
10. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI - www.zosi.hr
11. Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite - www.civilna-zastita.gov.hr
12. I drugi...

Više značajnih međunarodnih dokumenata vezano za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: OSI) doneseno je i ratificirano proteklih godina. Sukladno tome, Republika Hrvatska potpisnica je:

KONVENCIJE UN-A O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM (NN 6/2007), koja je stupila na snagu 3. svibnja 2008. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/međunarodni/2007_06_6_80.html).

Ovaj međunarodni dokument, po snazi iznad svih zakona u Republici Hrvatskoj, kroz 50 članaka unapređuje, štiti i osigurava punopravno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom. Zagovara promjenu paradigme "s tradicionalnog pristupa invalidnosti utemeljenog na medicini" na pristup utemeljen na ljudskim pravima. Konvencija je bila temelj za donošenje Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za pojedina razdoblja, o čemu više u nastavku.

KONVENCIJE UN-A O KAZETNOM STRELJIVU (NN 5/2009) koja je stupila na snagu 1. kolovoza 2010. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/međunarodni/2009_07_5_49.html).

Posebnost Konvencije o kazetnom streljivu je dvojaka, na način da se iznimno velika pozornost posvećuje zaštiti ljudi od učinaka kazetnog streljiva, odnosno pravima osoba stradalih od kazetnog streljiva, u mjeri da je osoba zapravo središte Konvencije, a ne više oružje kao takvo. Konvencija u okviru članka 5. vrlo detaljno govori o pravima stradalnika kao i obvezama država pozivajući se na međunarodno humanitarno i ljudska prava.

STRATEGIJA VIJEĆA EUROPE ZA OSOBE S INVALIDITETOM 2017. – 2023. (<http://posi.hr/wp-content/uploads/2018/02/Strategija-Vijeca-Europe-za-osobe-s-invaliditetom-2017-2023.pdf>) utvrđuje prioritetna područja Vijeća Europe na ovom polju za dato razdoblje, a Opći cilj je postići jednakost, dostojanstvo i jednake mogućnosti za osobe s invaliditetom.

U ožujku 2021., Europska komisija je donijela **STRATEGIJU O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM ZA RAZDOBLJE 2021. – 2030.** (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TX/?uri=COM:2021:101:FIN#PP4Contents>)

Strategija se nadovezuje na postignuća prethodne Europske strategije za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. koja je utrla put Europi bez prepreka i osnaživanju osoba s invaliditetom kako bi mogle uživati prava koja im pripadaju i u potpunosti sudjelovati u društvu i gospodarstvu. Međutim, unatoč napretku ostvarenom u prošlom desetljeću, osobe s invaliditetom se i dalje suočavaju sa znatnim preprekama i izložene su većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

Cilj strategije je osigurati da sve osobe s invaliditetom u Europi, bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, dob ili spolnu orijentaciju uživaju svoja ljudska prava, imaju jednake mogućnosti i jednak pristup sudjelovanju u društvu i gospodarstvu, mogu odlučivati o tome gdje, kako i s kim žele živjeti, mogu se slobodno kretati EU-om bez obzira na to koje su im potrebe za potporom, nisu više izložene diskriminaciji.

U ovoj novoj i poboljšanoj strategiji promiče se i intersekionalna perspektiva u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda i ciljevima održivog razvoja. Stoga nova strategija sadržava ambiciozan skup mjera i vodećih inicijativa u različitim područjima i s nizom prioriteta, kao što su pristupačnost: mogućnost slobodnog kretanja i boravka, ali i sudjelovanje u demokratskom procesu, zadovoljavajuća kvaliteta života i samostalan život uz posebnu usmjerenost na proces deinsti-

tucionalizacije, socijalnu zaštitu i nediskriminaciju na radnome mjestu, ravnopravno sudjelovanje putem učinkovite zaštite osoba s invaliditetom od svih oblika diskriminacije i nasilja, pružanjem jednakih prilika i omogućivanjem pristupa pravosuđu, obrazovanju, kulturi, sportu i turizmu, uz jednak pristup svim zdravstvenim uslugama, uloga EU-a da bude uzor drugima, namjera EU-a da provede tu strategiju, promicanje prava osoba s invaliditetom u svijetu.

Već spomenuti **ZAKON O PROTUMINSKOM DJELOVANJU** (NN 110/15, 118/18, 98/19) definira **PO-MOĆ OSOBAMA STRADALIMA OD EOR-a:**

Članak 95.

(1) Osobama stradalima od EOR-a će se na prikladan način, u skladu s primjenjivim međunarodnim konvencijama, međunarodnim humanitarnim pravom i ljudskim pravima, putem međuresorne suradnje, pružati pomoć prilagođena dobi i spolu, uključujući liječničku skrb, rehabilitaciju i psihološku podršku te će se nastojati osigurati njihova društvena i gospodarska uključenost.

(2) Osobama koje su kao civilne žrtve stradale od EOR-a pomoć će se pružati sukladno propisima kojima se uređuje zaštita vojnih i civilnih žrtava rata dok djelatnici na poslovima protuminskog djelovanja pravo na pomoć u slučaju stradanja ostvaruju sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 96.

(1) Radi obavljanja poslova pružanja pomoći osobama stradalim od EOR-a Vlada Republike Hrvatske osniva Koordinacijsko tijelo za pomoć osobama stradalim od EOR-a.

(2) Koordinacijsko tijelo iz stavka 1. ovoga članka sastavljeno je od predstavnika Ureda za razminiranje Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva i ministarstava nadležnih za zdravstvo, branitelje, HCR-a,

Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te ostalih tijela i nevladinih organizacija u čijem je djelokrugu problematika osoba stradalih od EOR-a.

kao i **PRAVA PIROTEHNIČARA I S NJIMA IZJEDNAČENIH OSOBA S OSNOVE INVALIDNOSTI I SMRTI I OBVEZNA OSIGURANJA** (čl. 107 – 124)

NACIONALNE STRATEGIJE IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Gore spomenuta UN-ova Konvencija o pravima osoba s invaliditetom UN-a bila je temelj za donošenje Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine kao i Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine i pripadajućeg Akcijskog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2024. godine.

Nacionalni plan, kao i prethodni strateški dokumenti, stavlja naglasak na jednakost, kao temeljno načelo svih ljudskih prava i temeljnih sloboda, a ima za cilj osigurati uvjete za ravnopravno uživanje prava i aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života zajednice. Također, kao i prethodni strateški dokumenti, Nacionalni plan predstavlja i okvir za provedbu UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, te osigurava temelj za nastavak svih prethodno započetih procesa usmjerenih osiguravanju ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u svim područjima života. Ujedno, Nacionalni plan predstavlja i okvir koji pruža smjernice za usklađivanje svih politika djelovanja vezanih uz zaštitu prava osoba s invaliditetom u raznim područjima života i djelovanja.

REGISTAR OSOBA S INVALIDITETOM

U Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo vodi se Registar osoba s invaliditetom. Ovaj Registar, osim što vodi nacionalnu statistiku o osobama s invaliditetom, izdaje i pravovaljane potvrde koje osobe s invaliditetom mogu priložiti u svrhe regulirane drugim zakonskim propisima (npr. zapošljavanje, obnova građevina stradalih u potresu). Informaciju jeste li u Registru, a i sve detalje oko načina izdavanja potvrda možete dobiti putem adrese: tomislav.benjak@hzjz.hr.

URED PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Temeljem potpisanih i donesenih strateških dokumenata, 2007. godine donesen je **Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom NN 107/07** te je osnovan i **Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom**, koji u okviru svoje misije ima zadatak pridonijeti stvaranju društva jednakih mogućnosti za sve građane na području Republike Hrvatske, za sve kategorije osoba s invaliditetom u svim životnim segmentima, svih starosnih skupina i u svim područjima njihova djelovanja. Ured pravobraniteljice treba biti poveznica između osoba s invaliditetom, civilnog društva i institucija koje mogu sustavno riješiti probleme osoba s invaliditetom koristeći najnovija saznanja i postignuća u svjetlu najboljih praksi, a kroz suradnju svih tijela koja rade na zaštiti i promicanju prava i interesa osoba s invaliditetom. Ovlasti ureda su: upozoravati, savjetovati, davati preporuke, predlagati, obavještavati te ostvarivati uvid u prostore u kojima borave ili su trajno smještene osobe s invaliditetom.

Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne uprave, regionalne samo-uprave, pravne i fizičke osobe dužne su surađivati s pravobraniteljem i dostavljati tražena izvješća.

U okviru svoga rada Ured:

- prati usklađenost zakona i drugih propisa u Republici Hrvatskoj koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom s odredbama Ustava Republike Hrvatske i međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- prati izvršavanje obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- prati primjenu politika, nacionalnih strategija i programa Republike Hrvatske koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- skrbi o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom te o suzbijanju svih oblika diskriminacije zbog invaliditeta,
- razmatra slučajeve povrede prava osoba s invaliditetom, izvještava javnost o povredama prava osoba s invaliditetom te poduzima radnje u svrhu njihova sprečavanja,
- zalaže se za zaštitu i promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava i interesa osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera usmjerenih na unapređenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera usmjerenih na unapređenje kvalitete življenja obitelji osoba s invaliditetom,
- prikuplja informacije i obavještava javnost o stanju prava osoba s invaliditetom,
- obavlja druge poslove određene ovim Zakonom.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom sudjeluje u postupku izrade nacrtu prijedloga propisa koji se odnose na prava osoba s invaliditetom ili kojima se uređuju pitanja od značaja za osobe s invaliditetom.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom može potaknuti donošenje i izmjene zakona i drugih propisa koji se odnose na prava i zaštitu osoba s invaliditetom.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom pruža savjetodavnu pomoć osobama s invaliditetom o načinu ostvarivanja i zaštite njihovih prava i interesa.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom surađuje s udrugama osoba s invaliditetom, udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom te inicira i sudjeluje u javnim aktivnostima usmjerenim na poboljšanje položaja osoba s invaliditetom.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga pravobranitelj za osobe s invaliditetom ovlašten je upozoravati, predlagati, obavještavati i davati preporuke.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ovlašten je nadležnim tijelima državne uprave, tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim i fizičkim osobama predlagati poduzimanje

„Kako ne bi Konvencija o pravima osoba s invaliditetom ostala samo na papiru, potrebno je provoditi ju svakog dana i na svakom mjestu uz razvijanje otvorenosti, dobronamjernosti i međusobnog razumijevanja u partnerskim odnosima državnih tijela i institucija, civilnog društva i samih osoba s invaliditetom i njima bliskim osobama.“

(Mira Pekeč-Knežević, zamjenica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom)

Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom ima sjedište u Zagrebu, a Područni uredi otvoreni su Osijeku i Splitu.

ZAVOD ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM

Zavod je započeo s radom 2015. godine. Poslovi Zavoda se obavljaju kroz tri sektora: za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje i kontrolu.

Sektor za vještačenje

Sektor za vještačenje je organizacijska jedinica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (ZOSI) u kojem se provodi vještačenje po principu jedinstvenog tijela vještačenja.

Samo vještačenje je postupak kojim se utvrđuje tjelesno, intelektualno, osjetilno i mentalno oštećenje, invaliditet, funkcionalna sposobnost, razina potpore te radna sposobnost osobe, a provodi se temeljem metodologije koju donosi Vlada Republike Hrvatske.

Vještačenje se provodi u svrhu ostvarivanja prava u području socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, prava po osnovi roditeljskih potpora, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata te u svrhu utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta pri ostvarivanju prava u sustavu obrazovanja, kao i u svrhu ostvarivanja prava u drugim područjima u kojima se prava osiguravaju na temelju Nalaza i mišljenja tijela vještačenja kada je to propisano zakonom ili posebnim propisom.

Vještačenje se provodi na zahtjev nadležnog tijela koje odlučuje o navedenim pravima te mu je radi donošenje rješenja za ostvarivanje prava potreban Nalaz i mišljenje Zavoda. Odnosno, Nalaz i mišljenje tijela vještačenja jedan je od dokaza u postupku ostvarivanja traženog prava.

U vještačenju se poštuju načela interdisciplinarnosti (vještači se u vijećima stručnjaka od najmanje dva

člana) i individualnog pristupa korisniku.

U konačnici je cilj da se kroz jedinstven, objektivan i neovisan sustav vještačenja utvrdi status osobe s invaliditetom, temeljem kojeg osoba s invaliditetom ostvaruje mogućnost uključivanja u sustav profesionalne rehabilitacije radi pripreme za uključivanje na tržište rada, te da se kroz sustav poticanja zapošljavanja zadrži u svijetu rada.

Sektor za profesionalnu rehabilitaciju

U Sektoru za profesionalnu rehabilitaciju obavljaju se sljedeći poslovi: provođenje politike razvoja i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, osmišljavanje izobrazbe za poslodavce i stručne osobe u području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom, uvođenje novih tehnologija namijenjenih zapošljavanju osoba s invaliditetom, izrada Uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad, izrada mišljenja i stavova u postupku donošenja propisa kojima se uređuje područje profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, provođenje stručnog nadzora nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju, te integrativnim i zaštitnim radionicama, planiranje i provedba programa istraživanja i razvoja profesionalne rehabilitacije, vođenje i koordiniranje pripremom i razvojem programa i projekata EU u području profesionalne rehabilitacije, te pružanje stručne podrške i suradnja s ostalim ustrojstvenim jedinicama.

Sektor za zapošljavanje i kontrolu

U Sektoru za zapošljavanje i kontrolu obavljaju se sljedeći poslovi: vođenje i koordiniranje poslovima poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, vođenje i koordiniranje poslovima praćenja i kontrole kvote zapošljavanja osoba s invaliditetom, kontrola sufinanciranja i/ili sufinanciranja programa i projekata razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, te razvoja novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama, kontrola i nadzor nad ostvarivanjem prava i korištenjem drugih sredstava koje je odobrio Zavod u svrhu zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom, te pružanje stručne podrške i suradnja s ostalim ustrojstvenim jedinicama.

Poticaji ZOSI-a za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Poslodavac odnosno osoba koja se samozapošljavanja može Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom podnijeti zahtjev za isplatu poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Poticaji su navedeni u nastavku, u rubrici ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM I POTICAJI ZAPOSŁJAVANJA.

Detaljnije informacije o poticajima i kontaktima na koje možete zatražiti dodatne informacije možete pronaći na poveznici: <http://zosi.hr/zavod/poticaji/>

CENTRI ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU

Centri za profesionalnu rehabilitaciju (CPR) su ustanove osnovane u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije. Osnivač Centra je Republika Hrvatska, a osnivačka prava i dužnosti u ime osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske putem ministarstva nadležnog za rad.

Profesionalna rehabilitacija naziv je za skup aktivnosti kojima je cilj osposobiti osobu s invaliditetom za prikladan posao, zaposliti je, odnosno omogućiti da zadrži posao i u njemu napreduje te da se profesionalno razvija. Sve usluge Centra predstavljaju aktivnosti koje služe krajnjem cilju, odnosno integraciji osoba s invaliditetom u svijet rada.

Svaki centar za profesionalnu rehabilitaciju u obvezi je primjenjivati Standarde usluga profesionalne rehabilitacije kojima je predviđeno 12 usluga. Propisan je i postupak izvršenja svake usluge, sadržaj i opseg aktivnosti koje se moraju provesti unutar određene usluge, metode rada, vremensko trajanje usluge, kadrovski i izvedbeni uvjeti. Standardi usluga profesionalne rehabilitacije propisuju načela koja se primjenjuju u postupku profesionalne rehabilitacije. Isti se mogu primjenjivati na zaposlene i na nezaposlene osobe s invaliditetom te su prikladni za sve skupine osoba s invaliditetom, kao i za druge skupine u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

U centrima rade stručni timovi, koji se sastoje od stručnih radnika, radnih instruktora te radnih instruktora za asistivnu tehnologiju. Osnovni stručni tim čine socijalni radnik, psiholog i specijalist medicine rada.

Djelatnost Centra je pružanje usluga profesionalne rehabilitacije, što obuhvaća mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti,
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,
- analizu tržišta rada, mogućnosti zapošljavanja i uključivanja u rad,
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja,
- radno osposobljavanje, obrazovanje i programe održavanja i usavršavanja radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,
- informiranje i savjetovanje o mogućnostima koje asistivna tehnologija pruža u radu i učenju,
- pojedinačne i skupne programe za unapređenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu,
- informiranje i savjetovanje o primjeni različitih učinkovitih tehnika u učenju i radu,
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije,
- tehničku pomoć i podršku u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije, praćenje i procjenu rezultata profesionalne rehabilitacije,
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

Stručni nadzor nad radom Centara za profesionalnu rehabilitaciju obavlja Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

Nezaposlene osobe i ostali tražitelji zaposlenja prijavljuju se u evidenciju Zavoda prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta (adrese svi ureda dostupne na <https://www.hzz.hr/adrese-i-kontakt/regionalni-podrucni-uredi.php>). Prilikom prijave određuju se termini individualnog savjetovanja.

Prijavu je moguće učiniti i bez osobnog dolaska putem e-pošte. Više na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/prijava-u-evidenciju-nezaposlenih-covid19/>

Možete se prijaviti kada se odlučite za aktivno i sustavno traženje posla. Ukoliko dolazite iz radnog odnosa, ističemo da je zahtjev za novčanu naknadu potrebno podnijeti u zakonom propisanom roku.

Od usluga se nudi:

- informacije o slobodnim radnim mjestima <https://burzarada.hzz.hr/PosloprimacRadnaMjesta.aspx>,
- pomoć u definiranju radnog potencijala, definiranju aktivnosti kojima ćete poboljšati svoju zapošljivost, definiranju zanimanja u kojima imate najveće šanse za zapošljavanje,
- informacije o stanju na tržištu rada - struktura nezaposlenosti, tražena i manje tražena zanimanja,
- radionice kroz koje se stječu znanja i vještine za što uspješnije snalaženje na tržištu rada (kako napisati životopis i zamolbu, kako se predstaviti poslodavcu, metode samoprocjene, tehnike aktivnog traženja posla),
- pravne savjete,
- pomoć u dodatnoj (samo)procjeni osobnih mogućnosti, pomoć pri odabiru programa obrazovanja i osposobljavanja, utvrđivanje preostale radne sposobnosti.

Na HZZ se mogu prijaviti one nezaposlene osobe koje:

- ne ostvaruju mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- nemaju registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno nemaju više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- nisu član zadruge ili upravitelj zadruge,
- nisu predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator,
- nemaju registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- ne obavljaju domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,

- nisu osigurani kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- nisu zaposleni prema posebnim propisima,
- nisu korisnici mirovine, osim korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad odnosno korisnika,
- mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i korisnika obiteljske mirovine kojemu se ta mirovina ne isplaćuje,
- ne ispunjavaju uvjete za starosnu mirovinu,
- nisu osigurani na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove,
- nisu uključene u program socijalnog uključivanja na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti,
- nisu redoviti učenik ili student.

Nezaposlena osoba svog savjetnika/cu za zapošljavanje može kontaktirati:

- osobno – u redovno vrijeme dogovoreno sa savjetnikom/com
- telefonom
- e-mailom
- chatom
- online upitom <https://zaposlise.hzz.hr/hzz-vas-savjetnik/>

Ukoliko imate određeni upit, prijedlog i sl. možete ga uputiti Hrvatskom zavodu za zapošljavanje na jedan od sljedećih načina::

- osobno - u redovno vrijeme područnih ureda <https://www.hzz.hr/adrese-i-kontakt/regionalni-podrucni-uredi.php>
- telefonom - u redovno vrijeme područnih ureda
- e-mailom - hzz@hzz.hr
- putem Facebooka - facebook.com/HrvatskiZavodZaZaposljavanje
- putem Twittera - twitter.com/hzz_hr

Za prijavu u evidenciju nezaposlenih HZZ-a potrebni su sljedeći dokumenti:

- Važeća osobna iskaznica
- Potvrda o boravištu, ukoliko se prijavljujete izvan mjesta prebivališta
- Svjedodžba o završenoj školi ili diploma (original ili ovjerena kopija)
- OIB

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

Donošenjem Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Republika Hrvatska nastavlja sa kreiranjem multi-sektorske politike promicanja prava osoba s invaliditetom. Navedeni dokument implementira međunarodne standarde i djeluje kao provedbeni dokument UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Izradi Nacionalnog plana prethodila je analiza stanja u svih 16 područja djelovanja koji su bili definirani u prethodnim strateškim dokumentima (Obitelj, Život u zajednici, Odgoj i obrazovanje, Zdravstvena zaštita, Socijalna skrb, Stanovanje, mobilnost i pristupačnost, Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje, Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja, Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti, Sudjelovanje u kulturnom životu, Sudjelovanje u javnom i političkom životu, Istraživanje i razvoj, Rekreativna, razonoda i sport, Rizične situacije i humanitarna krizna stanja, Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu i Međunarodna suradnja).

Analizom su utvrđene srednjoročne razvojne potrebe i potencijali, što je predstavljalo osnovu za izradu novog strateškog okvira za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom kojim su i nadalje obuhvaćena sva područja života (odgoj i obrazovanje, rad i zapošljavanje, zdravstvo, socijalna skrb, turizam i sport, međunarodna suradnja, partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom, sigurnost u kriznim situacijama, pristupačnost okruženja i prijevoza, pristup digitalnim sadržajima i uslugama), osim područja kulture i medija iz razloga što će buduće aktivnosti Ministarstva kulture i medija vezane uz izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom biti adresirane kroz Nacionalni plan razvoja kulture i medija.

U svrhu socijalnog uključivanja i neovisnog življenja te ostvarivanja ravnopravnog sudjelovanja osoba

s invaliditetom u svim segmentima života, u srednjoročnom razdoblju od 2021. do 2027. godine Nacionalni plan je prepoznao sljedeće prioritete javnih politika:

1. Inkluzivni odgoj i obrazovanje te zapošljavanje osoba s invaliditetom
2. Dostupnost, priuštivost i pristupačnost zdravstvenih i socijalnih usluga osobama s invaliditetom
3. Osiguravanje pristupačnosti temeljne društvene infrastrukture i sadržaja javnog života, te jačanje sigurnosti u kriznim situacijama

Na temelju utvrđenih prioriteta, postavljeno je 6 posebnih ciljeva koji su razrađeni kroz 24 mjere koje su detaljnije razrađene kroz Akcijski plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2024. godine.

U smjeru osiguranja kvalitetne provedbe politika usmjerenih prema osobama s invaliditetom, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi uspostavilo je međuresornu suradnju, te horizontalnu i vertikalnu koordinaciju prilikom izrade, praćenja, provedbe i vrednovanja strateških dokumenata.

UTVRĐIVANJE TJELESNOG OŠTEĆENJA

Tjelesno oštećenje postoji kada kod osobe nastane gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinog organa ili dijelova tijela, što otežava normalnu aktivnost organizma i zahtijeva veće napore u obavljanju životnih potreba, bez obzira na to uzrokuje li ili ne uzrokuje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti.

Postupak za utvrđivanje oštećenja organizma/tjelesnog oštećenja podnosi se na osobni zahtjev ili na zahtjev liječnika primarne zdravstvene zaštite. Popunjeni zahtjev (Tiskanica br. 1.3. *Zahtjev za priznanje prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja*), preslika medicinske dokumentacije i preslika osobne iskaznice podnose se područnom uredu Hrvatskog Zavoda za mirovinsko osiguranje, prema mjestu prebivališta. Navedeno znači da osiguranik mora podnijeti zahtjev za utvrđivanje tjelesnog oštećenja i priložiti relevantnu medicinsku dokumentaciju o postojanju tjelesnog oštećenja prema Zakonu o listi tjelesnih oštećenja (NN br. 162/98.) i u zahtjevu navesti u koju svrhu se traži utvrđivanje tjelesnog oštećenja. Vještak će ocijeniti postoji li kod osobe tjelesno oštećenje prema članku 2. Zakona o listi tjelesnih oštećenja.

Utvrđeno tjelesno oštećenje je osnova za stjecanje pojedinih prava u kojima se traži određeni postotak tjelesnog oštećenja. Tjelesno oštećenje utvrđuju ovlašteni vještaci Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

U Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom provodi se vještačenje sukladno Zakonu o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN 85/14 i 95/15) kojim je propisano:

- vještačenje je utvrđivanje tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti, razine potpore te radne sposobnosti osobe

- vještačenje se provodi u svrhu ostvarivanja prava u području socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, prava po osnovi roditeljskih i roditeljskih potpora, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata te u svrhu utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta pri ostvarivanju prava u sustavu obrazovanja, kao i u svrhu ostvarivanja prava u drugim područjima u kojima se prava ostvaruju na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja kada je to propisano ovim Zakonom ili posebnim propisom
- vještačenje se provodi na zahtjev nadležnog tijela koje odlučuje o pravima u ranije navedenim područjima, a za ostvarivanje kojih je potreban nalaz i mišljenje tijela vještačenja
- vještačenje obavljaju Vijeća vještaka/Vijeća viših vještaka: doktori medicine, socijalni radnici, psiholozi, stručnjaci edukacijsko rehabilitacijskog profila i pedagozi.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Pravo na zdravstvenu zaštitu, kao jedno od prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, stječu osobe koje imaju status u obveznom zdravstvenom osiguranju Republike Hrvatske. Prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju se prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja svim osiguranim osobama na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti.

Stranci koji u Republici Hrvatskoj imaju odobren privremeni boravak status u zdravstvenom osiguranju stječu sukladno odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u RH.

Na obvezno zdravstveno osiguranje, prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenim Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, obvezne su se osigurati sve osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i stranci s odobrenim stalnim boravkom. Obvezno zdravstveno osiguranje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO).

Obvezno zdravstveno osiguranje obuhvaća pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo na novčane naknade, a koja su pobliže regulirana u Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Pravom na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja obuhvaćena su prava na:

- primarnu zdravstvenu zaštitu
- specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu
- bolničku zdravstvenu zaštitu
- lijekove koji su utvrđeni osnovnim i dopunskom listom lijekova HZZO-a
- dentalna pomagala koja su utvrđena osnovnom i dodatnom listom dentalnih pomagala HZZO-a
- ortopedska i druga pomagala koja su utvrđena osnovnom i dodatnom listom ortopedskih i drugih pomagala HZZO-a
- zdravstvenu zaštitu u drugim državama članicama Europske unije, ugovornim i trećim državama.

SUDJELOVANJE U TROŠKOVIMA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite u visini od 20% pune cijene zdravstvene zaštite, a koji iznos ne može biti manji od postotaka proračunske osnovice za izvršenu zdravstvenu zaštitu kako slijedi:

1. za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, uključivo i dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici, osim ambulantne fizikalne medicine i rehabilitacije – 0,75% proračunske osnovice, odnosno 25,00 kn,
2. za specijalističku dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite – 1,50% proračunske osnovice, odnosno 50,00 kn,
3. za ortopedska i druga pomagala utvrđena osnovnom listom ortopedskih i drugih pomagala – 1,50% proračunske osnovice, odnosno 50,00 kn,

4. za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u ambulantnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji i fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kući – 0,75% proračunske osnovice po danu, odnosno 25,00 kn po danu,
5. za liječenje u drugim državama članicama i trećim državama sukladno propisima Europske unije, međunarodnom ugovoru, Direktivi 2011/24/EU, Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i općem aktu HZZO-a, ako propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno,
6. za troškove bolničke zdravstvene zaštite – 3,01% proračunske osnovice po danu, odnosno 100,00 kn po danu,

7. za dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe od 18 do 65 godina starosti – 30,07% proračunske osnovice, odnosno 1.000,00 kn,
8. za dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za odrasle osobe starije od 65 godina – 15,03% proračunske osnovice, odnosno 500,00 kn.

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u visini od 0,30% od proračunske osnovice (10,00 kn) za:

1. zdravstvenu zaštitu pruženu kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite:
- obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine, sukladno općem aktu HZZO-a,
2. izdavanje lijeka po receptu.

Najviši iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite po jednom ispostavljenom računu za izvršenu zdravstvenu zaštitu iznosi 60,13% proračunske osnovice, odnosno 2.000,00 kn.

Sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite ne plaćaju djeca do navršene 18. godine života, djeca osiguranika koja su potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad i nakon 18. godine života te osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koje nemaju sredstava za uzdržavanje, a potpuno i trajno su nesposobne za samostalan život i rad te njima HZZO osigurava plaćanje zdravstvenih usluga u cijelosti.

HZZO u cijelosti osigurava plaćanje zdravstvenih usluga i u pojedinim slučajevima korištenja zdravstvene zaštite navedene u članku 19. stavku 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, poput liječenja kroničnih psihijatrijskih bolesti, zloćudnih bolesti, hemodijalize i peritonejske dijalize, zdravstvene njege u kući, laboratorijske dijagnostike na razini primarne zdravstvene zaštite, ostvarivanja prava na lijekove s osnovne liste lijekova HZZO-a i drugo.

Sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite osigurana osoba plaća prilikom korištenja zdravstvene zaštite odnosno putem dopunskog zdravstvenog osiguranja sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Dopunsko zdravstveno osiguranje je dobrovoljno i ostvaruje se temeljem ugovora između osigurane osobe starije od 18 godina i HZZO-a. Znači, uvjet za sklapanje navedenog ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju je punoljetnost osobe koja ga sklapa te važeći status u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Također, postoje i određene kategorije osiguranih osoba HZZO-a koje policu dopunskoga zdravstvenog osiguranja ostvaruju na teret sredstava državnog proračuna pod uvjetima određenim Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Sredstva za premiju dopunskoga zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO osiguravaju se u državnom proračunu za osiguranike:

1. osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100% oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima, osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem, ili psihičkom bolešću, zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi,
2. osigurane osobe darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja,
3. osigurane osobe dobrovoljne davatelje krvi s više od 35 davanja (muškarci), odnosno s više od 25 davanja (žene),
4. osigurane osobe redovite učenike i studente starije od 18 godina,
5. osigurane osobe čiji ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 2.000,00 kn (prihodovni

cenzus), a za osiguranike – samce, ako im prihodovni cenzus u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 2.500,00 kn mjesečno.

Prihodovni cenzus se svake godine usklađuje s promjenama prosječnog indeksa potrošačkih cijena i promjenama prosječne bruto plaće, bez izmjena propisa.

U skladu s time u 2022. godini će pravo na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna moći ostvariti osigurane osobe HZZO-a, ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 2.065,60 kn, te osigurane osobe – samci, ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 2.582,00 kn. Navedeni cenzusi primjenjivat će se od 1. siječnja 2022. godine.

Navedene osobe pravo na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna ostvaruju na osnovi rješenja nadležnih tijela (Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Centra za socijalnu skrb i sl.), potvrdom zdravstvene ustanove o darovanom dijelu ljudskog tijela u svrhu liječenja, potvrdom Hrvatskog crvenog križa ili Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu o broju darivanja krvi, potvrdom nadležne obrazovne ustanove o redovnom školovanju odnosno studiranju, dokazom da ispunjavaju uvjet prihodovnog cenzusa, a u skladu s Pravilnikom o postupku, uvjetima i načinu utvrđivanja prava na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna.

BOLNIČKO LIJEČENJE MEDICINSKOM REHABILITACIJOM I FIZIKALNOM TERAPIJOM U KUĆI

Pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju u ugovornoj specijalnoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi za medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu medicinu osigurana osoba ostvaruje kao nastavak bolničkog liječenja (početna) ili na osnovi uputnice izabranog doktora (održavajuća), na osnovi bolesti, bolesnih stanja i posljedica ozljeda navedenih u Popisu bolesti, bolesnih stanja i posljedica ozljeda za odobravanje bolničke medicinske rehabilitacije utvrđenom Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući.

Osigurana osoba bolničku medicinsku rehabilitaciju ostvaruje, u pravilu, u najbližoj specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju prema mjestu njezinog prebivališta odnosno boravka, koja s HZZO-om ima ugovorenu i osiguranoj osobi može pružiti traženu zdravstvenu zaštitu, kada je takvo liječenje medicinski opravdano u skladu s Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje

medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući i drugim općim aktima HZZO-a.

Osigurana osoba može iznimno ostvariti pravo na provođenje fizikalne terapije u kući u slučaju kada je potpuno nepokretna odnosno teško pokretna zbog neuroloških bolesti, reumatskih bolesti, politraume i traume, kompliciranih kirurških i ortopedskih zahvata te ostalih stanja koja za svaki slučaj posebice utvrđuje liječničko povjerenstvo HZZO-a. Prijedlog za provođenje fizikalne terapije u kući osigurane osobe daje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite na osnovi mišljenja i nalaza doktora specijalista odgovarajuće specijalnosti, u kojem doktor specijalist obvezno određuje vrstu postupaka za fizikalnu terapiju u kući na osnovi postupaka navedenih u Popisu postupaka za fizikalnu terapiju u kući, koji je sastavni dio Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući. Odobrenje za fizikalnu terapiju u kući osigurane osobe daje liječničko povjerenstvo HZZO-a.

ZDRAVSTVENA NJEGA U KUĆI

Osigurana osoba ostvaruje pravo na zdravstvenu negu na osnovi utvrđenih sljedećih stanja:

- nepokretnosti i slabije pokretljivosti
- kronične bolesti u fazi pogoršanja ili komplikacije, uz uvjet da izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite istodobno provodi liječenje u kući te da indicira i potrebu provođenja zdravstvene njege
- prolaznih ili trajnih stanja u kojima nije moguće samozbrinjavanje
- nakon složenijih operativnih zahvata koji zahtijevaju previjanje i negu rane, te skrb za anus praeter i ostale stome
- kod bolesnika u terminalnoj fazi bolesti.

Zdravstvena nega u kući regulirana je Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja na zdravstvenu negu u kući osigurane osobe.

Zdravstvenu negu osiguranoj osobi propisuje izabrani doktor nakon što je izvršio uvid u medicinsku dokumentaciju, obavio pregled i utvrdio zdravstveno stanje osigurane osobe, kao i stupanj zahtjevnosti potrebne zdravstvene njege. No, liječničko povjerenstvo HZZO-a ima obvezu najmanje jednom u tri mjeseca provjeriti opravdanost nastavka provođenje zdravstvene njege u kući.

Provođenje zdravstvene njege može se odobriti maksimalno pet te iznimno i sedam puta tjedno kroz 30 dana.

Kod najtežih bolesnika, posebno onih s definiranim trajnim stanjima, provođenje zdravstvene njege u kući može se odobriti u trajanju od 90 dana u jednom odobrenju, prema dijagnozama utvrđenim u popisu bolesti i stanja za odobrenje zdravstvene njege u kući kroz 90 dana, kako slijedi:

POPIS BOLESTI I STANJA ZA ODOBRENJE ZDRAVSTVENE NJEGE U KUCI KROZ 90 DANA

Redni broj	Šifra prema MKB	Dijagnoza
1.	G12.0-9	Spinalna mišićna atrofija
2.	G35, G36.0-9, G37.0-9	Demijelinizirajuće bolesti središnjeg živčanog sustava
3.	G80.0-9, G81.0-9, G82.0-5	Cerebralna paraliza i ostali paralitički sindromi (hemiplegija, paraplegija, tetraplegija)
4.	R40.2	Koma
5.	Z51.5	Zbrinjavanje bolesnika u terminalnoj fazi bolesti
6..	Z99.1	Ovisnost o respiratoru

Iznimno od navedenog, u slučaju potrebe dugotrajnog provođenja zdravstvene njege u kući osiguranih osoba prema naprijed navedenim dijagnozama kao i kod osiguranih osoba s prirođenim malformacijama i deformacijama (Q00-Q89) zdravstvena nega u kući može se odobriti u trajanju od godine dana u jednom odobrenju.

PRAVO NA ORTOPEDSKA I DRUGA POMAGALA

Sukladno Pravilniku o ortopedskim i drugim pomagalicama osigurana osoba ostvaruje pravo na pomagalo na teret sredstava HZZO-a u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i propisima donesenim osnovom toga zakona te pod uvjetima i na način utvrđen Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalicama i drugim općim aktima HZZO-a, ako propisima Europske unije odnosno međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Osigurana osoba ostvaruje pravo na pomagala koja su utvrđena osnovnom i dodatnom listom ortopedskih i drugih pomagala (u daljnjem tekstu: liste pomagala), a na osnovi propisane medicinske indikacije za svako pojedino pomagalo u skladu s listama pomagala te odgovarajuće medicinske dokumentacije kojom se dokazuju te indikacije.

Uz pravo na pomagalo, osigurana osoba ima pravo i na popravak pomagala, rezervne dijelove za pomagalo te potrošni materijal za pomagala.

Pomagala mogu predlagati odnosno propisivati doktori specijalisti određene specijalnosti odnosno izabrani doktori opće (obiteljske) medicine, pedijatri i ginekolozi koji su radnici ugovorne zdravstvene ustanove odnosno koji su ugovorni doktori privatne prakse s kojima je HZZO sklopio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite.

Ako je za ostvarivanje prava na pomagalo potrebno odobrenje liječničkog povjerenstva HZZO-a ili liječničkog povjerenstva za ortopedska i druga pomagala Direkcije HZZO-a, nadležni doktor propisuje pomagalo na odgovarajućoj tiskanici, koju zajedno s medicinskom dokumentacijom i potankim obrazloženjem medicinske indikacije za pomagalo te tehničkom dokumentacijom, osigurana osoba dostavlja radi dobivanja odobrenja regionalnom uredu, odnosno, područnoj službi ili ispostavi HZZO-a. Iznimno, osigurana osoba može na osnovi odo-

brenja liječničkog povjerenstva za ortopedska i druga pomagala Direkcije HZZO-a ostvariti pravo na pomagala utvrđena u listama pomagala za koja ne ispunjava propisanu medicinsku indikaciju, ako je prema prijedlogu nadležnog doktora primjena tog pomagala nužna za liječenje i rehabilitaciju osiguranice osobe.

Za pojedine vrste pomagala, za koja je to utvrđeno u listama pomagala, ispunjenje uvjeta za njihovo ostvarivanje utvrđuje i odobrenje za pomagalo daje ovlašten radnik HZZO-a te kada utvrdi da osigurana osoba ispunjava propisane uvjete za određeno pomagalo, ovjerava potvrdu o pomagalu i dodjeljuje joj broj potvrde.

Ostvarivanje prava na pomagala

Osigurana osoba HZZO-a u okviru prava na pomagala ima pravo na:

- proteze za ruke, proteze za noge, ortoze, ortoprosteze i elektroničke uređaje, ortopedske cipele, pomagala za kretanje, antidekubitalna pomagala, pomagala kod šećerne bolesti, pomagala za probavni sustav i stoma pomagala, pomagala za urogenitalni sustav, obloge za rane, pomagala za disanje, materijal za hemodijalizu i peritonejsku dijalizu kod kuće, očna i tiftotehnička pomagala, slušna i surdotehnička pomagala, pomagala za govor i druga pomagala,
- popravak pomagala,
- rezervne dijelove za pomagala,
- potrošni materijal za pomagala.

Navedena pomagala podrazumijevaju pomagala individualno proizvedena uputama nadležnog doktora medicine namijenjena određenoj osiguranici osobi, ili serijski proizvedena prema koja je potrebno prilagoditi određenoj osiguranici osobi, odnosno serijski proizvedena namijenjena svim osiguranim osobama. Prilikom opskrbe osigurane osobe pomagalo se isporučuje sa svim sastavnim dijelovima koji omogućavaju potpunu funkcionalnost pomagala. Pod pomagalom u smislu Pravilnika ne smatraju se ugradbeni medicinski materijali.

Liječničko povjerenstvo HZZO-a provodi medicinsku provjeru opravdanosti prijedloga i daje odobrenje za propisano pomagalo, odnosno popravak pomagala, ako Pravilnikom nije drugačije propisano. Osigurana osoba može potvrdu o pomagalu, nakon provedenog postupka utvrđenim Pravilnikom, realizirati u drugoj državi članici Europske unije, uz naznaku naziva i ISO šifre iz lista pomagala te uz obvezu osigurane osobe da najavi realizaciju potvrde o pomagalicama u drugoj državi Europske unije. Osigurana osoba obvezna je HZZO-u vratiti pomagalo za koje je na listama pomagala propisana obveza

vraćanja, u roku od 30 dana od dana prestanka potrebe za pomagalom. Osigurana osoba koja pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom i listama pomagala ostvari pravo na novo istovrsno pomagalo obvezna je ranije odobreno pomagalo, koje podliježe obvezi vraćanja, vratiti HZZO-u u roku od 15 dana od dana preuzimanja novog istovrsnog pomagala.

Osigurana osoba koja ne vrati HZZO-u pomagalo za koje je na listama pomagala utvrđena obveza vraćanja, obvezna je HZZO-u naknaditi štetu u visini od 20% cijene novog istovrsnog pomagala utvrđene listom pomagala. Ako osigurana osoba namjerno ili zbog nepažnje uništi ili pokvari pomagalo te ako izgubi pomagalo, gubi pravo na popravak pomagala te ne može ostvariti pravo na novo istovrsno pomagalo do isteka propisanog roka uporabe pomagala. Osigurana osoba ima pravo, u pravilu, na novo pomagalo. Iznimno, može joj se odobriti već korišteno, ali obnovljeno i servisirano pomagalo koje ima sve odlike funkcionalnosti i kvalitete kao novo pomagalo. Kao obnovljeno pomagalo osiguranici osobi mogu se odobriti ona pomagala koja podliježu obvezi vraćanja. Osiguranici osobi osigurava se pomagalo odgovarajućeg standarda i kvalitete, prema cijenama propisanim listama pomagala.

Ukoliko se želi nabaviti pomagalo veće vrijednosti od vrijednosti pomagala utvrđene listom pomagala, razliku u cijeni pomagala kao i cijenu popravka tog pomagala snosi osobno osigurana osoba. Za popravak pomagala uključujući i rezervne dijelove za to pomagalo, HZZO snosi troškove u visini troškova popravka standardnog pomagala, a troškove rezervnog dijela za pomagala veće vrijednosti odnosno za pomagala sa dodatne liste pomagala, kao i troškove zamjene tog dijela, snosi osigurana osoba u cijelosti. Sve navedeno odnosi se na individualno proizvedena pomagala te serijski proizvedena pomagala koja je potrebno prilagoditi osiguranici osobi.

Rok upotrebe pomagala

Osiguranoj osobi propisuje se pomagalo prema roku navedenom u listama pomagala.

- do navršene 7. godine života,
- od navršene 7. godine života do navršenih 18 godina života,
- iznad 18. godine života.

Osigurana osoba ostvaruje pravo na novo pomagalo kada je dosadašnje dotrajalo ili više nije funkcionalno, ali u pravilu ne prije isteka roka uporabe. Za pomagala utvrđena listama pomagala u skupini invalidskih kolica i u skupini slušnih pomagala, a prije odobrenja novog istovrsnog pomagala ili njegovog dijela, obvezno se provodi provjera funkcionalnosti pomagala od strane nadležnog doktora specijalista iz djelatnosti koji je ovlašten za propisivanje određenog pomagala. Propisivanjem pomagala na tiskanice Potvrde o ortopedskim i drugim pomagalima izabrani doktor kao nadležni doktor potvrđuje potrebu osigurane osobe za pomagalom prema medicinskoj indikaciji u skladu s odredbama Pravilnika i listama pomagala za ostvarivanje prava na propisano pomagalo. Potvrda vrijedi 30 dana od dana propisivanja odnosno 30 dana od dana odobrenja liječničkog povjerenstva HZZO-a ili ovlaštenog radnika HZZO-a ovisno o tome tko odobrava pomagalo te je u tom roku osigurana osoba obvezna naručiti propisano pomagalo kod nadležnog isporučitelja pomagala, u suprotnom obvezna je ponoviti postupak propisivanja pomagala. Isporučitelj pomagala obvezan je pomagalo isporučiti odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana narudžbe, osim za serijski proizvedeno pomagalo za koje je rok isporuke najduže 8 dana, ako ugovorom nije drugačije utvrđeno.

Osiguranoj osobi koja se nalazi na bolničkom liječenju ili bolničkoj medicinskoj rehabilitaciji zdravstvena ustanova obvezna je osigurati sva potrebna pomagala i potrošne materijale u skladu s ugovorenim standardom prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Doktor odgovarajuće specijalnosti u nadležnoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi obvezan je najmanje sedam dana prije otpusta s bolničkog liječenja osiguranoj osobi prema medicinskoj indikaciji utvrđenoj Pravilnikom i listama pomagala predložiti sva potrebna pomagala koja će koristiti nakon izlaska iz bolničke zdravstvene ustanove. Ako osigurana osoba nabavi pomagalo, rezervni dio za pomagalo ili provede popravak ili servis pomagala suprotno odredbama ovog Pravilnika i drugih općih akata HZZO-a nastali trošak u cijelosti snosi osobno.

Prigovor na isporučeno pomagalo

U slučaju pisanog prigovora osigurane osobe na isporučeno pomagalo ili na nemogućnost njegovog korištenja, voditelj regionalnog ureda odnosno područne službe HZZO-a osniva povjerenstvo od tri člana u sastavu: izabrani doktor kao nadležni doktor ili nadležni doktor specijalist odgovarajuće specijalnosti, isporučitelj pomagala i radnik HZZO-a, koje u izvan ugovornom postupku u prisutnosti osigurane osobe donosi konačnu ocjenu o ispravnosti odnosno funkcionalnosti pomagala. Ako navedeno povjerenstvo utvrdi osnovanost prigovora, isporučitelj pomagala obvezan je otkloniti utvrđene nedostatke, a troškovi uklanjanja tih nedostataka terete onoga za koga povjerenstvo utvrdi da je odgovoran za nastali nedostatak.

Pravo na pomagalo koje nije utvrđeno listama pomagala

Iznimno osigurana osoba može na prijedlog nadležnog doktora, ostvariti pravo na pomagala koja nisu utvrđena listama pomagala, a koja su se osiguranim osobama odobravala prije stupanja na snagu ovog Pravilnika. Prijedlog propisuje nadležni doktor (specijalista ili izabrani doktor) na Potvrdu te ga zajedno s medicinskom dokumentacijom i potankim obrazloženjem medicinske indikacije za pomagalo osigurana osoba dostavlja na odobrenje liječničkom povjerenstvu za pomagala Direkcije HZZO-a, neposredno ili putem regionalnog ureda HZZO-a, područne službe HZZO-a odnosno ispostave područne službe HZZO-a, prema mjestu svog prebivališta ili boravišta. Na osnovu ovjerene Potvrde osigurana osoba nabavlja pomagalo kod isporučitelja pomagala.

Za isporučeno pomagalo HZZO snosi troškove isporučitelja pomagala prema cijeni navedenoj u Potvrdi, u roku od 30 dana od dana zaprimanja Potvrde na kojoj je osigurana osoba svojim potpisom potvrdila preuzimanje pomagala.

RODILJNE I RODITELJSKE POTPORE

Sustav rodiljnih i roditeljskih potpora u Republici Hrvatskoj, reguliran Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama (NN, broj 85/08., 110/08., 34/11., 54/13., 152/14., 59/17. i 37/20.) poznaje tri kategorije korisnika:

1. zaposlene roditelje (osobe u radnom odnosu, ali i osobe izabrane ili imenovane na stalnu dužnost u tijelima državne vlasti ili u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članove uprave trgovačkog društva, osobe koje su sklopile ugovor o stručnom osposobljavanju, bez zasnivanja radnog odnosa, roditelji njegovatelji i osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata) i samozaposlene roditelje (osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenim djelatnostima, osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te poljoprivrednici koji su

obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit te službenici vjerskih zajednica);

Zaposleni i samozaposleni korisnici mogu koristiti, pod uvjetima i na način određen Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama, rodiljni i roditeljski dopust, pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane brige i njege djeteta, pravo na dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.

2. nezaposlene roditelje (one koji prema propisima o zapošljavanju imaju priznat status nezaposlene osobe, poljoprivrednici koji nisu obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit te osobe koje ostvaruju drugi dohodak na koji su plaćeni doprinosi za obvezna osiguranja)

Nezaposleni korisnici imaju pravo na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada.

Rodiljna pošteda od rada koristi se od rođenja djeteta do 6. mjeseca djetetova života a roditeljska pošteda od rada od prestanka rodiljne poštede do godinu dana djetetova života (za prvo i drugo rođeno dijete), odnosno do treće godine života djeteta (za blizance, treće i svako sljedeće dijete).

Novčana naknada tijekom rodiljne i roditeljske poštede od rada iznosi 70% proračunske osnovice (2.328,20 kuna).

3. roditelje izvan sustava rada (korisnik mirovine, korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju ili korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske ili osoba koja se prema propisima iz socijalne skrbi ne smatra sposobnom za rad ili se prema drugim propisima smatra uzdržavanom osobom ili je polaznik redovitog školovanja ili sveučilišnog ili stručnog studija ili korisnik koji nema uvjete za ostvarenje statusa svih prethodno navedenih korisnika, a ima priznat status zdravstveno osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja)

Korisnici izvan sustava rada na rodiljnu i roditeljsku brigu o novorođenom djetetu.

Rodiljna briga o djetetu koristi se od rođenja djeteta do 6. mjeseca djetetova života, a roditeljska briga o djetetu od prestanka roditeljne brige o djetetu do godinu dana djetetova života (za prvo i drugo rođeno dijete), odnosno do treće godine života djeteta (za blizance, treće i svako sljedeće dijete).

Novčana naknada tijekom roditeljne i roditeljske brige o novorođenom djetetu iznosi 70% proračunske osnovice (2.328,20 kuna).

Sve kategorije imaju pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete te ista iznosi 70% proračunske osnovice (2.328,20 kuna).

ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM I POTICAJI ZAPOŠLJAVANJA

Temeljem Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, te Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, novčane poticaje/novčanu nagradu mogu ostvariti poslodavci koji zapošljavaju osobu s invaliditetom i osobe s invaliditetom kod samozapošljavanja.

Prema navedenom Zakonu, profesionalna rehabilitacija obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti,
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,
- analizu tržišta rada, mogućnost zapošljavanja i uključivanja u rad,
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja,
- radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,
- informiranje i savjetovanje o pomoćnoj tehnologiji u učenju i radu,

- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu,
- informiranje i savjetovanje o primjeni različitih učinkovitih tehnika u učenju i radu
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije,
- tehničku pomoć i podršku u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije, praćenje i procjenu rezultata profesionalne rehabilitacije
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

Postupak utvrđivanja invaliditeta i smanjene radne sposobnosti te ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom, njezinih roditelja, zakonskog zastupnika, skrbnika, ili izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite. O načinu ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje u prvom stupnju područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena. Pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba kojoj je prema posebnom propisu utvrđen status osobe s invaliditetom, te time ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Usluge profesionalne rehabilitacije provode Centri za profesionalnu rehabilitaciju, koji djeluju u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku.

Sukladno navedenom Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom poticaji su sljedeći:

- **Subvencija plaće osobe s invaliditetom** (potrebna Procjena radne učinkovitosti od CPR-a)
 - u rasponu **10 – 70 %** osnovice izračuna za pojedinu OSI
 - 75% osnovice za OSI zaposlene na zaštitnim radnim mjestima u zaštitnim i integrativnim radionicama
 - **osnovica za izračun** subvencije plaće je bruto I plaća zaposlenika
- **Sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom**
 - 50 – 70 % iznosa troškova; upisnina + prijevoz (za OSI i pratitelja)
- **Sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjes-**

ta osobe s invaliditetom - arhitektonska prilagodba

- u visini stvarnih troškova do maksimalno 40 osnovica* po OSI (**do 170.000,00 kn**)

• Sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom – tehnička prilagodba

- u visini stvarnih troškova do maksimalno 40 osnovica* po OSI (**do 170.000,00 kn**)

• Subvencija u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje

- 75% osnovice (osnovica je obračunat i uplaćen doprinos za obvezno ZO)

• Potpora za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom

- 1.000,00 kn za pojedini mjesec na ime samozaposlene OSI

• Financiranje troškova stručne podrške

- plaćanje izravno poslodavcu po dostavljenom izvještaju sukladno satnici, a pružatelj usluge je CPR

• **Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom kod poslodavaca na otvorenom tržištu rada, odnosno kod osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju, te kod neprofitnih organizacija koje dio gospodarske djelatnosti obavljaju na otvorenom tržištu rada**

• **Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama**

• Sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom

- u visini stvarnih troškova prijevoza osi i to: u visini iznosa mjesečne karte/za korištenje privatnog i službenog osobnog automobila u visini iznosa od 1,00 kn po kilometru/u visini troškova obračunatih od strane usluge taksi prijevoza najviše do 1.000,00 kn mjesečno po zaposlenoj OSI

- ako je poslodavac obveznik PDV-a ima pravo na trošak bez PDV-a, ako nije obveznik PDV-a, ima pravo na trošak sa PDV-om

• **Sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora u integrativnim radionicama i zaštitnim radionicama**

- ZIR za svakog zaposlenog stručnog radnika ost-

varuju sufinanciranje troškova u iznosu od 100% osnovice, dok za radnog instruktora ostvaruju sufinanciranje u iznosu od 50% osnovice

- Osnovicu čini zbroj bruto I plaće i uplaćenog doprinosa za ZO najviše do 15.000,00 kn

Sukladno navedenom Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (članak 16.-18.) poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom mogu ostvariti novčanu nagradu za zapošljavanje izvan kvote, kako slijedi:

• **Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote**

- 30% osnovice (**1.275,00 kn** za 2021. godinu), kontinuirano u trajanju 12 mjeseci po OSI zaposlenoj iznad/izvan propisane kvote

**osnovica izračuna je propisana minimalna plaća u RH, za 2021. godinu = 4.250,00 kn*

! uvjeti za ostvarivanje prava na poticaje Zavoda – **osobe s invaliditetom upisane u očevidnik zaposlenih te poslodavac ne smije imati duga prema radnicima niti prema državi**

! podnositelj zahtjeva koji zapošljava **više od 3 radnika**, dužan je zahtjeve za poticaje pri zapošljavanju osobe s invaliditetom / novčanu nagradu podnijeti u elektroničkom obliku putem aplikacije za isplatu poticaja (NERA), koja je dostupna na mrežnim stranicama Zavoda.

Poslodavac, odnosno osoba koja se samozapošljavanja, podnosi Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zahtjev za ostvarivanje prava na poticaje/novčanu nagradu.

OSTVARIVANJE PRAVA NA NOVČANU NAKNADU

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti stječe nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima **najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca**. Nezaposlena osoba mora se u roku od **30 dana** od prestanka radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad, odnosno rodiljnog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa prijaviti Zavodu, te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade.

<https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/prijava-u-evidenciju-nezaposlenih-covid19/novcana-naknada-za-nezaposlene-covid-19.php>

PRAVO NA PROFESIONALNU REHABILITACIJU NEZAPOSLENIH OSOBA S INVALIDITETOM

U Hrvatskom zavodu za zapošljavanje se u rješavanju problema zapošljavanja osoba s invaliditetom naglasak stavlja na individualni i holistički pristup nezaposlenoj osobi. Nezaposlenim osobama s invaliditetom omogućeno je sudjelovanje i u različitim oblicima grupnog savjetovanja prilagođenim s obzirom na vrstu invaliditeta, što ima za cilj poticanje aktivnog pristupa traženju posla te ostvarivanje socijalne i psihološke potpore. U svim uredima Zavoda organizirane su različite vrste **radionica** za nezaposlene osobe, koje su ujedno prilagođene potrebama i mogućnostima osoba s invaliditetom.

Sukladno članku 5. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, o **pravu na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom** odlučuje u prvom stupnju područna ustrojstvena jedinica Zavoda. U Zavodu je izrađena procedura za ostvarivanje prava na pro-

fesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom koja u jedinstvenom upravnom postupku povezuje prava po dva zakona: pravo na profesionalnu rehabilitaciju po Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom i pravo na novčanu pomoć i naknadu putnih troškova za vrijeme obrazovanja prema Zakonu o tržištu rada. Upravno vijeće Zavoda donijelo je Odluku o pravu na novčanu pomoć, naknadu troškova prijevoza, smještaja i prehrane za vrijeme profesionalne rehabilitacije. Odluka je donijeta sukladno članku 64., stavku 4. Zakona o tržištu rada, kojim je definirano pravo nezaposlene osobe s invaliditetom koju je Zavod uputio na profesionalnu rehabilitaciju (odnosno za koju je Zavod naručio uslugu centra za profesionalnu rehabilitaciju) na **novčanu pomoć, naknadu troškova prijevoza, smještaja i prehrane** pod uvjetima i u visini koju utvrđuje Upravno vijeće Zavoda odlukom.

Svakoj osobi s invaliditetom koja je prijavljena u evidenciju nezaposlenih osoba Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, na temelju odgovarajuće dokumentacije evidentiran je status osobe s invaliditetom te vrsta i način stjecanja invaliditeta. **Specijalizirani savjetnici za zapošljavanje osoba s invaliditetom**, za svaku nezaposlenu osobu s invaliditetom utvrđuju njezine stručne, radne i osobne mogućnosti u svrhu definiranja poslova i zanimanja koje nezaposlena osoba s invaliditetom može obavljati i na temelju kojih se provode postupci posredovanja za zapošljavanje, uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja i uključivanje u usluge profesionalne rehabilitacije.

MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

Mjere aktivnog zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje odnose se na:

- Zapošljavanje
- Usavršavanje
- Samozapošljavanje
- Osposobljavanje
- Zapošljavanje u programima javnih radova
- Potporu za očuvanje radnih mjesta
- Stalnog sezonce

O svim potporama namijenjenim osobama s invaliditetom i poslodavcima više na: <https://mjere.hr/>.

Jedna od osnovnih aktivnosti Zavoda u području zapošljavanja osoba s invaliditetom je poboljšati zapošljivost kroz upućivanje nezaposlenih osoba s invaliditetom u obrazovne aktivnosti te time povećati njihove mogućnosti za uključivanje na otvoreno tržište rada. Osobe s invaliditetom se u obrazovne aktivnosti najčešće u upućuju putem mjera aktivne politike zapošljavanja te putem projekata financiranih iz državnih, Europskih i drugih međunarodnih fondova. Više na: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-obrazovanje-nezaposlenih-trazitelji-zaposlenja/>

Zajednički cilj svih usluga usmjerenih na osobe s invaliditetom je unaprjeđenje njihove integracije, povećanje zapošljivosti, olakšavanje izbora karijere i olakšani prijelaz osoba s invaliditetom na tržište rada. Prilagođenim metodama i tehnikama, planiranjem osiguravanja arhitektonske i komunikacijske pristupačnosti unutar strukturnih fondova EU i sl. nastoji se promovirati politika jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom i doprinijeti realizaciji njihovog punog radnog i osobnog potencijala.

RADNI ODNOS I ZAPOSŁJAVANJE

Osoba s invaliditetom, sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. Osoba s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti je osoba čiji invaliditet u odnosu na sposobnost osobe bez invaliditeta jednake ili slične životne dobi, jednake ili slične naobrazbe, u jednakim ili sličnim uvjetima rada, na jednakim ili sličnim poslovima ima za posljedicu smanjenu mogućnost radno se osposobiti i zaposliti.

Osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta od strane poslodavca prilikom provedbe testiranja i/ili intervjua u okviru natječajnog postupka te obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta, uvjeta i organizacije rada. Razumna prilagodba radnog mjesta znači potrebnu i odgovarajuću prilagodbu i podešavanja, koja ne predstavljaju nerazmjerno i neprimjereno opterećenje, da bi se u pojedinačnom slučaju, tamo gdje je to potrebno, osobama s invaliditetom osiguralo zapošljavanje i rad na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos sklapanjem ugovora o radu, ili na drugi način predviđen posebnim propisima i time stječe prava i preuzima obveze iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom iz ovog Zakona, općih propisa o radu i drugih propisa.

Zapošljavanje na otvorenom tržištu rada

Na otvorenom tržištu rada osoba s invaliditetom može se zaposliti:

- bez korištenja financijske potpore ili stručne podrške jer je u cijelosti osposobljena za rad na određenom radnom mjestu u odnosu na njezin invaliditet i utvrđenu preostalu radnu sposobnost (zapošljavanje bez potpore ili podrške)
- uz korištenje određene financijske potpore, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu)
- uz korištenje određene stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz podršku)
- uz korištenje određene financijske potpore i stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu i podršku).

Zapošljavanje pod posebnim uvjetima

Pod posebnim uvjetima zapošljavanja, osoba s invaliditetom može se zaposliti u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada (integrativna radionica) te u

zaštitnim radionicama osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti u integrativnoj radionici, a sve temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Kvotno zapošljavanje

Poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika dužni su zaposliti, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju. Obvezna kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i novoosnovane poslodavce. Novoosnovani poslodavci oslobađaju se obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno od dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

Kvota može biti različita, ali ne može biti manja od 2% niti veća od 6% od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom. Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati utvrđivanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom. Poslodavci koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, a imaju zaposlene osobe s invaliditetom, kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote, mogu ostvariti novčanu nagradu propisanu Pravilnikom o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Radi praćenja ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje prema posebnom će propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Pozivanje na pravo prednosti pri zapošljavanju

Tijela državne uprave, sudbene vlasti, državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i pod-

ručne (regionalne) samouprave te javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je u prijavi, odnosno ponudi na javni natječaj ili oglas pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o invaliditetu. Dokazom o invaliditetu smatraju se javne isprave o invaliditetu na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Provedbu za tijela javne uprave nadzire upravna inspekcija a za pravne osobe nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi sa zapošljavanjem.

Osoba s invaliditetom koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može poduzeti u propisanom roku mjere koje su precizirane ovim Zakonom (članak 9. stavak 6. do stavka 17. istog članka). Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe s invaliditetom kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika (otkaz ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu, otkaz ugovora o radu uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika i izvanredni otkaz ugovora o radu zbog osobito teške povrede iz radnog odnosa, ili im je služba neposredno prije prijave na javni natječaj ili oglas prestala temeljem izvršnog rješenja (prestanak službe po sili zakona, otkaz službe ako nisu zadovoljile na probnom radu, izvanredni otkaz službe).

Poslodavci obveznici novčane naknade

Poslodavci koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, zapošljavanjem propisanog broja osoba s invaliditetom ili na zamjenski način, obveznici su obračunavanja i plaćanja novčane naknade poslodavaca zbog ne-

zapošljavanja osoba s invaliditetom. Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 20%, a obračunava se i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koriste se za: održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije, poticaje i nagrade pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuje Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provodi Zavod ili korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Samozapošljavanje

Pod samozapošljavanjem osoba s invaliditetom, u smislu ovog Zakona, smatra se: osnivanje trgovačkog društva i zapošljavanje u istom, osnivanje zadruga i zapošljavanje u istoj, osnivanje udruge i zapošljavanje u istoj, obavljanje obrta, obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja na temelju kojega je osoba osigurana na mirovinsko osiguranje, obavljanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti) te obavljanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Ostalo

Najmanje trajanje otkaznog roka propisano općim propisima o radu za osobe s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim ako je otkaz skrivila ta osoba.

Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje pet tjedana.

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom dužan je osigurati odgovarajuće oblike razumne prilagodbe radnog mjesta i radnog okoliša kao i potrebne prilagodbe vezane uz učinkovitost i trajanje rada.

O zaposlenim osobama s invaliditetom vodi se očevidnik. Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom propisuje se sadržaj i način vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom te uvjeti koji moraju biti ispunjeni za upis osoba s invaliditetom u očevidnik. Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom sadrži podatke o osobama s invaliditetom koje su prijavljene na mirovinsko osiguranje u skladu s propisima o mirovinskom osiguranju i koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom. Osobe s invaliditetom upisane u očevidnik ubrajaju se u kvotu zaposlenih osoba s invaliditetom kod poslodavca u smislu članka 8. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA

Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (ZOMO), u sustavu mirovinskog osiguranja obvezno se osiguravaju prava na :

- starosnu mirovinu
- prijevremenu starosnu mirovinu
- invalidsku mirovinu
- privremenu invalidsku mirovinu
- obiteljsku mirovinu
- najnižu mirovinu
- osnovnu mirovinu
- profesionalnu rehabilitaciju
- naknadu zbog tjelesnog oštećenja
- naknadu putnih troškova u vezi s ostvarivanjem osiguranih prava.

Osiguranicima se za slučaj stradanja od minskoeksplozivnih sredstava osiguravaju prava na:

- naknadu zbog tjelesnog oštećenja
- invalidsku mirovinu
- profesionalnu rehabilitaciju
- privremenu invalidsku mirovinu.

Članovima obitelji se za slučaj smrti osiguranika ili korisnika mirovine od minskoeksplozivnih sredstava osigurava pravo na obiteljsku mirovinu. Navedena prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju se u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) o kojima u prvom stupnju rješava područna ustrojstvena jedinica Zavoda, a u drugom stupnju rješava središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

Tiskalice zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja dostupne su na mrežnoj stranici Zavoda na sljedećoj poveznici: <https://www.mirovinsko.hr/hr/tiskalice/482>, a mogu se i kupiti u Narodnim novinama.

Dokumentacija koju je potrebno priložiti zahtjevu za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, navedena je na tiskanici zahtjeva za određenu vrstu prava.

Unutar e-usluga Zavoda omogućena je predaja zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja za pet vrsta mirovina (starosnu mirovinu/

prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku mirovinu, privremenu invalidsku mirovinu, obiteljsku mirovinu) putem sustava e-građani. E-zahtjevima može se pristupiti koristeći se vjerodajnicama sigurnosne razine 3.

Zahtjevi za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja mogu se besplatno predati i poštanskim uredima na području Republike Hrvatske.

PRAVO NA STAROSNU MIROVINU

Pravo na starosnu mirovinu stječe osiguranik kada navrší 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža. U prijelaznom razdoblju žene ostvaruju pravo na starosnu mirovinu s nižom starosnom dobi, a od 1. siječnja 2030. izjednačavaju se uvjeti za žene i muškarce.

Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ima osiguranik kada navrší 60 godina života i 41 godinu staža osiguranja. U 41 godinu staža osiguranja računa se staž osiguranja u efektivnom, stvarnom trajanju. Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ne može steći osiguranik koji ispunjava uvjete za redovitu starosnu mirovinu. Pravo na starosnu mirovinu i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika stječe se od dana kada su ispunjeni uvjeti za mirovinu i nakon prestanka osiguranja (zaposlenje, obavljanje obrtničke ili poljoprivredne djelatnosti i dr.). Iznimka su osiguranici koji su na osnovi izmijenjenog ugovora o radu nastavili raditi do polovice punog radnog vremena pa mogu i bez prestanka radnog odnosa steći pravo na starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika.

Pravo na mirovinu pripada najranije od prvog idućeg dana nakon prestanka radnog odnosa ako je zahtjev podnesen u roku od šest mjeseci od prestanka osiguranja, a ako je zahtjev podnesen nakon roka od šest mjeseci od prestanka osiguranja (prestanka radnog odnosa), osiguranik ima pravo na mirovinu najranije šest mjeseci unatrag, računajući od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva.

PRIJEVREMENA STAROSNA MIROVINA

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu ima osiguranik kada navrší 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža. U prijelaznom razdoblju od 2020. do 2029. žene ostvaruju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema povoljnijim uvjetima, s nižom starosnom dobi i kraćim mirovinskim stažem, a od 1. siječnja 2030. izjednačavaju se uvjeti za žene i muškarce.

Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine određuje se na način da se polazni faktor za određivanje starosne mirovine (1,0) smanjuje za 0,2% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije navršene dobi osiguranika za stjecanje prava na starosnu mirovinu.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja poslodavca ima osiguranik kada ispuni uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu, uz uvjet da je nakon prestanka osiguranja prouzročeno stečajem, neposredno prije ispunjenja navedenih uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu, proveo u neprekidnom trajanju najmanje dvije godine kao nezaposlena osoba prijavljena službi nadležnoj za zapošljavanje te da se s danom ispunjenih uvjeta, odnosno najkasnije s prvim idućim danom nakon ispunjenih uvjeta, odjavi iz evidencije nadležne službe za zapošljavanje. Svi navedeni uvjeti trebaju biti ispunjeni kumulativno.

PRAVO NA INVALIDSKU MIROVINU

Uvjeti za ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu prema ZOMO:

- nalazom i mišljenjem vijeća vještaka Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu ZOSI) utvrđeno postojanje djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, s kojim se u postupku revizije mora suglasiti Samostalni sektor za reviziju i nadzor medicinskog vještačenja Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- nastanak djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti (ako je uzrok bolest ili ozljeda izvan rada) prije navršenih 65 godina života i ako navršeni mirovinski staž pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka
- ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti nastao zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva mjesno nadležnoj Područnoj službi/uredu Zavoda uz koji se prilaže i prijedlog izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite (obrazac 1IN), uz ostale priloge navedene u zahtjevu.

PRAVO NA PROFESIONALNU REHABILITACIJU

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju ima osiguranik, odnosno osigurana osoba, kod koje je nalazom i mišljenjem vijeća vještaka ZOSI-ja utvrđen nastanak smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost prije navršene 55. godine života.

Ako je smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost nastalo zbog ozljede izvan rada ili bolesti, osiguranik ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, ako ispunjava uvjete mirovinskog staža za stjecanje prava na invalidsku mirovinu, a ako je smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost nastalo zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, osiguranik ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

Uvjeti i način provedbe profesionalne rehabilitacije invalida rada uređuju se ugovorom koji Zavod sklapa s Centrom za profesionalnu rehabilitaciju te koji provodi profesionalnu rehabilitaciju u skladu sa propisima kojim je uređena profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Invalid rada koji je stekao pravo na profesionalnu rehabilitaciju ima pravo na naknadu plaće od dana nastanka smanjenja radne sposobnosti do početka profesionalne rehabilitacije, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od dana završetka profesionalne rehabilitacije do zaposlenja na odgovarajućem radnom mjestu.

Način određivanja visine naknade plaće propisan je odredbama ZOMO te ovisi o uzroku smanjenja radne sposobnosti (ozljeda izvan rada ili bolest, ozljeda na radu ili profesionalna bolest), a za vrijeme profesionalne rehabilitacije ne može iznositi manje od najnižeg mjesečnog iznosa bruto plaće koja radniku pripada za rad u punom radnom vremenu, određenog propisom kojim se određuje visina minimalne plaće.

Nakon završetka profesionalne rehabilitacije, naknada plaće pripada invalidu rada u propisanom vremenu, uz uvjet da se u roku od 30 dana od dana završetka profesionalne rehabilitacije, prijavio nadležnoj službi zapošljavanja.

Razlozi za gubitak prava na profesionalnu rehabilitaciju:

- ako se njime osiguranik ne koristi u određenom roku, a nije u tome spriječen razlozima koji su protiv njegove volje
- ako ne stupi na profesionalnu rehabilitaciju u roku od mjesec dana od dana upućivanja na profesionalnu rehabilitaciju
- ako tijekom trajanja profesionalne rehabilitacije bez opravdanog razloga prekine započetu profesionalnu rehabilitaciju, ili ako ne obavlja dužnosti u vezi s profesionalnom rehabilitacijom.

Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva za ocjenu radne sposobnosti mjesno nadležnoj Područnoj službi/uredu Zavoda uz koji se prilaže i prijedlog izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite (obrazac 1IN) uz ostale priloge navedene u zahtjevu.

PRIVREMENA INVALIDSKA MIROVINA

Invalid rada koji se profesionalnom rehabilitacijom osposobio za rad za druge poslove, a nakon završene rehabilitacije je dugotrajno bio nezaposlen, ima pravo na privremenu invalidsku mirovinu prema sljedećim uvjetima:

- da je nezaposlenost trajala najmanje pet godina nakon završetka rehabilitacije
- da je nezaposlenost trajala do navršene 58. godine života
- da je bez odgađanja prihvaćena ponuda o radu, odnosno da nije odbijen ponuđeni posao od tijela nadležnog za zapošljavanje.

Pravo na privremenu invalidsku mirovinu ima i invalid rada koji je nakon završene rehabilitacije nastavio raditi, ali je naknadno ostao bez posla.

Razdoblje povremenog rada u ukupnom trajanju od šest mjeseci ne smatra se prekidom nezaposlenosti u vezi s ostvarivanjem prava na privremenu invalidsku mirovinu.

PRAVO NA OBITELJSKU MIROVINU

Članovi obitelji umrlog osiguranika imaju pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetom da je osiguranik navršio najmanje pet godina staža osiguranja, ili najmanje 10 godina mirovinskog staža, ili ako je osiguranik ispunjavao uvjete dužine mirovinskog staža za stjecanje prava na invalidsku mirovinu, ili ako je osiguranik bio korisnik starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine ili invalidske mirovine, ili ako je osiguranik bio korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju.

Ako je smrt osiguranika ili osigurane osobe nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu bez obzira na dužinu mirovinskog staža osiguranika.

Članovi obitelji koji su osigurani za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika mirovine, kao i uvjeti koji moraju biti ispunjeni na strani članova obitelji, te način izračuna visine obiteljske mirovine, propisani su odredbama ZOMO.

NAJNIŽA MIROVINA

Osiguraniku koji ostvaruje mirovinu samo prema ZOMO-u, a mirovina određena na osnovi navršenog mirovinskog staža i ostvarenih plaća je manja od najniže mirovine, određuje se po službenoj dužnosti najniže mirovina.

Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini 100% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine. Najniža mirovina određuje se uz primjenu polaznog faktora i mirovinskog faktora. Od 1. srpnja 2021. vrijednost najniže mirovine za jednu godinu mirovinskog staža iznosi 71,53 kn. Isplata najniže mirovine pripada za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena.

OSNOVNA MIROVINA

Od 1. siječnja 2019. omogućeno je svim osiguranicima koji su osigurani u oba mirovinska stupa da u postupku ostvarivanja prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu izaberu žele li ostvariti mirovinu samo iz I. stupa (generacijske solidarnosti), ili iz oba obvezna mirovinska stupa (uključujući i individualnu kapitaliziranu štednju).

1. Osoba osigurana u I. i II. mirovinskom stupu podnosi Zavodu zahtjev za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu.
2. Osiguranik na kućnu adresu dobiva obavijest REGOS-a o informativnom izračunu mirovine. Obavijest sadrži informativni izračun Zavoda i informativni izračun mirovine mirovinskog osiguravajućeg društva. Na osnovi izračuna treba donijeti

odluku o izboru mirovine samo iz I. ili iz oba obvezna stupa mirovinskog osiguranja.

3. O izboru mirovine osiguranici su obvezni na šalteru REGOS-a, u bilo kojoj poslovnicu FI-NA-e, dati osobno potpisanu izjavu o vrsti mirovine za koju su se opredijelili.

4. Podatak o vrsti izabrane mirovine REGOS dostavlja Zavodu, na temelju kojeg Zavod budućem korisniku mirovine donosi rješenje o priznanju prava na mirovinu:

- ako je izbor mirovina samo iz I. stupa, Zavod će odrediti mirovinu kao da je osiguranik bio osiguran samo u I. stupu. Ovaj izbor znači istupanje iz II. stupa, a ukupna sredstva kapitaliziranih doprinosa prenose se u državni proračun.

- ako je izbor kombinirana mirovina iz I. i iz II. stupa, Zavod će odrediti osnovnu mirovinu iz I. stupa i dostaviti REGOS-u podatke iz rješenja.

PRAVO NA NAKNADU ZBOG TJELESNOG OŠTEĆENJA

Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja stječe osiguranik kod kojega tjelesno oštećenje od najmanje 30% nastane kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Postupak pokreće osiguranik podnošenjem zahtjeva mjesno nadležnoj Područnoj službi/uredu Zavoda. Uz zahtjev je potrebno predati prijavu o ozljedi na radu, odnosno rješenje o utvrđenoj profesionalnoj bolesti te medicinsku dokumentaciju.

Postojanje tjelesnog oštećenja utvrđuje se na osnovi nalaza i mišljenja vijeća vještaka ZOSI-ja

Vrste tjelesnih oštećenja i postoci tih oštećenja, na osnovi kojih se stječe pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja utvrđeni su Uredbom o metodologijama vještačenja (NN 67/17, 56/18-u daljnjem tekstu: Uredba), odnosno u Listi oštećenja organizma – Lista I, koja je sastavni dio Uredbe.

NAKNADA PUTNIH TROŠKOVA

Invalid rada kojemu je priznato pravo na profesionalnu rehabilitaciju ima pravo na naknadu putnih troškova kada ga Zavod uputi u drugo mjesto radi profesionalne rehabilitacije. Naknada putnih troškova obuhvaća naknadu za troškove prijevoza i naknadu za troškove prehrane i smještaja i smještaja za vrijeme putovanja i boravka u drugom mjestu. Ove naknade izuzimaju se od ovrhe. Zavod za mirovinsko osiguranje svojim općim aktom utvrđuje vrstu i način uporabe prijevoznog sredstva, uzimajući u obzir zdravstveno stanje osiguranika i dužinu puta te potanje uvjete i način ostvarivanja navedene naknade.

PRAVO NA DOPLATAK ZA DJECU

Pravo na doplatak za djecu regulirano je Zakonom o doplatku za djecu kao novčano primanje koje koristi roditelj ili druga osoba određena Zakonom radi potpore u uzdržavanju i odgoju djece.

Doplatak za djecu uz uvjete propisane Zakonom može ostvariti roditelj, posvojitelj, skrbnik, očuh, maćeha, baka, djed i osoba kojoj je, na temelju odluke nadležnog tijela, dijete povjereno na čuvanje i odgoj za svu djecu koju uzdržava te punoljetno dijete bez oba roditelja koje je na redovitom školovanju.

Doplatak za djecu pripada za djecu rođenu u braku, izvan braka, za posvojenu djecu ili pastorčad, za uzdržavanu unučad i drugu djecu bez roditelja i to do navršene 15. godine života djeteta, odnosno do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 15 godina života, a nakon toga ako je razlog pohađanja osnovne škole nakon 15. godine života kasniji upis u prvi razred osnovne škole ili gubitak razreda zbog zdravstvenih razloga, odnosno duže bolesti.

Doplatak za djecu pripada za dijete na školovanju u srednjoj školi do završetka tog školovanja, ali najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 19 godina života, a za dijete koje pohađa srednju školu u kojoj srednjoškolsko obrazovanje traje pet godina, doplatak za djecu pripada do završetka redovitog školovanja u srednjoj školi, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 20 godina života.

Za dijete s oštećenjem zdravlja, utvrđenim prema posebnim propisima, doplatak za djecu pripada i nakon navršene 19. godine, ali najduže do 21. godine života.

Pravo na doplatak za dijete s utvrđenim težim ili teškim invaliditetom pripada od dana podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu

i traje sve dok taj invaliditet postoji, pod uvjetom da je invaliditet nastao prije 18. godine života ili za vrijeme redovitog školovanja djeteta.

Teži ili teški invaliditet utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja vijeća vještaka ZOSI-ja o vrsti i težini invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti, koji se donosi u postupku vještačenja propisanog Uredbom o metodologijama vještačenja prema Listi težine i vrste invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti koja je sastavni dio Uredbe.

Uvjeti za stjecanje prava na doplatak za djecu su:

- da podnositelj zahtjeva ima hrvatsko državljanstvo ili status stranca s odobrenim stalnim boravkom te da ima prebivalište u Republici Hrvatskoj najmanje tri (3) godine prije podnošenja zahtjeva
- da ima status azilanta, stranca pod supsidijanom zaštitom ili status člana njihove obitelji prema propisima o azilu, bez uvjeta državljanstva i duljine prebivališta, odnosno stalnog boravka na području Republike Hrvatske
- da ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 70% proračunske osnovice
- da podnositelj zahtjeva živi u kućanstvu s djetetom
- da podnositelj zahtjeva uzdržava dijete.

Zakonom su propisane tri cenzusne grupe ukupno ostvarenih prihoda kućanstva od kojih se utvrđuju pripadajuće svote doplatka za djecu:

- ako prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva ne prelazi 16,33% proračunske osnovice
- ako prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva prelazi 16,33%, a ne prelazi 33,66% proračunske osnovice
- ako prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva prelazi 33,66%, a ne prelazi 70% proračunske osnovice.

Unutar sustava E-građani dostupna je aplikacija Kalkulator doplatka za djecu.

Svote doplatka određene prema cenzusnim grupama povećavaju se za 25% za dijete bez oba roditelja, odnosno za 15 % za dijete bez jednog roditelja ili ako su oba ili jedan roditelj nepoznat, nepoznatog prebivališta, potpuno nesposoban za samostalan život i rad, ili mu je oduzeta poslovna sposobnost.

Za dijete s oštećenjem funkcionalnih sposobnosti, koje nije utvrđeno kao teži ili teški invaliditet, korisniku pripada doplatak za djecu u 25% većoj svoti od pripadajuće svote doplatka određene prema utvrđenom dohodovnom cenzusu.

Iznimno, pravo na doplatak za dijete s utvrđenim težim ili teškim invaliditetom ostvaruje se neovisno o ukupno ostvarenom dohotku kućanstva u visini od 25% od proračunske osnovice.

Za rješavanje o pravu na doplatak za djecu u prvom stupnju mjesno su nadležne područne službe i uredi Zavoda prema prebivalištu podnositelja zahtjeva, odnosno korisnika doplatka za djecu, a za rješavanje o pravu na doplatak za djecu primjenom pravnih propisa EU od 1. siječnja 2021. nadležne su

područne službe i područni uredi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje prema mjestu prebivališta, odnosno uobičajenog boravišta podnositelja zahtjeva.

Tiskanica zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu dostupna je na mrežnoj stranici Zavoda na poveznici: <https://www.mirovinsko.hr/hr/tiskanice/482>.

Zahtjev je moguće podnijeti i putem e-Usluga Zavoda u sustavu E-građani (e-zahtjev za doplatak za djecu) te se može podnijeti i usmeno na zapisnik. Zahtjeve je moguće predati besplatno i u poštanskim uredima na području Republike Hrvatske. Zahtjev za nastavno ostvarivanje prava na doplatak za djecu od 1. ožujka tekuće godine podnosi se u svakoj godini u razdoblju do 1. ožujka tekuće godine.

Dokumentacija koju je potrebno priložiti zahtjevu za ostvarivanje prava na doplatak za djecu koji se podnosi prvi puta, kao i zahtjevu za nastavno ostvarivanje prava na doplatak za djecu detaljno je navedena na mrežnoj stranici Zavoda na poveznici <https://www.mirovinsko.hr/hr/podnosenje-zahtjeva-260/260>.

STAŽ OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Zakonom o stažu osiguranja s povećanim trajanjem definirana su radna mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem.

Staž osiguranja s povećanim trajanjem ostvaruju:

- osiguranici zaposleni na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima
- osiguranici kojima nakon određenih godina života, zbog prirode i težine posla, fiziološke funkcije organizma opadaju u toj mjeri da onemogućavaju daljnje uspješno obavljanje tog posla
- osiguranici - osobe s invaliditetom: osobe oboljele od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljeli od paraplegije, cerebralne i dječje paralize, multiple skleroze i srodnih bolesti, slijepe osobe, gluhe osobe, gluhoslijepe osobe, osobe oboljele od reumatoidnog artritisa i drugih sustavnih upalnih bolesti zglobova i vezivnog tkiva (ankilozantni spondilitis, psorijatični artritis, seronegativni artritis, sistemski eritemski lupus, sklerodermija i polimiozitis/dermatomiozitis), osobe kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica te osobe s Downovim sindromom.

Spomenutim osiguranicima staž osiguranja računa se s povećanim trajanjem ako su zaposleni s punim radnim vremenom ili sa skraćenim radnim vremenom, a osiguranicima – osobama s invaliditetom i po osnovi zaposlenja s nepunim radnim vremenom.

Osiguranicima - osobama s invaliditetom - samostalnim obveznicima uplate doprinosa, računa se staž osiguranja s povećanim trajanjem na temelju plaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje. Na osnovi navedenog staža s povećanim trajanjem, spomenutim osiguranicima snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu. Postupak za utvrđivanje svojstva osiguranika – invalidne osobe pokreće se na zahtjev osiguranika – osobe s invaliditetom, koji se podnosi mjesno nadležnoj područnoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda. Svojstvo osiguranika – osobe s invaliditetom utvrđuje se rješenjem Zavoda na temelju nalaza i mišljenja vijeća vještaka ZOSI-ja kojim se utvrđuje da im zdravstveno stanje uzrokuje trajne posljedice za život i rad.

Osiguranicima – osobama s invaliditetom svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa se kao 15 mjeseci. Staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem uređen je i posebnim propisima, i to:

- Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba
- Zakonom o vatrogastvu
- Zakonom o protuminskom djelovanju
- Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
- Zakonom o carinskoj službi
- Pomorskim zakonikom .

ISPLATA MIROVINE

Mirovine i mirovinska primanja utvrđuju se u mjesečnoj svoti i isplaćuju se unatrag za svaki mjesec.

Dospjela primanja koja nisu isplaćena zbog okolnosti koje je uzrokovao korisnik, mogu se isplatiti najviše za 12 mjeseci unatrag od dana podnošenja zahtjeva za isplatu.

U slučaju smrti korisnika mirovine, dospjela a neisplaćena mirovinska primanja, isplaćuju se nasljednicima/davateljima uzdržavanja, i to cijela mirovina za mjesec u kojem je korisnik mirovine umro, ako nasljednici/davatelji uzdržavanja zatraže isplatu i dostave mjerodavnoj područnoj službi / uredu Zavoda koji je isplaćivao mirovinu rješenje o nasljeđivanju ili ugovor o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, uz ispunjenje određenih zakonskih uvjeta.

Zavod može obustaviti isplatu mirovine i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja ako korisnik ne dostavi podatak ili dokument koji Zavod zatraži, a koji se ne može pribaviti službenim putem (npr. potvrdu o životu, obavijest o promjeni adrese, OIB ili u slučaju ako se korisnik invalidske mirovine ne odazove na kontrolni pregled na koji je uredno pozvan i dr.).

POSEBNI SLUČAJEVI ISPLATE MIROVINE

Korisnik mirovine može ovlastiti opunomoćenika da u njegovo ime prima mirovinu, odnosno naknadu zbog tjelesnog oštećenja. Takva punomoć koja je dostavljena Zavodu vrijedi jednu godinu. Kada je korisnik mirovine stavljen pod skrbništvo, kao osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti, ili lišena poslovne sposobnosti glede raspolaganja prihodima, Zavod njegovu mirovinu isplaćuje u skladu s odlukom nadležnog centra za socijalnu skrb.

Korisnik mirovine smješten u ustanovu za zbrinjavanje starijih i nemoćnih osoba može ovlastiti Zavod da njegovu mirovinu isplaćuje na račun odnosno ustanove u svrhu pokrića troškova smještaja u ustanovi. Korisnik prava, opunomoćenik, centar za socijalnu skrb, odnosno ustanova za zbrinjavanje starijih i nemoćnih osoba dužni su u roku od 15 dana prijaviti Zavodu svaku promjenu nastalu u osobnim ili u stvarnim okolnostima koja utječe na pravo ili na opseg korištenja toga prava.

SOCIJALNA SKRB

Zakonom o socijalnoj skrbi kao prava u sustavu socijalne skrbi propisana su:

- zajamčena minimalna naknada
- naknada za troškove stanovanja
- pravo na troškove ogrjeva,
- naknada za osobne potrebe korisnika smještaja
- jednokratne naknade
- naknade u vezi s obrazovanjem
- osobna invalidnina
- doplatak za pomoć i njegu
- status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja
- naknada do zaposlenja
- naknada za ugroženog kupca energenata i
- socijalne usluge.

Socijalne usluge obuhvaćaju:

- prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)
- savjetovanje i pomaganje
- pomoć u kući
- psihosocijalna podrška
- rana intervencija
- pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija)
- boravak
- smještaj
- obiteljska medijacija
- organizirano stanovanje.

O priznavanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu, naknadu za osobne potrebe korisnika smještaja, jednokratnu naknadu, naknade u vezi s obrazovanjem, osobnu invalidninu, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja, naknadu do zaposlenja, naknadu za ugroženog kupca energenata i socijalne usluge rješenjem odlučuje centar za socijalnu skrb osnovan za područje na kojem stranka ima prebivalište.

O priznavanju prava na naknadu za troškove stanovanja rješenjem odlučuje jedinica lokalne samouprave i Grad Zagreb.

O priznavanju prava na naknadu za troškove ogrjeva rješenjem odlučuje jedinica područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb.

Ako je u postupku prije donošenja rješenja o pravima u sustavu socijalne skrbi potrebno utvrditi činjenice vezane za zdravstveno stanje propisane kao uvjet za priznavanje prava, centar za socijalnu skrb će zatražiti nalaz i mišljenje područne ustrojstvene jedinice Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

POMOĆ U KUĆI

Usluga se priznaje osobi kojoj je zbog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe te osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe i starijoj osobi kojoj je prema procjeni centra za socijalnu skrb potrebna pomoć druge osobe.

Uvjeti za priznavanje prava

- osoba nema mogućnosti da joj pomoć osiguraju roditelj, bračni drug i djeca
- osoba nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju
- na području prebivališta osobe moguće je osigurati takvu pomoć pod uvjetima i na način propisan Zakonom o socijalnoj skrbi
- osoba nije otuđila nekretnine ili pokretnine veće vrijednosti u posljednjih godinu dana od dana donošenja zahtjeva za priznavanje prava na socijalnu uslugu ili dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti
- prihod samca ili prihod po članu kućanstva u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut postupak ne prelazi iznos od 1.500,00 kn (300% osnovice). Ako prihod samca ili prihod po članu kućanstva prelazi iznos od 1.500,00 kn (300% osnovice), a nije veći od 2.000,00 kn (400% osnovice), korisniku koji ispunjava ostale gore navedene uvjete priznaje se pravo na 50% cijene troškova usluge pomoći u kući.

Pomoć u kući obuhvaća

- organiziranje prehrane (priprema ili nabava i dostava gotovih obroka u kuću)
- obavljanje kućnih poslova (dostava živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa, pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština i dr.)
- održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba)
- zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba

PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA

Psihosocijalna podrška je socijalna usluga koja podrazumijeva rehabilitaciju koja potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika. Usluga se priznaje djetetu s teškoćama u razvoju, odrasloj osobi s invaliditetom, ovisniku, žrtvi obiteljskog nasilja te svim drugim osobama u potrebi, prema procjeni stručnog tima nadležnog centra za socijalnu skrb.

Centar za socijalnu skrb priznaje pravo na uslugu na temelju prethodno pribavljenog mišljenja pružatelja usluga ovisno o vrsti, trajanju i učestalosti usluge.

RANA INTERVENCIJA

Rana intervencija je socijalna usluga koja obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, uključujući i druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta. Usluga se pruža, radi uključivanja djeteta u širu socijalnu mrežu, ako se takva usluga ne osigurava u okviru zdravstvene djelatnosti. Usluga se pruža djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne poteškoće, u pravilu do navršene 3. godine života, a najdulje do navršene 7. godine života djeteta.

Nakon prethodno pribavljenog mišljenja liječnika specijalista neonatologa ili pedijatra, a iznimno liječnika druge odgovarajuće specijalizacije, centar za socijalnu skrb traži ocjenu pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge. Korisnik kojemu se pruža rana intervencija ne može istodobno koristiti usluge psihosocijalne podrške.

POMOĆ PRI UKLJUČIVANJU U PROGRAME ODGOJA I REDOVITOG OBRAZOVANJA (INTEGRACIJA)

Pružaju se odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama radi uključivanja djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova (integracija). Trajanje podrške je do pet sati tjedno.

Centar za socijalnu skrb priznaje uslugu nakon prethodno pribavljenog mišljenja predškolske ili školske ustanove i pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.

BORAVAK

Boravak je socijalna usluga koja obuhvaća cjelodnevni i poludnevni boravak

- cjelodnevni boravak može trajati od 6 do 10 sati dnevno
- poludnevni boravak može trajati od 4 do 6 sati dnevno.

Uslugom boravka osigurava se zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organiziranja slobodnog vremena, organiziranog prijevoza, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

SMJEŠTAJ

Smještaj je socijalna usluga koja može obuhvatiti uslugu stanovanja, prehrane, njege, brige o zdravlju, socijalnog rada, psihosocijalne rehabilitacije, fizikalne terapije, radne terapije, radnih aktivnosti, aktivnog provođenja vremena, odgoja i obrazovanja, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika. Može obuhvatiti i pripremu korisnika za povratak u vlastitu obitelj, udomiteljsku obitelj ili za samostalan život te pripremu djeteta za posvojenje ili smještaj u udomiteljsku obitelj. Može se priznati kao privremeni smještaj ili dugotrajni te se može priznati tijekom svih dana u tjednu ili tijekom pet radnih dana.

Privremeni smještaj se priznaje:

- u kriznim situacijama (djetetu koje se zatekne bez nadzora roditelja ili u skitnji, odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili boravišta, odnosno nema prebivališta ili boravišta i nije u stanju brinuti se o sebi, beskućniku, trudnici ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, djeci i odraslim osobama žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, odraslim osobama kojima je ugrožen život, zdravlje i sigurnost uslijed bolesti, nemoći, ovisnosti ili socijalne isključenosti). Može trajati najdulje do 6 mjeseci, a iznimno do godinu dana za određene kategorije korisnika
- radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa (djetetu s teškoćama u razvoju i odrasloj osobi s invaliditetom, djetetu i mlađoj punoljetnoj osobi s problemima u ponašanju i osobi ovisnoj o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti ili roditelju djeteta s teškoćama u razvoju koje je

upućeno na kraći rehabilitacijski program). Može trajati do godinu dana za dijete s teškoćama u razvoju ili osobu s invaliditetom ili do tri godine za ostale kategorije korisnika osim roditelja djeteta s teškoćama u razvoju kojem traje najduže do 15 dana tijekom kalendarske godine

- djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi
- u drugim slučajevima (djetetu i odrasloj osobi radi korištenja odmora njegovog roditelja njegovatelja, odnosno njegovatelja ili zbog njegove privremene nesposobnosti za pružanje njege; djetetu i odrasloj osobi s invaliditetom smještenoj u dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružatelja usluga tijekom blagdana ili školskih praznika; djetetu i odrasloj osobi s invaliditetom radi postupne prilagodbe na dugotrajni smještaj izvan vlastite ili udomiteljske obitelji; djetetu i odrasloj osobi radi pripreme na izvaninstitucijsku skrb i djetetu s teškoćama u razvoju i odrasloj osobi s invaliditetom najdulje do 21. godine života radi školovanja po posebnom programu izvan mjesta prebivališta, ako se školovanje ne može osigurati u mjestu prebivališta). Može se priznati u trajanju propisanim zakonom.

Dugotrajni smještaj se priznaje se korisniku kojem je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje drugih životnih potreba.

Dugotrajni smještaj priznaje se:

- djetetu bez roditelja, djetetu koje roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti
- osobi s invaliditetom, tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem, sukladno dobi, vrsti i stupnju oštećenja kada nije moguće osigurati skrb u obitelji pružanjem odgovarajućih izvaninstitucijskih oblika skrbi
- funkcionalno ovisnoj starijoj osobi i teško bolesnoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe ili
- osobi nesposobnoj za rad koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otklo-

niti primjenom drugih prava iz socijalne skrbi ili na drugi način.

Dugotrajni smještaj neće se priznati osobi koja ima sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, kojoj pomoć i njegu mogu pružiti članovi obitelji ili se pomoć i njega može osigurati na drugi način.

ORGANIZIRANO STANOVANJE

Organizirano stanovanje je socijalna usluga kojom se jednoj ili više osoba tijekom 24 sata dnevno uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe, u stanu ili izvan stana, osiguravaju osnovne životne potrebe te socijalne, radne, kulturne, obrazovne, rekreacijske i druge potrebe

PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

ZAJAMČENA MINIMALNA NAKNADA

Zajamčena minimalna naknada je pravo na novčani iznos kojim se osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba samca ili kućanstva koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba niti ih je u mogućnosti ostvariti radom, primitkom od imovine, kao ni od obveznika uzdržavanja.

Zakonom o socijalnoj skrbi su propisani uvjeti za priznavanje prava u pogledu imovine, pokretnina, osobnog vozila, ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, uzdržavanja po drugoj osnovi, evidentiranja kao nezaposlene osobe pri nadležnoj službi za zapošljavanje, korištenja usluge smještaja ili organiziranog stanovanja i prihoda.

NAKNADA ZA TROŠKOVE STANOVANJA

Pravo na naknadu za troškove stanovanja priznaje se korisniku zajamčene minimalne naknade.

PRAVO NA TROŠKOVE OGRJEVA

Pravo na troškove ogrjeva priznaje se korisniku za-
jamčene minimalne naknade.

NAKNADA ZA UGROŽENOG KUPCA ENERGENATA

Status ugroženog kupca mogu ostvariti, odnosno
imaju pravo na sufinanciranje troškova električne
energije

- korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu
- korisnici prava na osobnu invalidninu.

Korisniku pripada pravo na sufinanciranje troškova
električne energije u iznosu do najviše 200,00 kn
mjesečno.

NAKNADA ZA OSOBNE POTREBE KORISNIKA SMJEŠTAJA

Pravo na naknadu za osobne potrebe priznaje se
korisniku smještaja ili organiziranog stanovanja
sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi u
mjesečnom iznosu od 100,00 kn (20% osnovice)
ako vlastitim prihodom ne može osigurati zadovol-
javanje osobnih potreba na smještaju ili organi-
ziranom stanovanju

JEDNOKRATNA NAKNADA

Jednokratna naknada priznaje se:

- samcu ili kućanstvu koje zbog trenutačnih materi-
jalnih teškoća nije u mogućnosti podmiriti osnovne
životne potrebe nastale zbog rođenja ili školovanja
djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarne
nepogode i slično
- zbog nabave osnovnih predmeta u kućanstvu ili
nabave nužne odjeće i obuće ako ne postoji mo-
gućnost da se nabava nužnih predmeta u kućanstvu
i odjeće i obuće osigura u suradnji s humanitarnim
organizacijama
- korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj
koji je učenik osnovne ili srednje škole za kupnju
obveznih školskih udžbenika, ako to pravo ne ost-
varuje po drugoj osnovi
- korisnicima privremenog smještaja u kriznim situ-

acijama radi naknade troškova prijevoza u mjesto
prebivališta, vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom
socijalne skrbi, kod drugog pružatelja usluge odnos-
no drugu ustanovu

- iznimno korisnicima usluge smještaja, odnosno
organiziranog stanovanja u slučaju ako potreba za-
konom propisana nije zadovoljena u okviru usluge
smještaja ili organiziranog stanovanja.

Jednokratna naknada priznaje se kao pravo na
novčanu naknadu ili kao pravo na naknadu u naravi.
Ukupni iznos priznatih jednokratnih naknada u
jednoj kalendarskoj godini ne može iznositi više
od 2.500,00 kn (pet osnovica) za samca, odnosno
3.500,00 kn (sedam osnovica) za kućanstvo.

U osobito opravdanim slučajevima centar za soci-
jalnu skrb može priznati uvećanu jednokratnu na-
knadu uz prethodnu suglasnost Ministarstva u na-
jvišem iznosu do 10.000,00 kn.

Jednokratna naknada za pogrebne troškove prizna-
je se za pogreb osobe koja nema zakonskog ili ugov-
ornog obveznika uzdržavanja temeljem sklopljenog
ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju,
i to:

- osobe koja je u času smrti korisnik prava ili član
kućanstva koje je korisnik prava na zajamčenu min-
imalnu naknadu i
- osobe koja je u času smrti korisnik smještaja ili or-
ganiziranog stanovanja.

NAKNADE U VEZI S OBRAZOVANJEM

a) Naknada za redovito studiranje

Korisniku prava na uslugu smještaja, odnosno orga-
niziranog stanovanja priznaje se pravo na naknadu
za redovito studiranje na sveučilišnom ili stručnom
studiju u visini 2.000,00 kn (četiri osnovice).

Danom izvršnosti rješenja o priznavanju prava na
naknadu korisniku prestaje pravo na uslugu sm-
ještaja, odnosno organiziranog stanovanja.

b) Naknada za troškove smještaja u učeničkom domu

Učeniku, polazniku srednje škole slabijeg imovnog
stanja, koji nije član kućanstva koje je korisnik prava
na zajamčenu minimalnu naknadu, priznaje se pra-
vo na naknadu za troškove smještaja u učeničkom
domu ako je:

- dijete samohranog roditelja, ako prosječni
mjesečni prihod u prethodna tri mjeseca prije
mjeseca u kojem je pokrenut postupak po članu
obitelji ne prelazi iznos od dvije osnovice
- pod skrbništvom, a vlastiti prihod u prethodna
tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut pos-
tupak ne prelazi iznos od 250% osnovice
- smješten u udomiteljskoj obitelji, a pohađa ško-
lu izvan mjesta prebivališta udomitelja jer mu se
školoвање ne može osigurati u mjestu prebivališta
udomitelja.

c) Naknada za troškove prijevoza

Pravo na naknadu troškova prijevoza zbog školo-
vanja može se priznati, ako nema osiguran prijevoz
po nekoj drugoj osnovi:

- osobi s invaliditetom i djetetu s teškoćama u raz-
voju koji pohađaju nastavu radi stjecanja sredn-
joškolskog obrazovanja po posebnom programu
izvan mjesta svoga prebivališta ili osposobljavanja
za samozbrinjavanje, a ne postoji potreba da mu se
prizna pravo na uslugu smještaja ili organiziranog
stanovanja
- učeniku smještenom u udomiteljskoj obitelji ili
obiteljskom domu koje pohađa nastavu izvan mjes-
ta prebivališta radi stjecanja srednjoškolskog obra-
zovanja.

Prijevoz osobi s invaliditetom i djetetu s teškoćama
u razvoju koje pohađa nastavu radi stjecanja sred-
njoškolskog obrazovanju u mjestu prebivališta, ako
nema osiguran prijevoz po nekoj drugoj osnovi,
osigurava jedinica lokalne samouprave, odnosno
Grad Zagreb.

OSOBNA INVALIDNINA

Pravo na osobnu invalidninu priznaje se osobi s
teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim prom-
jenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovol-
javanja njezinih životnih potreba za uključivanje u
svakodnevni život zajednice.

Pravo na osobnu invalidninu ne može se priznati:

- osobi koja osobnu invalidninu ostvaruje po
drugoj osnovi
- osobi koja ima u vlasništvu drugi stan ili kuću,
osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji
može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za
uključivanje u zajednicu
- osobi koja ima u vlasništvu poslovni prostor koji
ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti
- djetetu ili odrasloj osobi kojoj je priznata usluga
smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno
odredbama Zakona o socijalnoj skrbi ili drugim
propisima
- osobi kojoj je priznato pravo na doplatak za po-
moć i njegu sukladno odredbama Zakona o socijal-
noj skrbi ili na temelju drugih propisa.

Osobna invalidnina za osobu koja nema vlastiti pri-
hod iznosi mjesečno 1.500,00 kn (300% osnovice).
Ako osoba ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi,
osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između
iznosa osobne invalidnine i prosječnog prihoda
ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije mjeseca
u kojem je podnesen zahtjev, odnosno u kojem je
pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

U prihod se ne uračunava plaća, autorski honorar,

zajamčena minimalna naknada, naknada za troškove stanovanja koja je ostvarena na temelju Zakona, mirovina do iznosa najniže, odnosno minimalne mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža, novčana sredstva korisnika zajamčene minimalne naknade koji sudjeluje u radovima za opće dobro iz članka 39. stavka 3. Zakona ostvarena po osnovi zaposlenja u javnom radu, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima, stipendija za školovanje učenika ili studenta dok traje redovito školovanje ili studiranje i doplatak za djecu.

JEDNOKRATNE NOVČANE POMOĆI

Obzirom da jedinice lokalne samouprave autonomnim odlukama mogu priznavati pojedinim kategorijama građana pa tako i osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju određena prava iznad razine zajamčene nacionalnim propisima, ta prava nisu jednoznačna i razlikuju se u pojedinim jedinicama lokalne samouprave.

PRAVO NA DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU

Pravo se priznaje osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavi namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

Pravo se ne priznaje

- osobi koja ima sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju
- osobi koja ima u vlasništvu drugi stan ili kuću, osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za pomoć i njegu
- osobi koja ima u vlasništvu poslovni prostor koji ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti
- ako prosječni mjesečni prihod samca prelazi iznos od 1.250,00 kn (250% osnovice), odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova kućanstva prelazi iznos od 1.000,00 kn (200% osnovice) u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti
- osobi koja doplatak za pomoć i njegu može ostvariti po posebnom propisu
- osobi kojoj je priznato pravo na osobnu invalidninu po Zakonu o socijalnoj skrbi ili na temelju drugih propisa
- osobi kojoj je osiguran smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi, odnosno organizirano stanovanje sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi ili drugim propisima.

Doplatak na pomoć i njegu iznosi:

- u punom opsegu 600,00 kn (120% osnovice)
- u smanjenom opsegu 420,00 kn (84% osnovice)

Pravo na doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu, neovisno o imovini i prihodu imaju:

- osoba s težim invaliditetom
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

Pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o imovini i prihodu imaju:

- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad
- osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Pravo na doplatak za pomoć i njegu nema dijete čiji roditelj koristi roditeljski dopust ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života tog djeteta po posebnim propisima. Dijete za koje roditelj koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnim propisima, može ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu ako ispunjava uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi.

PRAVO NA STATUS RODITELJA NJGOVATELJA ILI STATUS NJGOVATELJA

Pravo na status roditelja njegovatelja može se priznati ukoliko dijete s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom ispunjava jedan od uvjeta:

- potpuno je ovisno o pomoći i njezi druge osobe jer mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen
- u potpunosti je nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala
- ima više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

Pravo na status roditelja njegovatelja može se priznati jednom od roditelja, oba roditelja (ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom), bračnom ili izvanbračnom drugu roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili roditelja osobe s invaliditetom s kojim živi u obiteljskoj zajednici ili jednom od članova obitelji s kojim živi u obiteljskoj zajednici (ako u jednoroditel-

jskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom i roditelju se priznaje status za jednog od njih).

Pravo na status njegovatelja može se priznati bračnom ili izvanbračnom drugu, formalnom ili neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom. Iznimno, kada su roditelji djeteta s teškoćama u razvoju umrli ili nijedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu se ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svog psihofizičkog stanja, status njegovatelja može se priznati jednom od članova obitelji s kojim živi u obiteljskoj zajednici.

Status roditelja njegovatelja ili njegovatelja ne može se priznati ako je djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom osigurana usluga smještaja, organiziranog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi ili ako jedan roditelj koristi roditeljski ili posvojiteljski dopust za isto dijete.

Pravo na status roditelja njegovatelja kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka, a iznimno pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja priznaje se kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružatelja usluge boravka boravi četiri i više sati dnevno ako mu roditelj ili njegovatelj tijekom boravka pruža usluge pomoći i njege.

Roditelj njegovatelj odnosno njegovatelj ima pravo na naknadu u iznosu 4.000,00 kn (osam osnovica) te prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima. Roditelj njegovatelj, odnosno njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do četiri tjedna tijekom godine a za vrijeme korištenja odmora roditelju njegovatelju/njegovatelju pripada pravo na naknadu.

Pravo prestaje

- na zahtjev roditelja njegovatelja ili njegovatelja
- ako roditelj njegovatelj ili njegovatelj nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja
- ako roditelj njegovatelj ili njegovatelj zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja
- ako se roditelj njegovatelj ili njegovatelj nalazi u pritvoru, odnosno istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju duljem od dva mjeseca
- kada roditelj njegovatelj ili njegovatelj navrš 65 godina života, osim u slučaju ako se pružanje pomoći i njege ne može osigurati putem članova obitelji s kojim živi u obiteljskoj zajednici
- smrću djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom, roditelja njegovatelja ili njegovatelja.
- smrću djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom, roditelja njegovatelja ili njegovatelja.

PRAVO NA NAKNADU DO ZAPOSLENJA

Priznaje se djetetu s teškoćama u razvoju, odnosno osobi s invaliditetom kojima je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno sukladno nalazu i mišljenju nadležnog tijela, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15 godina života, ako naknadu za vrijeme nezaposlenosti ne ostvaruje prema drugim propisima, a osoba je evidentirana kao nezaposlena osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje ili ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Pravo ne može ostvariti osoba kojoj je utvrđena potpuna radna nesposobnost temeljem Zakona o socijalnoj skrbi i provedbenih propisa. Naknada iznosi 350,00 kn mjesečno (70% osnovice). Korisnik naknade do zaposlenja ne može istodobno ostvariti doplatak za pomoć i njegu na temelju Zakona o socijalnoj skrbi.

OSTVARIVANJE PRAVA NA OSLOBAĐANJE PLAĆANJA GODIŠNJE NAKNADE ZA UPORABU JAVNIH CESTA I CESTARINE ZA UPORABU AUTOCESTA

Ostvarivanje prava na oslobađanje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji osobnog vozila i oslobađanje od plaćanja cestarina za uporabu autocesta i objekata s naplatom (*most, tunel, vijadukt i slično*) propisano je odredbama Zakona o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19) i uređeno Pravilnikom o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine (NN 136/11).

Stupnjevi tjelesnog oštećenja osoba s invaliditetom koje mogu ostvariti navedena oslobađanja su:

- Člankom 88. stavkom 1. Zakona o cestama, propisano je da osobe s **80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja**, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu **nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta** za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu (ili koji koriste temeljem ugovora o leasingu).

- Člankom 88. stavkom 2. Zakona o cestama, propisano je da osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu **nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka, hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata sa 100% tjelesnog oštećenja te osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100% ne plaćaju cestarinu za jedan osobni automobil**, koji imaju u svom vlasništvu, odnosno, koji koriste temeljem ugovora o leasingu.

Pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine osobe s invaliditetom ostvaruju na temelju rješenja koje, na zahtjev stranke, u upravnom postupku donosi Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Postupak pribavljanja rješenja ministarstva

U svrhu ostvarivanja navedenih prava, podnositelj zahtjeva Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture podnosi pisani zahtjev (*primjer obrasca može se pronaći na web stranici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture*). Pisani zahtjev treba sadržavati osobne podatke (*ime i prezime, adresu, broj telefona/mobitela i OIB*) i navođenje prava za koje se traži izdavanje rješenja.

Zahtjevu se prilaže:

- preslika prometne dozvole (*iznimno, ako je zahtjev podnesen prije registracije, podnositelj zahtjeva prilaže dokaz o vlasništvu osobnog automobila, npr. račun o kupljenom vozilu, kupoprodajni ugovor ili ugovor o darovanju koji mora biti na ime podnositelja zahtjeva*)
- preslika rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili preslika rješenja nadležnog tijela temeljem propisa o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ili preslika rješenja nadležnog tijela temeljem propisa o posebnoj zaštiti vojnih invalida i civilnih invalida rata
- preslika potvrde o OIB-u
- 35,00 kn upravne pristojbe (*državni biljeg*) koje treba nalijepiti na zahtjev.

NAPOMENA: Ukoliko se iz zahtjevu priloženog rješenja ne može nedvojbeno utvrditi da se radi o tjelesnom oštećenju na temelju kojega se ostvaruje određeno pravo (*najčešće je to slučaj kod zahtjeva za oslobađanje od plaćanja cestarina kada iz priložene dokumentacije nije razvidno koliki se dio tjelesnog oštećenja odnosi na nesposobnost donjih ekstremiteta*) podnositelj će zahtjevu dodatno priložiti:

- nalaz i mišljenje ovlaštenog vještaka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili
- nalaz i mišljenje drugostupanjskog liječničkog povjerenstva nadležnog za davanje nalaza i mišljenja po Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ili po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, odnosno drugim propisima.

OSTVARIVANJE PRAVA NA OSLOBAĐANJE PLAĆANJA GODIŠNJE NAKNADE

Pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade osoba s invaliditetom ostvaruje prilikom registracije vozila u stanicama za tehnički pregled, kada dostavlja **presliku** rješenja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Na taj način iznos računa za registraciju biti će umanjen za iznos godišnje naknade koji se utvrđuje prema radnom obujmu motora automobila u cm³.

OSTVARIVANJE PRAVA NA OSLOBAĐANJE PLAĆANJA CESTARINE

Pravo na oslobađanje plaćanja cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom ostvaruje se samo uz predodjenje SMART kartice (*koju, na zahtjev osobe s invaliditetom, a temeljem rješenja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, izdaju Hrvatske autoceste održavanje i naplata cestarine d.o.o.*) i to isključivo kada osoba s invaliditetom upravlja ili je putnik u osobnom automobilu koji ima u vlasništvu ili ga koristi temeljem ugovora o leasingu.

Zahtjev za izdavanje SMART kartice podnosi se osobno ili poštom na adresu:

Hrvatske autoceste održavanje i naplata cestarine d.o.o., Jadranska avenija 6, 10250 Lučko.

Sve informacije o izdavanju i produženju invalidske SMART kartice možete dobiti na brojevima telefona: 01 6504 812, 01 6504 813 ili na besplatnom INFO telefonu 0800 0422.

Radno vrijeme ureda Hrvatskih autocesta održavanje i naplata cestarine d.o.o. na lokaciji Lučko je od ponedjeljka do petka od 08,00 do 16,00 sati.

Uz zahtjev potrebno je priložiti:

- presliku rješenja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture
- presliku osobne iskaznice i
- fotografiju dimenzije 2,5 x 3 cm.

Podnositelj zahtjeva plaća Hrvatskim autocestama d.o.o. cijenu izrade i izdavanja SMART kartice u iznosu od 20,00 kn kod osobnog preuzimanja SMART kartice, odnosno 37,50 kn kod dostave SMART kartice na kućnu adresu putem pošte.

VAŽNO: Na kraju, treba podsjetiti na obvezu osoba s invaliditetom da obavijeste Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture o svakoj promjeni koja utječe na ostvarivanje spomenutih prava, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Sve informacije mogu se dobiti na info telefonu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (01)6169445, svakim radnim danom od 13,00 do 14,00 sati.

U slučaju uočavanja bilo kakvih nepravilnosti vezano za korištenje SMART kartica, odnosno ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja cestarine za uporabu autocesta i drugih objekata s naplatom (most, tunel, vijadukt ili sl.) svoja zapažanja možete dojaviti **putem e - pošte na nepravilnosticestarina@mmpi.hr s naznakom 'Prijava nepravilnosti u korištenju SMART kartica' / telefon: 01 6169 445.**

OSTVARIVANJE PRAVA NA ZNAK PRISTUPAČNOSTI

Izgled znaka pristupačnosti, uvjeti za njegovo stjecanje, način obilježavanja parkirališnog mjesta te prava koja se na temelju njega mogu ostvariti uređeni su Pravilnikom o znaku pristupačnosti (NN 78/08 i 87/14).

Znak pristupačnosti omogućava parkiranje vozila kojima se prevoze osobe s invaliditetom na parkirališna mjesta koja su za tu svrhu posebno obilježena.

Znak pristupačnosti važi u slučaju kada vozilom upravlja osoba s invaliditetom sa 80 ili više posto tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenja donjih ekstremiteta 60 ili više posto, ili ako se osoba s invaliditetom nalazi u vozilu. Pravo na znak pristupačnosti također ima i vozilo udruge osoba s invaliditetom.

Vozila osoba s invaliditetom, kao i vozila udruge osoba s invaliditetom, mogu biti obilježena međunarodnim znakom invalida, a pravo na parkiranje mogu ostvariti samo na temelju rješenja o znaku pristupačnosti koju izdaje nadležno tijelo na ime osobe s invaliditetom

(sa 80 ili više posto tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenja donjih ekstremiteta 60 ili više posto), odnosno udruge osoba s invaliditetom za razdoblje od pet godina, uz predložene znake pristupačnosti.

Zahtjev za izdavanje znaka pristupačnosti

Znak pristupačnosti izdaje nadležno upravno tijelo županija odnosno Grada Zagreba, na zahtjev i na ime osobe s invaliditetom, odnosno za vozila udruge osoba s invaliditetom na ime udruge. Uz zahtjev prilaže nalaz i mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Udruga osoba s invaliditetom uz zahtjev prilaže rješenje o registraciji i dokaz da su njeni članovi osobe s invaliditetom sa 80 ili više posto tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenja donjih ekstremiteta 60 ili više posto.

Prava koja proizlaze iz znaka pristupačnosti ne smije koristiti osoba bez invaliditeta. Za fizičke osobe koje svoj znak pristupačnosti ustupe na korištenje ili ga same koriste suprotno propisanom, propisane su kazne. Fizičkoj osobi koja se dva ili više puta pravomoćno kazni za navedene prekršaje privremeno se oduzima znak pristupačnosti na rok od dvije godine.

Znak pristupačnosti i parkiranje

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu rezerviranom za parkiranje vozila osoba s invaliditetom, a ako učini takav prekršaj kaznit će se sa 700 kn novčane kazne. Policijski službenik ili službenik jedinice lokalne samouprave naredbom će odrediti da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestu rezerviranom za zaustavljanje i parkiranje vozila osoba s invaliditetom.

POVLASTICE U ŽELJEZNIČKOM I POMORSKOM PUTNIČKOM PROMETU

Temeljem Zakona o povlasticama u unutarnjem putničkom prometu (NN 97/00, 101/00 i 98/19) i Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na korištenje povlastica u unutarnjem putničkom prometu (NN 14/01) osobe s invaliditetom imaju pravo na povlasticu u unutarnjem putničkom prometu od 75% od redovne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje željeznicom ili brodom. Jednim putovanjem u smislu ovoga Zakona smatra se odlazak iz polaznog u uputno mjesto (vožnja u odlasku) i povratak iz uputnog mjesta (vožnja u povratku). Kada se osoba s invaliditetom koristi pravom na povlasticu u unutarnjem putničkom prometu po ovom Zakonu ima pravo na besplatnu vožnju za pratitelja.

Pravo na povlastice koristi se temeljem objave koju izdaje nadležno tijelo uprave za Grad Zagreb, odnosno nadležni županijski ured. Potrebna dokumentacija: osobna iskaznica osobe s invaliditetom te preslika rješenja o stupnju i vrsti tjelesnog oštećenja.

POPUST PRI OSIGURANJU VOZILA

Osiguravajuće kuće kod plaćanja premije za godišnje osiguranje vozila za osobe s invaliditetom daju dodatni popust od 10-20%.

POVLASTICE U HRVATSKOM AUTOKLUBU

Prema službenim podacima Hrvatskog autokluba, osobe s utvrđenim tjelesnim oštećenjem od najmanje 50% mogu ostvariti popust od 50% na iznos godišnje članarine. Navedeni popust se ostvaruje prilikom ućlanjenja i plaćanja godišnje članarine, uz predložene rješenja nadležne Područne službe Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o utvrđivanju postotka tjelesnog oštećenja.

JADROLINIJA

Pravo na besplatan prijevoz na državnim trajektnim linijama s obvezom javne usluge ostvaruju sljedeće kategorije korisnika:

- Osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje donjih ekstremiteta 80% ili više
- Hrvatski ratni vojni invalidi sa 100%-tnim tjelesnim oštećenjem
- Osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%
- Gluhoslijepe osobe sa 100%-tnim tjelesnim oštećenjem
- Osobe s invaliditetom sa utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja
- Djeca s teškoćama u razvoju sa utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja

Besplatan prijevoz za navedene kategorije odnosi se na korisnika, pratnju i osobno vozilo.

Pravo na besplatan prijevoz ostvaruju i djeca s teškoćama u razvoju s utvrđenim I. i II. stupnjem funkcionalnog oštećenja koja imaju prebivalište na otoku te njihova pratnja.

Od 1. listopada 2021. prava se ostvaruju isključivo Iskaznicom za OSI. Iskaznicu za OSI izdaje Agencija za obalni linijski pomorski promet.

Dokumentacija potrebna za izdavanje Iskaznice za OSI:

- popunjen i potpisan obrazac Zahtjeva za izdavanje iskaznice za osobe s invaliditetom
- nova fotografija korisnika dimenzija 35X45 mm (fotografiju ne treba priložiti ukoliko ste u zadnjih 5 godina izradili osobnu iskaznicu ili putovnicu u MUP-u jer će se u tom slučaju fotografija „povući“ iz MUP-a)
- dokaz o uplati naknade za izdavanje u iznosu od 80,00 kn
- pravni dokaz o roditeljstvu/skrbništvu ako se radi o maloljetnoj osobi

Dokumentaciju za izdavanje iskaznice za osobe s invaliditetom potrebno je dostaviti na adresu: Agencija za obalni linijski pomorski promet PP 8, 10 002 Zagreb

Ako je podnositelj zahtjeva roditelj ili skrbnik uz popunjen i potpisan obrazac Zahtjeva, fotografiju korisnika i dokaz o uplati naknade za izdavanje potrebno je priložiti i pravni dokaz o roditeljstvu/skrbništvu.

Pravni dokaz o roditeljstvu je rodni list, a za ostale oblike skrbništva dokument sukladan. Pravilniku o načinu vođenja očevidnika i spisa predmeta osoba pod skrbništvom, načinu popisa i opisa njihove imovine, podnošenju izvješća i polaganju računa skrbnika te sadržaju i obliku anticipiranih naredbi (NN 19/21).

Korisnik, odnosno podnositelj Zahtjeva ne dostavlja nalaze vještačenja ili rješenja o invaliditetu. Provjera ostvaruje li korisnik pravo na besplatan prijevoz u pomorskom prometu obavlja se putem Registra o osobama s invaliditetom (ROI) koji vodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Ažurirani podaci u evidenciji ROI-a su osnovni preduvjet za uspješnu obradu zahtjeva za izdavanje Iskaznice za OSI.

PARKIRALIŠNA MJESTA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Temeljem Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, propisano je da na javnom parkiralištu i u javnoj garaži izvodi se 5% pristupačnih parkirališnih mjesta u odnosu na ukupni broj parkirališnih mjesta, ali ne manje od jednoga.

Uz građevinu, odnosno građevinu javne i poslovne namjene, te uz građevine stambene i stambeno – poslovne namjene izvodi se 5% pristupačnih parkirališnih mjesta u odnosu na ukupni broj parkirališnih mjesta, ali ne manje od jednoga. Parkirališno mjesto mora biti smješteno najbliže pristupačnom ulazu u građevinu te mora omogućavati ispunjavanje uvjeta propisanih člankom 38. Pravilnika.

Iskaznica za OSI biti će korisniku otpremljena na adresu prebivališta četiri (4) tjedna nakon kompletiranje zahtjeva za izdavanja iste. Korisnik ne snosi trošak isporuke Iskaznice za OSI.

Iskaznicom za OSI korisnik kod brodarka na državnim trajektnim linijama ostvaruje besplatne putne karte za sebe, pratnju i vozilo ili za sebe i pratnju ovisno koje pravo mu je dodijeljeno.

Iskaznica za OSI je personalizirana i izdaje se na ime osobe s invaliditetom ili djeteta s teškoćama u razvoju. Ukoliko prilikom ukrcaja putnika i/ili vozila sa povlaštenim putnim kartama koje su izdane Iskaznicom za OSI, brodar utvrdi da na putovanju nije nositelj povlastice, brodar neće ukrcati putnike i/ili osobno vozilo kojim se prevoze.

Iskaznica za OSI nije prenosiva te se svako korištenje od strane drugih osoba smatra zloupotrebom. U slučaju zloupotrebe Iskaznice za OSI biti će deaktivirana na razdoblje od 6 mjeseci rješenjem Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Iskaznica za OSI izdaje se na razdoblje od 5 godina. Iskaznica za OSI može biti poništena po izvršenim provjerama ukoliko se utvrdi da je status korisnika promijenjen, odnosno ukoliko više ne ostvaruje pravo na povlašten prijevoz.

PRISTUPAČNOST GRAĐEVINA

Pristupačnost građevina osobama s invaliditetom regulirana je Zakonom o gradnji i Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kojima su definirane obveze u vezi s gradnjom novih građevina, kao i obveze u vezi prilagodbe postojećih građevina tijekom njihove rekonstrukcije. U sklopu Pravilnika objavljen je slikovni prikaz oznaka pristupačnosti, uvjeta uporabe pomagala i elemenata pristupačnosti.

Slučajevi u kojim nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu: za radove na stubama, hodnicima i drugim prostorima na pristupima građevini i unutar građevine, te na javnim površinama radi omogućavanja nesmetanog pristupa i kretanja osoba s teškoćama u kretanju ako se time ne narušava funkcija i namjena građevine, odnosno ako se ne utječe na ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu. Ako se rekonstruira građevina da bi se osobama smanjene pokretljivosti osigurao nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad, može se odstupiti od bitnih zahtjeva za građevinu, a prema pribavljenoj suglasnosti Mini-

starstva, na zahtjev investitora, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva nadležnog za kulturu (ako se radi o građevini upisanoj u Registar kulturnih dobara RH ili građevini koja se nalazi u kulturno-povijesnoj cjelini) te prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva nadležnog za zaštitu od požara ako se odstupa od temeljitog zahtjeva sigurnosti. Dužnost pridržavanja propisa u projektiranju i građenju te izvođenju radova - investitor, projektant i izvođač dužni su se pridržavati svih propisa i pravila struke koji se odnose na njihovo građenje te se iste ne smiju projektirati, graditi, odnosno izvoditi ako je to zabranjeno prostornim planom.

Zakon propisuje sankcije za kršenje odredbi o osiguranju nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada u građevini osobama smanjene pokretljivosti, a kaznama podliježu kako projektanti i izvođači, tako i osobe ovlaštene za nostrifikaciju projekata i izdavanje dozvola za gradnju.

PRAVA KOJA SE MOGU OSTVARITI U POJEDINIM LOKALNIM SREDINAMA

U pojedinim lokalnim sredinama (primjeri iz Zagreba i Splita) osobe s tjelesnim oštećenjem odnosno invaliditetom, mogu ostvariti i dodatne povlastice s ciljem olakšavanja svakodnevnih kretanja i migracija.

Pravo na besplatnu godišnju ili mjesečnu pokaznu kartu javnog gradskog prijevoznika

Osobe s prebivalištem u gradu koje imaju 70 % i veće tjelesno oštećenje ostvaruju pravo na besplatnu pokaznu kartu gradskog prijevoznika. Obratiti se Uredu grada nadležnom za socijalnu skrb ili javnom prijevozniku

Pravo na besplatan prijevoz specijaliziranim kombi vozilima

Prilagođeni kombi za osobe s invaliditetom - osobe s prebivalištem u gradu koje imaju propisano tjelesno oštećenje na donjim ekstremitetima te po potrebi pratnja istih, imaju pravo prijevoza za osobe s invaliditetom na području grada. Zahtjev s dokumentacijom (rješenje kojim se potvrđuje gore navedeni uvjet) predaje se Uredu grada nadležnom za socijalnu skrb.

Ulaz s automobilom u zone ograničenog prometa

Osobe koje imaju važeći znak pristupačnosti mogu ulaziti vozilom u zonu ograničenog prometa kao npr. stara gradska jezgra, park šuma i sl. Obratiti se ustanovi koja upravlja tim područjem.

Besplatno parkiranje na mjestu koje nije označeno za parkiranje osoba s invaliditetom

Na javnim parkiralištima na posebno obilježenim mjestima rezerviranim za parkiranje vozila osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom koje na vozilu imaju istaknut važeći znak pristupačnosti imaju pravo parkirati bez plaćanja naknade. Iznimno, na javnim parkiralištima u parkirališnim zonama naplate koja nisu posebno obilježena kao mjesta rezervirana za parkiranje vozila osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom koje na vozilu imaju istaknut važeći znak pristupačnosti imaju pravo parkirati bez plaćanja naknade na određeno vrijeme. Obratiti se ustanovi koja upravlja parkiralištima.

OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA CARINE

Oslobođenju od plaćanja carine na temelju Zakona o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije, te članka 20. Pravilnika o ostvarivanju prava na oslobođenje od carine, odnosno Uredbe Vijeća Europske zajednice br. 1186/09 od 16.11.2009., podliježu proizvodi posebno dizajnirani za edukaciju, zapošljavanje i socijalnu uključenost osoba s tjelesnim i mentalnim invaliditetom bit će oslobođeni plaćanja carine ako su:

- uvezeni od strane samih osoba s invaliditetom za njihove potrebe uz medicinsku dokumentaciju koja dokazuje potrebe
- uvezeni od strane institucija ili organizacija koje se bave edukacijom ili pružanjem pomoći osobama s invaliditetom, a ovlašteni su od strane nadležnih tijela država članica EU za uvoz predmeta bez plaćanja carine.

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA BORAVIŠNE PRISTOJBE

Na temelju Zakona o turističkoj pristojbi, osobe s invaliditetom od najmanje 70% i jedan pratitelj ne plaćaju turističku pristojbu ako borave izvan mjesta svog prebivališta. Pravo na neplaćanje turističke pristojbe dokazuje se odgovarajućom ispravom.

NEOPOREZIVANJE MOTORNIH VOZILA OSOBA S INVALIDITETOM

Temeljem Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila, motorna vozila posebno prilagođena za prijevoz osoba s invaliditetom nisu predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila. Motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom smatra se:

- motorno vozilo koje je prilagođeno na način da u njega invalidska kolica ili drugo srodno ortopedsko pomagalo namijenjeno prijevozu i transportu (npr. posebno izrađena stolica, krevet ili ležaj) mogu ući putem rampe ili lifta i u koje je ugrađen mehanizam za njihovo pričvršćivanje radi osiguranja stabilnosti. Za ova motorna vozila nije potrebno ishođenje posebnog rješenja, odnosno takva motorna vozi-

la se uvijek smatraju motornim vozilima koja nisu predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila.

Iznimno, ako to traži tijelo nadležno za registraciju motornih vozila, od nadležnog carinskog ureda se može ishoditi potvrda da motorno vozilo (kao motorno vozilo posebno prilagođeno za prijevoz osoba s invaliditetom) nije predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila:

- motorno vozilo za koje je rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđeno da ispunjava uvjete iz Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila.

NEOPOREZIVOST DRUGIH VOZILA OSOBA S INVALIDITETOM

Motornim vozilima posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom (osim motornih vozila koja su prilagođena na način da u njih invalidska kolica ili drugo srodno ortopedsko pomagalo namijenjeno prijevozu i transportu (npr. posebno izrađena stolica, krevet ili ležaj) može ući putem rampe ili lifta i u koje je ugrađen mehanizam za njihovo pričvršćivanje radi osiguranja stabilnosti) smatraju se i motorna vozila za koje je rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđeno da ispunjavaju uvjete iz Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila, i:

- čija se tehnička prilagodba odnosi na:
 - a) upravljački mehanizam koji je posebno prilagođen za upravljanje od osoba s invaliditetom od najmanje

80% tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta ili b) prilagodbu mehanizma za pričvršćivanje djece s težim smetnjama u razvoju

- čija prodajna cijena kao novog motornog vozila, odnosno čija tržišna cijena kao rabljenog motornog vozila na hrvatskom tržištu nije viša od 170.000,00 kn, što ne uključuje vrijednost izvršenih prilagodbi (tržišnom cijenom se smatra vrijednost rabljenog motornog vozila na hrvatskom tržištu sa svim javnim davanjima, bez uključenog posebnog poreza)
- koje se stječe najviše jednom u pet godina i
- čija snaga motora nije veća od 110 kilovata (kW).

U postupku izdavanja rješenja status osobe s invaliditetom od najmanje 80 % tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta, odnosno djeteta s težim smetnjama u razvoju, utvrđuje se na temelju jednog od sljedećih dokumenata:

- rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- rješenja nadležnog Centra za socijalnu skrb.

Dijete s težim smetnjama u razvoju je dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti zbog kojih takvo dijete ne može samostalno izvoditi aktivnosti primjerene djetetovoj dobi i koje ovisi o pomoći druge osobe, pri čemu je utvrđena prijetnja potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu, odnosno teži ili teški invaliditet. Djetetom se smatra osoba do navršanih 18 godina života.

Rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđuje se da:

- motornim vozilom (koje je posebno prilagođeno za upravljanje od osoba s invaliditetom od najmanje 80 % tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta) može upravljati osoba s invaliditetom od najmanje 80 % tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta i na čije ime se motorno vozilo mora registrirati ili
- motornim vozilom (čija se tehnička prilagodba

odnosi na prilagodbu mehanizma za pričvršćivanje djece s težim smetnjama u razvoju) može upravljati roditelj ili skrbnik djeteta s težim smetnjama u razvoju i na čije ime se motorno vozilo mora registrirati.

ZABRANA OTUĐENJA I UVJETI KORISTENJA MOTORNIH VOZILA

Motorno vozilo koje se smatra motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom ne smije se prodati ili otuđiti po drugoj osnovi, davati drugome na uporabu, zalog, najam, rabiti u komercijalne ili druge slične svrhe ili predati kao osiguranje za druge obveze bez prethodne obavijesti nadležnom carinskom uredu i plaćanja posebnog poreza, i to do isteka roka od pet godina od dana registracije motornog vozila, osim u slučajevima propisanim ovim Pravilnikom (u prometnoj nesreći oštećeno više od 70% od njegove tržišne vrijednosti, prodaja drugoj osobi ili na drugi način otuđiti u korist druge osobe koja ispunjava propisane uvjete).

U prometnu dozvolu motornog vozila upisuje se zabrana otuđenja. Postupanje protivno propisanim uvjetima i/ili protivno uvjetima iz rješenja smatra se nezakonitom uporabom motornog vozila na području Republike Hrvatske, a u tom slučaju obveza obračunavanja i plaćanja posebnog poreza nastaje na dan izdavanja rješenja kojim je prethodno utvrđeno da motorno vozilo ispunjava uvjete iz Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila.

Proizvođač, trgovac, registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima i trgovac rabljenim motornim vozilima za svako isporučeno motorno vozilo u svojim evidencijama mora imati presliku rješenja kojim se utvrđuje da motorno vozilo nije predmet oporezivanja kao vozilo posebno prilagođeno za prijevoz osoba s invaliditetom. Za vrijeme dok je motorno vozilo podvrgnuto prilagodbama rokovi za podnošenje porezne prijave ne teku, o čemu trgovac rabljenim motornim vozilima (kao i svaka druga osoba koja uveze/unese vozilo za vlastite potrebe) mora posjedovati vjerodostojnu dokumentaciju (narudžbenica, predračun, izjava i sl.).

RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Za djecu predškolske dobi koja imaju zdravstvenih teškoća, u partnerstvu dječjih vrtića i bolnica, ustrojeno je pri bolnicama šest programa za bolesnu djecu u Zagrebu, Sisku, Zadru i Rijeci.

- Zagrebu (Klinika za dječje bolesti Zagreb i KBC Zagreb)
- Sisku (Opća bolnica „dr. Ivo Pedišić“)
- Zadru (Opća bolnica u Zadru)
- Rijeci (KBC Rijeka - Kantrida).

Prednost pri upisu u redoviti program imaju djeca:

- žrtava i invalida Domovinskog rata
- zaposlenih roditelja i samohranih roditelja
- iz udomiteljskih obitelji
- bez roditelja ili odgovarajuće roditeljske skrbi
- iz obitelji s troje ili više djece
- koja žive u teškim prilikama
- s teškoćama u razvoju, ako ih se može integrirati u redoviti program
- koja za godinu dana kreću u školu
- roditelja koji primaju dječji doplatak.

OSNOVNOŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisan je postupak utvrđivanja psihofizičkog stanja i spremnosti za školu. Sukladno rezultatima postupka dijete se upisuje u osnovnoškolski program po primjerenom programu obrazovanja. Temeljem istog Zakona propisano je da se djeca s težim teškoćama u razvoju obrazuju u školama koje osiguravaju posebne uvjete odgoja i obrazovanja, te se mogu obrazovati do 21 godine života.

Učenicima s teškoćama u razvoju i njihovim pratiteljima osigurava se prijevoz do škole i na-trag bez obzira na udaljenost. Za učenike koji zbog zdravstvenih teškoća odnosno kroničnih bolesti ili motoričkih oštećenja ne mogu pohađati školu organizira se nastava kod kuće ili u zdravstvenoj ustanovi. Osnovno školovanje djece detaljnije je regulirano i Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju. Zakonom i Pravilnikom o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima propisano je da učenici s teškoćama u razvoju imaju pravo na neposrednu potporu po-moćnika u nastavi i stručnog komunikacijskog posrednika.

SREDNJOŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Zakonom je propisano da se srednjoškolsko obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju or-ganizira uz primjenu individualiziranih postupaka u srednjoj školi u redovnim ili posebnim razrednim odjelima po redovitom ili posebnim programima.

Prema Pravilniku o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, srednjoškolsko obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju ostvaruje se u gimnazijama, strukovnim i umjetničkim školama te ovisno o vrsti i stupnju teškoće u škola-ma koje osiguravaju posebne uvjete odgoja i obrazovanja. Svaki učenik kojem je u osnovnoj školi bio utvrđen primjereni oblik školovanja, prije upisa u srednju školu, upućuje se nadležnoj službi za profesionalno usmjeravanje pri područnom HZZ.

Upis u srednje škole ostvaruje se temeljem:

- svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi
- rješenja Upravnog odjela za obrazovanje/Gradskog ureda Grada Zagreba o primjerenom programu obrazovanja
- mišljenja stručne službe za profesionalno usmjeravanje.

Prilikom upisa u srednju školu kandidati s teškoćama u razvoju rangiraju se na zasebnim ljest-vicama poretka na kojima se nalaze isključivo kandidati s teškoćama u razvoju, a temeljem ostvarenog ukupnog broja bodova utvrđenog tijekom postupka vrednovanja, u programima obrazovanja za koje posjeduju stručno mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje Hr-vatskoga zavoda za zapošljavanje. Kandidati s teškoćama u razvoju moraju zadovoljiti na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis. Pravo upisa u neki program obrazovanja ostvaruje određeni broj kandidata s teškoćama sukladno Državnom pedagoškom standardu srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja.

U slučaju kada zbog kronične bolesti ili motoričkih oštećenja učenik nije u mogućnosti po-hađati školu, nastava se organizira u kući ili zdravstvenoj ustanovi.

VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

U Republici Hrvatskoj sustavi znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja uređuju se Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Temeljna prava su:

Prijevoz studenata s invaliditetom

Ministarstvo znanosti i obrazovanja svake akademske godine dodjeljuje potpore za redovite studente s invaliditetom na temelju Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza za redovite studente s invaliditetom. Pravo na novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza ostvaruju redoviti studenti na preddiplomskom sveučilišnom, diplomskom sveučilišnom, integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom, kratkom stručnom, preddiplomskom stručnom i specijalističkom diplomskom stručnom studiju te redoviti studenti poslijediplomskih studija visokog učilišta u Republici Hrvatskoj od najmanje 60% tjelesnog i osjetilnog oštećenja sukladno Uredbi o metodologijama vještačenja.

Smještaj u studentski dom

Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava redovitih studenata na subvencionirano stanovanje propisuju se uvjeti i način ostvarivanja prava redovitih studenata na subvencionirano stanovanje u studentskim domovima, učeničkim domovima i kod privatnih stanodavaca. Pravo na subvencionirano stanovanje ostvaruje redoviti student koji pohađa preddiplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij u statusu redovitog studenta i student s invaliditetom koji pohađa poslijediplomski sveučilišni studij na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, koji je ujedno i:

- državljanin Republike Hrvatske
- državljanin zemlje članice Europske unije s prijavljenim boravkom u Republici Hrvatskoj koji ima odobren status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj
- osoba sukladno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti.

Upis na studij u statusu redovnog studenta

Upis na studij obavlja se temeljem natječaja kojeg objavljuje sveučilište, veleučilište ili visoka škola, najmanje 6 mjeseci prije početka nastave. Pravo upisa na studij u statusu redovnog studenta koji će studirati uz potporu MZO imaju osobe s 60% i više tjelesnog oštećenja uz odgovarajuće rješenje o invaliditetu HZMO uz uvjet da prijeđu razredbeni prag.

Državne stipendije za posebne skupine studenata

Svake akademske godine provodi se javni natječaj za dodjelu državnih stipendija za posebne skupine studenata na temelju Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na državnu stipendiju za posebne skupine studenata.

Pravo mogu ostvariti redoviti studenti hrvatski državljani, redoviti studenti državljani zemlje članice Europske unije s prijavljenim boravkom u Republici Hrvatskoj i redoviti studenti koji uživaju međunarodnu i privremenu zaštitu sukladno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, koji su upisani na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj na preddiplomskim sveučilišnim studijima, diplomskim sveučilišnim studijima, integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, kratkim stručnim studijima, preddiplomskim stručnim studijima i specijalističkim diplomskim stručnim studijima pod uvjetima određenim navedenim Pravilnikom.

Korisnici državnih stipendija

Studenti se mogu natjecati za dodjelu državnih stipendija u sljedećim kategorijama stipendija:

Kategorija 1 - redoviti studenti studijskih programa za deficitarna zanimanja s posebnim naglaskom na deficitarne nastavničke studijske programe

Kategorija 2 - redoviti studenti - osobe s invaliditetom

Kategorija 3 - redoviti studenti kategorizirani sportaši s valjanom kategorizacijom

Kategorija 4 - redoviti studenti kojima je kao djeci bilo priznato pravo na socijalnu uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja

Kategorija 5 - redoviti studenti koji su na muzičkim ili umjetničkim akademijama u Republici Hrvatskoj – daroviti mladi umjetnici

Kategorija 6 - redoviti studenti bez oba roditelja

Kategorija 7 - redoviti studenti roditelji.

PRAVA CIVILNIH STRADALNIKA IZ DOMOVINSKOG RATA

temeljem ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

PRAVA PO OSNOVI OŠTEĆENJA ORGANIZMA

Civilni invalidi iz Domovinskog rata imaju po osnovi oštećenja organizma, uz uvjete propisane Zakonom, pravo na:

- 1. osobnu invalidninu
- 2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe
- 3. ortopedski dodatak
- 4. posebni dodatak
- 5. pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i
- 6. profesionalnu rehabilitaciju.

Prvostupanjsko tijelo kojem se podnosi zahtjev za ostvarivanje statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata i prethodno navedenih prava je upravno tijelo županije odnosno Grad Zagreb u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava civilnih

stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, nadležno prema prebivalištu podnositelja zahtjeva. Iznimno, prvostupanjsko tijelo nadležno za rješavanje o pravu na naknadu troškova prilagodbe osobnog automobila je Ministarstvo hrvatskih branitelja. O pravu na profesionalnu rehabilitaciju za nezaposlene osobe rješava područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je nezaposlena osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena, a o pravu na profesionalnu rehabilitaciju za zaposlene osobe rješava Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje sukladno propisu o pravima iz mirovinskog osiguranja.

Civilni invalid iz Domovinskog rata je osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju je dobila:

- a) zbog zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu od strane pripadnika, pomagača, suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. odnosno drugih događaja lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata
- b) u vezi s ratnim događajima iz Domovinskog rata (zbog korištenja sredstava i metoda kojima se izvode ratne operacije kao što su bombardiranje, eksplozija minsko-eksplozivnih sredstava, zalutali metak i sl.) u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.
- c) od eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava zaostalih nakon završetka ratnih operacija u Domovinskom ratu ili
- d) zbog eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava ili uporabe vatrenog oružja, u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., izvan ratnih operacija, ali u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata.

Radi ostvarivanja prava temeljem navedenog Zakona vojni i civilni invalidi razvrstavaju se, prema utvrđenom postotku oštećenja organizma, u deset skupina:

- I. skupina - invalidi sa 100% oštećenja organizma kojima je za redovan život potrebna tuđa njega i pomoć druge osobe
- II. skupina - invalidi sa 100% oštećenja organizma
- III. skupina - invalidi s 90% oštećenja organizma
- IV. skupina - invalidi s 80% oštećenja organizma
- V. skupina - invalidi sa 70% oštećenja organizma
- VI. skupina - invalidi sa 60% oštećenja organizma
- VII. skupina - invalidi s 50% oštećenja organizma
- VIII. skupina - invalidi s 40% oštećenja organizma
- IX. skupina - invalidi s 30% oštećenja organizma
- X. skupina - invalidi s 20% oštećenja organizma.

OSOBNIA INVALIDNINA

Osobna invalidnina određuje se civilnom invalidu iz Domovinskog rata prema skupini oštećenja organizma u koju je razvrstan i pripada mu u mjesečnom iznosu.

Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. do X. skupine određuje se u postotku od osnovice (115% proračunske osnovice), i to:

Skupina	Postotak
I.	100,00
II.	73,00
III.	55,00
IV.	41,00
V.	29,00
VI.	18,00
VII.	12,00
VIII.	6,00
IX.	4,00
X.	3,00

PRAVO NA DODATAK ZA NJEGU I POMOĆ DRUGE OSOBE

Pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe imaju:

- civilni invalidi iz Domovinskog rata I. skupine i
- civilni invalidi iz Domovinskog rata II., III. i IV. skupine kojima je organizam oštećen i neovisno o civilnom invaliditetu, a koje je oštećenje, zajedno s civilnim invaliditetom, jednako oštećenju organizma invalida I. skupine.

Invalidi I. skupine radi ostvarivanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe razvrstavaju se u dva stupnja:

- u prvi stupanj - invalidi I. do IV. skupine, koji su potpuno nesposobni za obavljanje svih životnih potreba i kojima je potrebna neprekidna njega i pomoć od druge osobe
- u drugi stupanj - ostali invalidi iz I skupine. Osnovica za određivanje dodatka za njegu i pomoć druge osobe je mjesečna svota osobne invalidnine invalida I. skupine.

Dodatak za njegu i pomoć druge osobe iznosi mjesečno :

1. za prvi stupanj 100% od osnovice
2. za drugi stupanj 66% od osnovice.

ORTOPEDSKI DODATAK

Pravo na ortopedski dodatak imaju civilni invalidi iz Domovinskog rata kojima je oštećenje organizma utvrđeno zbog težih tjelesnih oštećenja koja su neposredna posljedica dobivene rane, ozljede ili bolesti koja je uzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka. Navedena oštećenja organizma razvrstavaju se u četiri stupnja prema težini, vrsti i uzroku oštećenja. Osnovica za određivanje ortopedskog dodatka je mjesečna svota osobne invalidnine invalida I. skupine.

Ortopedski dodatak iznosi mjesečno:

- za I. stupanj 29% od osnovice²
- za II. stupanj 22% od osnovice
- za III. stupanj 14% od osnovice
- za IV. stupanj 7% od osnovice.

² Ortopedski dodatak iz ovog stavka povećava se za 25% invalidu kod kojega postoji kombinacija dva ili više oštećenja I. stupnja.

PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Civilni invalid iz Domovinskog rata kod kojeg je uzrok invalidnosti djelomično ili u cijelosti posljedica rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti na osnovi kojih je stekao svojstvo civilnog invalida iz Domovinskog rata, a kod kojeg postoji preostala radna sposobnost, ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje posla za koje se traži stručna sprema viša od njegove, bez obzira na to je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje.

O pravu na profesionalnu rehabilitaciju i roku trajanja rehabilitacije u prvom stupnju rješava područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prema prebivalištu invalida, a u drugom stupnju Središnja služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

POSEBNI DODATAK

Korisnik prava na osobnu invalidninu ima pravo na posebni dodatak u iznosu od 50 % pripadajućeg iznosa osobne invalidnine ako nije u radnom odnosu, ne prima mirovinu i naknadu plaće od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju kao i tijekom profesionalne rehabilitacije.

Korisnici osobne invalidnine koji su u trenutku nastanka oštećenja organizma bili maloljetni imaju pravo na posebni dodatak bez obzira na prethodno navedene uvjete.

PRAVO NA NAKNADU TROŠKA PRILAGODBE OSOBNOG AUTOMOBILA

Civilni invalidi iz Domovinskog rata I. do IV. skupine imaju pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila u njihovu vlasništvo, po priloženom originalnom računu o obavljenoj prilagodbi, najranije u petoj godini od posljednje prilagodbe.

PRAVA ČLANOVA OBITELJI CIVILNE OSOBE POGINULE, UMRLE ILI NESTALE U DOMOVINSKOM RATU PO OSNOVI GUBITKA ILI NESTANKA ČLANA OBITELJI

Status člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu pod uvjetima određenim Zakonom mogu ostvariti članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, djeca i roditelji) civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu pod sljedećim okolnostima:

- a) zbog zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu od strane pripadnika, pomagača, suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. odnosno drugih događaja lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata
- b) u vezi s ratnim događajima iz Domovinskog rata (zbog korištenja sredstava i metoda kojima se izvode

ratne operacije kao što su bombardiranje, eksplozija minsko-eksplozivnih sredstava, zalutali metak i sl.) u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.

c) od eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava zaostalih nakon završetka ratnih operacija u Domovinskom ratu ili

d) zbog eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava ili uporabe vatrenog oružja, u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., izvan ratnih operacija, ali u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata

Članovi obitelji kojima je priznat status člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu mogu ostvariti sljedeća prava:

1. obiteljska invalidnina
2. povećana obiteljska invalidnina
3. uvećana obiteljska invalidnina
4. obiteljska invalidnina nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine i
5. novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine

Prvostupanjsko tijelo kojem se podnosi zahtjev za ostvarivanje statusa člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu i prethodno navedenih prava je upravno tijelo županije odnosno Grad Zagreb u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, nadležno prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.

OBITELJSKA INVALIDNINA

Članovi uže obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu, pravo na obiteljsku invalidninu mogu ostvariti pod sljedećim uvjetima:

- bračni ili izvanbračni drug kada navršše 50 godina ili ranije ako su nesposobni za privređivanje
- djeca, posvojenici i pastorčad – do navršene 15. godine života odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovitog obrazovanja, ali najkasnije do navršene 26. godine života, a ako su nesposobni za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života odnosno za vrijeme redovitog obrazovanja, prije navršene 26. godine života i
- djeca koja završe redovito trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje, a nastave školovanje u četvrtom razredu u redovitom školovanju ili po programu za obrazovanje odraslih, zadržavaju to pravo ako nisu zaposlena.

Roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

UVEĆANA OBITELJSKA INVALIDNINA

Pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu, uz pravo na obiteljsku invalidninu, može ostvariti:

- roditelj čije je jedino dijete poginulo ili umrlo u Domovinskom ratu
- roditelj koji je imao i druge djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za uvećanu obiteljsku invalidninu
- bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji nema djece odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije 26. godine ako je dijete bilo na redovitom školovanju
- bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji je imao djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za uvećanu obiteljsku invalidninu i
- dijete bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, čiji je jedan roditelj poginuo ili umro u Domovinskom ratu, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja ili razlogu lišenja roditeljske skrbi drugog roditelja.

POVEĆANA OBITELJSKA INVALIDNINA

Pravo na obiteljsku invalidninu povećanu za 50 % može ostvariti:

- roditelj čije je jedino dijete poginulo ili umrlo u Domovinskom ratu
- roditelj koji je imao i druge djece, a koja su sva poginula ili umrla u Domovinskom ratu do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu
- bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji nema djece odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije 26. godine ako je dijete bilo na redovitom školovanju
- bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji je imao djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu i
- dijete bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, čiji je jedan roditelj život izgubio u Domovinskom ratu, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja ili razlogu lišenja roditeljske skrbi drugog roditelja.

OBITELJSKA INVALIDNINA NAKON SMRTI CIVILNOG INVALIDA IZ DOMOVINSKOG RATA I. DO IV. SKUPINE

Pravo na obiteljsku invalidninu nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine mogu ostvariti:

- bračni i izvanbračni drug te djeca civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma
- roditelji civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma ako niti jedan član uže obitelji ne koristi to pravo i ako im je on bio jedino dijete.

PRAVA PO OSNOVI MATERIJALNIH I DRUGIH POTREBA KORISNIKA

1. novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata
2. pravo na jednokratnu novčanu pomoć
3. dodatak za pripomoć u kući
4. pravo na besplatne udžbenike
5. pravo na stipendiju
6. prednost pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove
7. pravo na prednost pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta
8. prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi
9. pravo na korištenje usluga veteranskih centara
10. pravo na psihosocijalnu pomoć
11. pravo na pravnu pomoć
12. oslobađanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta
13. oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi

NOVČANA NAKNADA ZA CIVILNE STRADALNIKE IZ DOMOVINSKOG RATA

Pravo na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata u visini 33% proračunske osnovice mogu ostvariti:

- civilni invalidi iz Domovinskog rata
- djeca kojima je priznat status člana obitelji poginule, umrle ili nestale osobe u Domovinskom ratu i
- korisnici obiteljske invalidnine ili novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iz ovoga Zakona

pod uvjetom da:

- nisu zaposleni
- oni i članovi njihovog kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade
- nisu korisnici novčanog primanja u vezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti
- oni i članovi njihovog kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmiranju osnovnih životnih potreba
- oni i članovi njihovog kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnosti koje im ne služe za podmiranje osnovnih životnih potreba
- oni i članovi njihovog kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30 % od proračunske osnovice
- nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smještene u zdravstvenu ustanovu
- nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu i
- nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavale, a iste osobe obvezne su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.

PRAVO NA JEDNOKRATNU NOVČANU POMOĆ ZBOG NEMOGUĆNOSTI PODMIRENJA OSNOVNIH ŽIVOTNIH POTREBA

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirjenja osnovnih životnih potreba uz ispunjenje uvjeta određenih Zakonom mogu ostvariti civilni invalidi iz Domovinskog rata i članovi obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu u slučaju:

- teške akutne, teške kronične, maligne bolesti korisnika ili teške ozljede korisnika nastale zbog nesretnog slučaja
- teške akutne, teške kronične, maligne bolesti članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu ili teške ozljede članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu nastale zbog nesretnog slučaja
- prirodne nepogode ili katastrofe koje su prouzročile štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva
- smrti člana uže obitelji korisnika koji je s njim živio u zajedničkom kućanstvu ili
- da novčani prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu zajedničkog kućanstva iznose manje od 25 % proračunske osnovice.

DODATAK ZA PRIPOMOĆ U KUĆI

Dodatak za pripomoć u kući može ostvariti civilni invalid iz Domovinskog rata i korisnik obiteljske invalidnine ako:

- je korisnik novčane naknade iz članka 36. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade
- zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može ispunjavati osnovne životne zahtjeve i
- ne koristi dodatak za njegu i pomoć druge osobe

BESPLATNI UDŽBENICI

Pravo na besplatne udžbenike za potrebe redovitoga školovanja u srednjim školama mogu ostvariti djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu, djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata i civilni invalidi iz Domovinskog rata ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60% proračunske osnovice.

PRAVO NA STIPENDIJU

Djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu, djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata i civilni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na stipendiju tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima ako im mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60 % proračunske osnovice.

SMJEŠTAJ U UČENIČKE ODNOSNO STUDENTSKE DOMOVE

Pravo na subvenciju smještaja u učeničkim ili studentskim domovima mogu ostvariti:

- učenici i studenti koji su djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata I. skupine sa 100 %-tnim oštećenjem organizma
- studenti koji su djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu i civilni invalidi iz Domovinskog rata.

PRAVO NA PREDNOST PRI ZAPOŠLJAVANJU I POPUNJAVANJU RADNOG MJESTA

Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna su prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja i prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom prema sljedećem redoslijedu:

- djetetu civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu
- civilnom invalidu iz Domovinskog rata
- bračnom odnosno izvanbračnom drugu i roditeljima civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu

Javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima prilikom zapošljavanja temeljem javnog natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom, prema sljedećem redoslijedu:

- djetetu civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu

- civilnom invalidu iz Domovinskog rata
- bračnom odnosno izvanbračnom drugu i roditeljima civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu

Prednost pri zapošljavanju mogu ostvariti i zaposlene osobe ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja.

Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe kojima je:

- zadnji radni odnos prestao temeljem izvršnog rješenja o:
 - a) prestanku službe po sili zakona, osim kada je zadnja služba prestala po sili zakona istekom roka raspolaganja
 - b) prestanku službe otkazom ili
 - c) izvanrednom otkazu
- radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao u slučaju:
 - d) redovitog otkaza ugovora o radu kada je ugovor o radu otkazao radnik
 - e) redovitog otkaza uvjetovanog skrivljenim ponašanjem radnika ili
 - f) izvanrednog otkaza, osim kada ugovor o radu izvanredno otkáže radnik zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa od strane poslodavca.

PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U USTANOVE SOCIJALNE SKRBI

Prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, imaju sljedeće osobe, prema redoslijedu:

- civilni invalidi iz Domovinskog rata i
- roditelji i bračni ili izvanbračni drug civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

PRAVO NA KORIŠTENJE USLUGA VETERANSKOG CENTRA

Pravo na korištenje usluga Veteranskog centra pod uvjetima određenim općim aktima tih ustanova mogu ostvariti civilni invalidi iz Domovinskog rata i članovi obitelji civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

PRAVO NA PSIHOSOCIJALNU POMOĆ

Civilni stradalnici iz Domovinskog rata imaju pravo na psihosocijalnu pomoć.

Psihosocijalna pomoć sastoji se od individualnog psihosocijalnog savjetovanja, grupnog psihosocijalnog tretmana, mobilnih obilazaka radi redovitog praćenja stanja i potreba civilnih stradalnika iz Domovinskog rata te žurnih obilazaka i kriznih intervencija u slučajevima pro-suicidalnih izjava, smrti, izrazito lošeg socijalno-ekonomskog, stambenog i/ili zdravstvenog stanja civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

PRAVA PIROTEHNIČARA I S NJIMA IZJEDNAČENIH OSOBA S OSNOVE INVALIDNOSTI I SMRTI

temeljem ZAKONA O PROTUMINSKOM DJELOVANJU

PRAVO NA PRAVNU POMOĆ

Civilni stradalnici iz Domovinskog rata imaju pravo na primarnu pravnu pomoć koja obuhvaća pomoć u ostvarivanju prava iz Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata.

POSEBNI STAŽ

Civilnim invalidima iz Domovinskog rata koji su kao zaposleni odvedeni u zatočeništvo, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a ako nisu bili zaposleni, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao poseban staž u jednos-
trukom trajanju.

OSLOBAĐANJE PLAĆANJA NAKNADE ZA PRENAMJENU POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Civilni invalidi iz Domovinskog rata imaju pravo na jednokratno oslobođenje od plaćanja jednokratne naknade zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku kada s pravnom osnovom na temelju građevinske dozvole ili drugog akta mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta tako da se ono više ne iskorišćava za poljoprivrednu proizvodnju.

PRAVO NA TROŠKOVE PRIJEVOZA I UKOPA POSMRTHNIH OSTATAKA

Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka ekshumiranih i identificiranih civilnih osoba nestalih u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske.

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA SUDSKIH, UPRAVNIH I JAVNO- BILJEŽNIČKIH PRISTOJB

U postupku ostvarivanja prava iz Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata stranke su oslobođene od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status.

Za više informacija o pravima koja je moguće ostvariti temeljem Zakona o civilnim stradalnicima Domovinskog rata potrebno je kontaktirati Ministarstvo hrvatskih branitelja.

PRAVA PO OSNOVI OŠTEĆENJA ORGANIZMA

Oštećenjem organizma smatra se oštećenje nastalo kao posljedica rane ili ozljede ili pogoršanja bolesti nastale pri obavljanju poslova dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida, razminiranja, kontrole kvalitete, završne kontrole kvalitete ili inspekcijskog nadzora radilišta tehničkog izvida/razminiranja. Radi ostvarivanja prava, osobe koje su stradale razvrstavaju se u deset skupina:

- I. skupina – invalidi sa 100% oštećenja organizma kojima je za redovit život potrebna njega i pomoć druge osobe
- II. skupina – invalidi sa 100% oštećenja organizma
- III. skupina – invalidi s 90% oštećenja organizma
- IV. skupina – invalidi s 80% oštećenja organizma
- V. skupina – invalidi sa 70% oštećenja organizma
- VI. skupina – invalidi sa 60% oštećenja organizma
- VII. skupina – invalidi s 50% oštećenja organizma
- VIII. skupina – invalidi s 40% oštećenja organizma
- IX. skupina – invalidi s 30% oštećenja organizma
- X. skupina – invalidi s 20% oštećenja organizma.

Prava se ostvaruju sukladno propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji:

- 1. Pravo na osobnu invalidnu
- 2. Pravo na ortopedski doplatak
- 3. Pravo na posebni doplatak
- 4. Pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe
- 5. Pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju.

OSOBNIA INVALIDNINA

Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine određuje se u visini 115% od utvrđene pro računske osnovice, dok se mjesečni iznos osobne invalidnine invalida od II. do X skupine određuje u postotku od osobne invalidnine invalida I. skupine i to:

II.	73,00	VII.	12,00
III.	55,00	VIII.	6,00
IV.	41,00	IX.	4,00
V.	29,00	X.	3,00
VI.	18,00		

ORTOPEDSKI DOPLATAK

Ostvaruju ga osobe kojima je oštećenje organizma utvrđeno zbog težih oštećenja organizma koja su neposredna posljedica zadobivene rane ili ozljede koja je uzrokovala amputaciju ekstremiteta, teško oštećenje funkcije ekstremiteta, ili potpuni gubitak vida na oba oka.

Osnovica za određivanje ortopedskog doplatka je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine.

Ortopedski doplatk iznosi mjesečno:
za I. stupanj 29% od osnovice
za II. stupanj 22% od osnovice
za III. stupanj 14% od osnovice
za IV. stupanj 7% od osnovice.

POSEBNI DOPLATAK

Ostvaruju ga korisnici osobne invalidnine ako nisu u radnom odnosu, ne primaju mirovinu i naknadu plaće.

Iznosi 50% od pripadajućeg iznosa osobne invalidnine i ostvaruje se od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, kao i tijekom profesionalne rehabilitacije.

DOPLATAK ZA NJEGU I POMOĆ DRUGE OSOBE

Ostvaruju ga:

- a) osobe iz I. skupine oštećenja organizma
- b) osobe iz II., III. i IV. skupine oštećenja organizma kojima je organizam oštećen neovisno o poslovima razminiranja, a koje je oštećenje zajedno s oštećenjem na poslovima razminiranja jednako oštećenju organizma invalida I. skupine.

MEDICINSKA ODNOSNO FIZIKALNA REHABILITACIJA

Stradale osobe s oštećenjem organizma od I. do IV. skupine imaju pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju ako im je prijeko potrebna u svezi s oštećenjem organizma koje su zadobile obavljajući poslove pretraživanja, razminiranja, nadzora, općeg ili tehničkog izvida.

PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA KOJA SE OSIGURAVAJU NAVEDENIM ZAKONOM

- pravo na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti
- pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti
- pravo na profesionalnu rehabilitaciju na osnovi smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost
- pravo na obiteljsku mirovinu.

Osobe kojima se priznaju prava iz mirovinskog osiguranja su:

- pirotehničari koji neposredno obavljaju poslove dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida razminiranja i kontrole kvalitete
- nadzornici kontrole kvalitete
- voditelji radilišta i pomoćni djelatnici koji neposredno obavljaju poslove rukovoditelja stroja i poslove vodiča pasa
- inspektori Ministarstva unutarnjih poslova koji obavljaju poslove inspeksijskog nadzora radilišta tehničkog izvida i/ili razminiranja.

PRAVO NA INVALIDSKU MIROVINU

Pravo na invalidsku mirovinu priznaje se osobama navedenim Zakonom o protuminskom djelovanju kod kojih nastane djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, koja je neposredna posljedica obavljanja poslova dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida, razminiranja, kontrole kvalitete, završne kontrole kvalitete, i inspeksijskog nadzora.

Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva za invalidsku mirovinu mjesno nadležnoj Područnoj službi/uredu Zavoda uz koji je potrebno priložiti prijavu o ozljedi na radu, odnosno rješenje o utvrđenoj profesionalnoj bolesti.

Postojanje djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti utvrđuje se u postupku vještačenja nalazom i mišljenjem vijeća vještaka ZOSI-ja s kojim se u postupku revizije mora suglasiti Samostalni sektor za reviziju Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Pravo se ostvaruje prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Zakon o DVO, PS I OSO).

PRAVO NA PROFESIONALNU REHABILITACIJU

Osobe kod kojih se u postupku vještačenja radne sposobnosti nalazom i mišljenjem vijeća vještaka ZOSI-ja utvrdi postojanje smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost koje je neposredna posljedica obavljanja poslova dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida, razminiranja, kontrole kvalitete, završne kontrole kvalitete, i inspeksijskog nadzora, imaju pravo na profesionalnu rehabilitaciju bez obzira je li im nakon iste osigurano zaposlenje.

Profesionalna rehabilitacija provodi se u Centrima za profesionalnu rehabilitaciju.

Pravo na naknadu plaće pripada od dana nastanka smanjenja radne sposobnosti do dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od dana završetka profesionalne rehabilitacije do zaposlenja na odgovarajućem radnom mjestu i najduže dvadeset i četiri mjeseca od dana završetka profesionalne rehabilitacije pod uvjetom prijave nadležnoj službi zapošljavanja u roku od 30 dana i redovitog javljanja navedenoj službi.

Naknada plaće određuje se u visini invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti za 40 godina mirovinskog staža, a za vrijeme profesionalne rehabilitacije ne može iznositi manje od najnižeg mjesečnog iznosa bruto plaće koja radniku pripada za rad u punom radnom vremenu, određenog propisom kojim se određuje visina minimalne plaće.

PRAVO NA OBITELJSKU MIROVINU

Pravo na obiteljsku mirovinu imaju članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, roditelji i djeca) smrtno stradalih pirotehničara koji neposredno obavljaju poslove dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida razminiranja i kontrole kvalitete, nadzornika kontrole kvalitete, voditelja radilišta i pomoćnih djelatnika koji neposredno obavljaju poslove rukovoditelja stroja i poslove vodiča pasa, inspektora Ministarstva koji obavljaju poslove inspeksijskog

nadzora radilišta tehničkog izvida i/ili razminiranja, čija je smrt nastala zbog ozljede na radu za vrijeme obavljanja poslova dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida, razminiranja, kontrole kvalitete, završne kontrole kvalitete, i inspekcijskog nadzora.

Pravo se ostvaruje i mirovina se određuje prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva za obiteljsku mirovinu mjesno nadležnoj Područnoj službi/uredu Zavoda.

STAŽ OSIGURANJA U POVEĆANOM TRAJANJU

Staž osiguranja s povećanim trajanjem računa se:

- pirotehničarima koji neposredno obavljaju poslove dopunskog općeg izvida, tehničkog izvida, razminiranja i kontrole kvalitete, nadzornicima kontrole kvalitete, voditeljima radilišta i pomoćnim djelatnicima koji neposredno obavljaju poslove rukovoditelja stroja i poslove vođača pasa u trajanju od 18 mjeseci za svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na tom poslu

- inspektorima Ministarstva unutarnjih poslova koji obavljaju poslove inspekcijskog nadzora radilišta tehničkog izvida i/ili razminiranja u trajanju od 16 mjeseci za svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na tom radnom mjestu.

Navedene osobe imaju pravo na staž osiguranja u povećanom trajanju ako su ugovorom o radu zaposleni s punim radnim vremenom, ako su evidentirani u evidenciju o radnicima sukladno posebnim propisima ili imaju rješenje Ministarstva unutarnjih poslova o rasporedu na radno mjesto inspekcijskog nadzora nad provedbom Zakona o protuminskom djelovanju i sukladno tome su prijavljeni na mirovinsko osiguranje. Za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem, dodatni doprinos plaća poslodavac.

PRAVO NA STAROSNU MIROVINU PREMA ZAKONU O POSEBNIM PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA ZAPOSLENIKA NA POSLOVIMA RAZMINIRANJA

Zaposlenici na poslovima razminiranja imaju pravo na starosnu mirovinu bez obzira na godine života ako imaju stvarno navršenih 25 godina mirovinskog staža, od čega najmanje 8 godina stvarno provedenih na poslovima pretraživanja, razminiranja, nadzora i tehničkog izvida u trgovačkom društvu, kod obrtnika, u Ministarstvu obrane, Ministarstvu unutarnjih poslova ili Hrvatskom centru za razminiranje. U mirovinski staž od 8 godina priznaje se vrijeme sudjelovanja u Domovinskom ratu u jednostrukom trajanju. Ta prava imaju i osobe koje u trenutku ostvarivanja prava više nisu zaposlenici na poslovima razminiranja ako ispunjavaju propisane uvjete mirovinskog staža.

Pravo na starosnu mirovinu ostvaruje se prema odredbama Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba.

PRAVA ČLANOVA OBITELJI ČIJA JE SMRT NASTALA ZBOG OZLJEDE NA RADU

Članovi obitelji smrtno stradalih osoba imaju pravo na:

- Obiteljsku invalidninu
- Prednost pri dobivanju stipendija
- Prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove
- Besplatne udžbenike.

Članovi obitelji smrtno stradalih osoba, čija je smrt nastala zbog ozljede za vrijeme obavljanja poslova humanitarnog razminiranja, imaju pravo na obiteljsku mirovinu. Pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, odnosno po Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, ako je to za njih povoljnije.

OBITELJSKA INVALIDNINA

Članovi obitelji ostvaruju obiteljsku invalidninu sukladno propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Obiteljska invalidnina je osnovno pravo po osnovi gubitka člana obitelji i na temelju toga prava ostvaruju se sva ostala prava propisana Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

PREDNOST PRI DOBIVANJU STIPENDIJA

Djeca smrtno stradalih osoba imaju pravo na prednost pri dobivanju stipendija tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima ukoliko im redoviti prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj. Uvjete i mjerila za ostvarivanje ovog prava propisuje ministar znanosti, obrazovanja i športa uz prethodnu suglasnost ministra branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti.

PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U UČENIČKE, ODNOSNO STUDENTSKE DOMOVE

Djeca smrtno stradalih osoba imaju pravo na prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske pod uvjetom da im prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

BESPLATNI UDŽBENICI

Djeca smrtno stradalih osoba imaju pravo na besplatne obvezne udžbenike za potrebe redovitog ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama, pod uvjetom da to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im redoviti prihodi po članu kućanstva ne prelaze prosjek neto plaće u Republici Hrvatskoj.

PRAVA ČLANOVA OBITELJI STRADALIH OSOBA I. I II. SKUPINE (OŠTEĆENJE ORGANIZMA 100%)

Članovi obitelji stradalih osoba kojima je utvrđeno oštećenje organizma od 100% ostvaruju pravo na:

1. Prednost pri dobivanju stipendija
2. Prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove
3. Besplatne udžbenike.

Navedena prava ostvaruju pod jednakim uvjetima kao i članovi obitelji smrtno stradalih osoba.

1. MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Ksaver 200 a, 10000 Zagreb
www.zdravlje.gov.hr
pitajtenas@miz.hr
01/4607-555

2. MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA

Trg Nevenke Topalušić 1, 10000 zagreb
www.branitelji.gov.hr
ministarstvo@branjitelji.hr
01/2308-888

3. PRAVOBRANITELJICA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Savska cesta 41/3, 10000 Zagreb
www.posi.hr
ured@posi.hr
01/6102-170

Područni ured Osijek

Ulica Hrvatske Republike 5, 31000 Osijek
www.posi.hr
031/293-352

Područni ured Split

Ulica Domovinskog rata 44, 21000 Split
www.posi.hr
021/649-713

4. MINISTARSTVO UNUTARNIH POSLOVA RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE

Nehajska 5, 10000 Zagreb
www.civilna-zastita.gov.hr
ured@civilna-zastita.hr
01/3650-085

5. HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb
www.mirovinsko.hr
zppi@mirovinsko.hr
01/4595-011, 01/4595-022

Područna služba u Osijeku

Kapucinska ulica 29, 31000 Osijek
www.mirovinsko.hr
osijek@mirovinsko.hr
031/220-100

Područna služba u Rijeci

Slogin kula 1, 51000 Rijeka
www.mirovinsko.hr
rijeka@mirovinsko.hr
051/356-111

Područna služba u Varaždinu

Kolodvorska 20c, 42000 Varaždin
www.mirovinsko.hr
varazdin@mirovinsko.hr
042/398-000

Područna služba u Splitu

Obala kneza Branimira 15, 21000 Split
www.mirovinsko.hr
split@mirovinsko.hr
021/310-857

Područna služba u Zagrebu

4 Lokacije:
Tvrtkova 5
Trpimirova 4
A. Žaje 44
Ulica grada Vukovara 37b
10000 Zagreb
www.mirovinsko.hr
zagreb@mirovinsko.hr
01/4595-500

MIROVINSKO OSIGURANJE - PODRUČNI UREDI

PODRUČNI URED U BJELOVARU

Masarykova 7
43000 BJELOVAR
tel.: 043/638-520
e-mail: bjelovar@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U ČAKOVCU

I. Mažuranića 3
40000 ČAKOVEC,
tel.: 040/311-755
e-mail: cakovec@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U DUBROVNIKU

Dr. Ante Starčevića 3
20000 DUBROVNIK
tel.: 020/484-500
e-mail: dubrovnik@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U GOSPIĆU

Ulica dr. F. Tuđmana 6 i 8
53000 GOSPIĆ
tel.: 053/561-111
e-mail: gospic@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U KARLOVCU

Ulica kralja Tomislava 8
47000 KARLOVAC
tel.: 047/658-777
e-mail: karlovac@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U KOPRIVNICI

Ul. Hrvatske državnosti 3
48000 KOPRIVNICA
tel.: 048/654-700
e-mail: koprivnica@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U POŽEGI

Republike Hrvatske 1c
34000 POŽEGA
tel.: 034/290-800
e-mail: pozega@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U PULI-POLA

Danteov trg 4
52100 Pula
tel.: 052/390-300
e-mail: pula@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U SISKU

Ulica lipa 4
44000 SISAČ
tel.: 044/660- 200
e-mail: sisak@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U SLAVONSKOM BRODU

Naselje Slavonija I bb
35000 SLAVONSKI BROD
tel.: 035/217-100
e-mail: sl-brod@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U ŠIBENIKU

Ul. fra dr. Jerolima Milete 12
22000 ŠIBENIK
tel. centrala: 022/348-500
e-mail: sibenik@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U VIROVITICI

V. Nazora 2
33000 VIROVITICA
tel.: 033/841-400
e-mail: virovitica@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U VUKOVARU

Vladimira Nazora 3
32000 VUKOVAR
tel.: 032/455-100
e-mail: vukovar@mirovinsko.hr

PODRUČNI URED U ZADRU

Put Murvice 12c
23000 ZADAR
tel.: 023/251-315, 023/251-316
e-mail: zadar@mirovinsko.hr

6. HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

Savska cesta 64 , 10000 Zagreb
www.hzz.hr
hzz@hzz.hr
01/6126-000, 01/6444-000

7. HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Margaretska 3, 10000 Zagreb
www.hzzo.hr
pisarnica@hzzo.hr
01/4806-333,
0800 7979 - obavezno zdravstveno osiguranje
0800 7989 - dopunsko zdravstveno osiguranje

Regionalni ured Zagreb

Mihanovićeve 3, 10000
Zagrebwww.hzzo.hr
pisarnica-zagreb@hzzo.hr
01/4577-150

Regionalni ured Osijek

Kapucinska 33, 31000 Osijek
www.hzzo.hr
pisarnica-osijek@hzzo.hr
031/220-800

Regionalni ured Split

Obala Kneza Branimira 14, 21000 Split
www.hzzo.hr
pisarnica-split@hzzo.hr
021/408-900

Regionalni ured Rijeka

Slogin kula 1, 51001 Rijeka
www.hzzo.hr
pisarnica-rijeka@hzzo.hr
051/355-311

8. HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7, 10000 Zagreb
www.hzjz.hr
hzjz@hzjz.hr
01/48 63 222

9. ZAVOD ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM

Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
info@zosi.hr
01/6040-495, 01/6471-991
01/6458-669, 01/6442-706

**Samostalni odjel za vještačenje hrvatskih
branitelja iz Domovinskog rata i članova
njihovih obitelji**

Mihanovićeve 3, 10000 Zagreb
www.zosi.hr

01/6458-676, 01/6458-678,
01/6458-679, 01/6384-467

Sektor za profesionalnu rehabilitaciju

Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6458-654

SEKTOR ZA ZAPOSŁJAVANJE I KONTROLU

SluŹba za zapošljavanje i poticaje

Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6442-710

SluŹba za kontrolu kvotnog zapošljavanja

Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6064-733

Područni ured u Zagreb

Tvrtkova 5, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6458-590

Status inozemnih predmeta

Mihanovićeve 3, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6458-671

**Odjel za vještačenje hrvatskih branitelja
iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji**

Mihanovićeve 3, 10000 Zagreb
www.zosi.hr
01/6442-708, 01/6384-466

Izdvojeno mjesto rada Bjelovar

Masarykova 7, 43000 Bjelovar
www.zosi.hr
043/638-136

Izdvojeno mjesto rada Sisak

Ulica lipa 4, 44000 Sisak
www.zosi.hr
044/500-461

Izdvojeno mjesto rada Karlovac

Kralja Tomislava 8, 47000 Karlovac
www.zosi.hr
047/658-820

Područni ured u VaraŹdinu

Miškinina 35, 42000 VaraŹdin
www.zosi.hr
042/629-550

Izdvojeno mjesto rada Koprivnica

Zvonimira Goloba 5, 48000 Koprivnica
www.zosi.hr
048/617-096

Područni ured u Osijeku

Tadije Smičiklasa 2, 31000 Osijek
www.zosi.hr
031/628-239, 031/628-234

Izdvojeno mjesto rada Slavonski Brod

Naselje Slavonija 1 bb, 35000 Slavonski Brod
www.zosi.hr
035/638-410

Izdvojeno mjesto rada PoŹega

Ulica Republike Hrvatske 1c, 34000 PoŹega
www.zosi.hr
034/638-336

Izdvojeno mjesto rada Vukovar

Vladimira Nazora 3, 32000 Vukovar
www.zosi.hr
032/638-658

Izdvojeno mjesto rada Virovitica

Ljudevita Gaja 21, 33000 Virovitica
www.zosi.hr
033/628-838

Područni ured u Rijeci

Lošinjska 16, 51000 Rijeka
www.zosi.hr
051/564-078

Izdvojeno mjesto rada Gospić

dr. Franje Tuđmana 8, 53000 Gospić
www.zosi.hr
053/658-431

Izdvojeno mjesto rada Pula

Arsenalska 8, 52000 Pula
www.zosi.hr
052/555-661

Područni ured u Splitu

Ulica Ruđera Boškovića 28-30, 21000 Split
www.zosi.hr
021/444-497, 021/444-496

Izdvojeno mjesto rada Zadar

Braće Bilišić 1, 23000 Zadar
www.zosi.hr
023/627-416

Izdvojeno mjesto rada Šibenik

Fra Jerolima Milete 12, 22000 Šibenik
www.zosi.hr
022/668-191

Izdvojeno mjesto rada Dubrovnik

dr. Ante Starčevića 3, 20000 Dubrovnik
www.zosi.hr
020/641-280

**10. CENTRI ZAPROFESIONALNU
REHABILITACIJU**

Centar za profesionalnu

rehabilitaciju Osijek
Tadije Smičiklasa 2, 31000 Osijek
www.cpr.hr
pravna.sluzba@cpr.hr
031/208-308, 031/496-847

Centar za profesionalnu

rehabilitaciju Zagreb
Republike Austrije 1, 10000 Zagreb
www.cprz.hr
info@cprz.hr
01/6461-230

Centar za profesionalnu

rehabilitaciju Rijeka
Wenzelova 3/A, 51000 Rijeka
www.cpr-rijeka.hr
lulic@cpr-rijeka.hr
051/546-451

Centar za profesionalnu

rehabilitaciju Split
Ruđera Boškovića 30, Split
www.czprs.hr
info@czprs.hr
021/240-340

11. CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
BELI MANASTIR**

Kralja Tomislava 37, Beli Manastir
czssbm@email.t-com.hr
korisnik001@socskrb.hr
031/705-155

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
BENKOVAC**

Tina Ujevića 7, Benkovac
korisnik002@socskrb.hr
023/681-143

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
BIOGRAD NA MORU**

Trg Hrvatskih Velikana 20,
Biograd na Moru
czss.biogradnamoru@gmail.com
korisnik003@socskrb.hr
023/383-472

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB BJELOVAR

J.J. Strossmayera 2, Bjelovar
czss@bj.t-com.hr
korisnik004@socskrb.hr
043/247-260

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB BJELOVAR,
Podružnica Obiteljski centar**

Masarykova 8, Bjelovar
obiteljski.centar@oc-bbz.hr
043277060, f:043277061

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
BRAČ-SUPETAR**

Mladena Vodanovića 18, Supetar
korisnik005@socskrb.hr
021/631-314, 021/631-031

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB BUJE

Rudine 1, Buje
centar.za.socijalnu.skrb.buje1@
pu.t-com.hr,
korisnik006@socskrb.hr
052/772-024, 052/772-036

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB CRES-LOŠINJ

Ulica braće Vidulića 8, M.Lošinj
socijalna.skrb@ri.t-com.hr
korisnik048@socskrb.hr
051/231-076, 051/232-023

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB CRIKVENICA

Gorica braće Cvetić 2, Crikvenica
korisnik008@socskrb.hr
051/784-270

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB CRIKVENICA,

Podružnica Rab, Palit 143a, Rab
martina.maskarin@socskrb.hr
051725943, f:051724130

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ČAKOVEC

Jakova Gotovca 9, Čakovec
info@czss-ck.hr
korisnik010@socskrb.hr
040/391-920

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ČAKOVEC

Podružnica Mursko Središće
Frankopanska 3, Mursko Središće
jelena.turk-deban@socskrb.hr
040543610, 040543609, 040543721

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ČAKOVEC

Podružnica Obiteljski centar
Ulica bana Josipa Jelačića 22, Čakovec
obiteljski@czss-ck.hr
040395926, 040395933, 040395902

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ČAZMA

Trg Čazmanskog Kaptola 6, Čazma
czsscazma@yahoo.com
korisnik011@socskrb.hr
043/772-249, 043/227-148, 043/771-020

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB DARUVAR

Nikole Tesle 1/a, Daruvar
czss.daruvar@email.t-com.hr
korisnik012@socskrb.hr
043/331-868, 043/331-083

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
DONJA STUBICA**

Starogradska 3, Donja Stubica
korisnik014@socskrb.hr
049/286-330

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
DONJI MIHOLJAC**

Vukovarska 7, Donji Miholjac
czss.dm@os.t-com.hr
korisnik016@socskrb.hr
031/631-525

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB DRNIŠ

Kardinala A. Stepinca 4, Drniš
czss.drnis@centadrnis.tcloud.hr
korisnik017@socskrb.hr
022/886-042

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB DUBROVNIK

Miha Pracata 11, Dubrovnik
czssdubrovnik@hi.ht.hr
korisnik018@socskrb.hr
020/414-710, 020/414-711

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB DUGA RESA

137. brigade 3, Duga Resa
css_duga_resa@net.hr
korisnik019@socskrb.hr
047/844-247, 047/811-026

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB DUGO SELO

Josipa Zorića 3, Dugo Selo
czss.dugo.selo1@zg.t-com.hr
01/2753-209, 01/2753-802

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ĐAKOVO

P. Preradovića 2a, Đakovo
czss.djakovo@os.htnet.hr
korisnik022@socskrb.hr
031/813-331, 031/812-152, 031/812-788

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ĐURĐEVAC

Gajeva 6, Đurđevac
korisnik023@socskrb.hr
048/812-103, 048/250-730

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GAREŠNICA

Vladimira Nazora 13, Garešnica
czssgaresnica@yahoo.com
korisnik024@socskrb.hr
043/531-189

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GLINA

Trg dr. Franje Tuđmana 24, Glina
czss.glina@gmail.com
czssglina@net.hr
korisnik025@socskrb.hr
044/811-660

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GLINA
Podružnica Topusko**

Trg bana Josipa Jelačića 14, Topusko
mirjana.cekovic@socskrb.hr
044885043

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GOSPIĆ

Vile Velebita 6, Gospić
cssgospic@gmail.com
korisnik026@socskrb.hr
053/741-110

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GOSPIĆ

Podružnica Korenica
Josipa Jovića 16, Korenica
milja.godec@socskrb.hr
053776583, f:053776441

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB GOSPIĆ

Podružnica Obiteljski centar
Juriše Orlovića 2, Senj
css-gospic-oc@socskrb.hr
053882122, f:053882231

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

GRUBIŠNO POLJE
Trg bana J. Jelačića 7, Grubišno Polje
korisnik028@socskrb.hr
043/485-179

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

HRV. KOSTAJNICA
Ulica Josipa Marića 2, Hrv. Kostajnica
korisnik039@socskrb.hr
044/851-185

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB HRVATSKA

KOSTAJNICA
Podružnica Dvor
Antuna i Stjepana Radića 25, Dvor
korisnik021@socskrb.hr
044652485, f:044871130

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB IMOTSKI

Bruna Bušića 6, Imotski
kontakt@czss-imotski.hr
korisnik030@socskrb.hr
021/841-421, 021/670-538

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB IVANEC

Đure Arnolda 11, Ivanec
info@czss-ivanec.hr
korisnik031@socskrb.hr
042/771-770

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
IVANIĆ-GRAD**

Franje Jurinca 6, Ivanić-Grad
info@czss-ivanicgrad.hr
korisnik032@socskrb.hr
01/2882-301, 01/2882-302

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
JASTREBARSKO**

Trg Ljube Babića 29, Jastrebarsko
korisnik033@socskrb.hr
01/6281-482, 01/6283-888

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
KARLOVAC**

Ivana Meštrovića 10, Karlovac
korisnik034@socskrb.hr
047/415-459

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KARLOVAC

Podružnica Obiteljski centar
Gundulićeva 8/2, (Ivana Meštrovića 10), Karlovac
css-karlovac-oc@socskrb.hr
047411446, 047411450

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KARLOVAC

Podružnica Ozalj
Kurilovac 8, Ozalj
css-karlovac-ozalj@socskrb.hr
047731854, 047631454, f:047631454

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KARLOVAC

Podružnica Vojnić
Trg S. Radića 1, Vojnić
podruznica.vojnic@gmail.com
047883058, 047883210

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KNIN

Šuškova 4, Knin
korisnik036@socskrb.hr
022/664-480

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KOPRIVNICA

Trg Eugena Kumičića 2, Koprivnica
info@czss-koprivnica.hr
korisnik037@socskrb.hr
048/642-247, 048/642-248

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KOPRIVNICA

Podružnica Obiteljski centar
Trg Eugena Kumičića 2/II, Koprivnica
silvija.cavic@socskrb.hr
048642247, 048642249

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
KORČULA**

Šetalište Frana Kršinića 50, Korčula
centar.za.socijalnu.skrb@du.t-com.hr
korisnik038@socskrb.hr
020/711-463

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
KRAPINA**

Dragutina Domjanića 5, Krapina
korisnik040@socskrb.hr
049/315-029, 049/371-847

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KRAPINA
Podružnica Obiteljski centar**

Frana Galovića 1c, Krapina
obiteljskicentar-kzz@hi.t-com.hr
049371193, f:049371319

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KRAPINA
Podružnica Pregrada**

Kostelgradska 3, Pregrada
martina.novosel@socskrb.hr
049376029

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
KRIŽEVCI**

Bana Josipa Jelačića 5, Križevci
centar.za.socijalnu.skrb.krizevci@
kc.t-com.hr
korisnik041@socskrb.hr
048/682-944

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KRK

Vršanska 21 A, Krk
korisnik042@socskrb.hr
051/880-700

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KUTINA

Stjepana Radića 7/A, Kutina
korisnik043@socskrb.hr
044/683603, 044/683591, 044/683597

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB LABIN

Istarska br. 1, Labin
korisnik044@socskrb.hr
052/856464, 052/856522

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB LUDBREG

Ul. Kardinala Franje Kuharića 12, Ludbreg
korisnik046@socskrb.hr
042/332-840

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB MAKARSKA

Kipara Meštrovića 2a, p.p. 80, Makarska
czss-makarska@st.t-com.hr
korisnik047@socskrb.hr
021/611544, 021/612355

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB MAKARSKA
Podružnica Vrgorac**

Ul. A. G. Matoša 1, 21 267 Vrgorac
korisnik093@socskrb.hr
021674077, 021674343, 021674646

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
METKOVIĆ**

Ante Starčevića 25, Metković
korisnik049@socskrb.hr
020/690-999

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB NAŠICE

Antuna Mihanovića 3, Našice
czssnasice@gmail.com
korisnik050@socskrb.hr
031/613-411, 031/617-191, 031/615-533

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
NOVA GRADIŠKA**

K. Dieneša 4, Nova Gradiška
korisnik051@socskrb.hr
035/493-230, 035/362-611

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
NOVI MAROF**

Miroslava Krleža 4, Novi Marof
centar@czss-novi-marof.hr
korisnik053@socskrb.hr
042/613-600

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB NOVSKA

Tina Ujevića 1/a, Novska
czss.novska@hi.t-com.hr
korisnik054@socskrb.hr
044/600-672

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB OGULIN

Vijenac Ive Marinkovića 1, Ogulin
korisnik056@socskrb.hr
047/522-042

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB OMIŠ

Četvrt Ribnjak bb, Omiš
soc.skrb.omis@gmail.com
korisnik057@socskrb.hr
021/864-470

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB OPATIJA

Stubište Baredine 10/1, Opatija
czss.opatija@ri.t-com.hr
korisnik058@socskrb.hr
051/703-057

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB OSIJEK

Gundulićeva 22, Osijek
korisnik060@socskrb.hr
031/212-400

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
PAKRAC**

Preradovića 1, Pakrac
korisnik064@socskrb.hr
034/313-798

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PAZIN

Prolaz Otokara Keršovanija 2, Pazin
soc.skrb-pazin@pu.t-com.hr
korisnik065@socskrb.hr
052/624-433, 052/255-179

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PAZIN

Podružnica Buzet
II. Istarske brigade 11, Buzet
gordana.bauer@socskrb.hr
052662523

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PAZIN

Podružnica Obiteljski centar
Sergijevaca 2, Pula
czss.pazin_obiteljskicentar@optinet.hr
052391425, f:052391302

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
PETRINJA**

Turkulina 35, Petrinja
centar@czss-petrinja.hr
korisnik066@socskrb.hr
044/815-272, 044/815-200

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PLOČE

Dalmatinska 40, Ploče
info@czss-ploce.hr
korisnik112@socskrb.hr
020/679-071

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
POREČ-PARENZO**

Dr.Maura Gioseffia 2B, Poreč
css.porec@optinet.hr
korisnik068@socskrb.hr
052/451-657, 052/432-011

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB POŽEGA

Dr. Filipa Potrebić 2, Požega
czsspozega@czss-pozega.hr
korisnik077@socskrb.hr
034/273-807, 034/313-930

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB POŽEGA
Podružnica Obiteljski centar**

Matije Gupca 6, Požega
obiteljskicentarpz@gmail.com
034276162, 034276133

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PRELOG

Kralja Zvonimira 9, Prelog
korisnik135@socskrb.hr
040/646-573, 040/646-572

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB PULA-POLA

Sergijevaca 2, Pula
soc.skrb-pula@pu.t-com.hr
korisnik069@soskrb.hr
052/212-458, 052/214-537

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB RIJEKA

Laginjina 11 A, Rijeka
centar.za.socijalnu.skrb.rijeka@ri.t-com.hr
051/499-101, 051/226-425

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB RIJEKA

Podružnica Čabar
Narodnog oslobođenja 2, Čabar
jbaran@socskrb.hr 051821084

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB RIJEKA

Podružnica Delnice
Trg 138. Brigade hrvatske vojske 4, Delnice
silvana.cindric@socskrb.hr
silvana.cindric@css-ri.hr
051440488, f:051814314

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB RIJEKA

Podružnica Obiteljski centar
Franje Čandeka 23b, Rijeka
oc-pgz@oc-pgz.hr
051338526, f:051311107

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB RIJEKA

Podružnica Vrbovsko
Dobra ulica 6, Vrbovsko
petra.dzankic@socskrb.hr
051440404, f:051876375

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
ROVINJ - CENTRO DI ASSISTENZA SOC.**

Carera 21/II, 52210 Rovinj
korisnik072@socskrb.hr
052/751-141, 052/383-508

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
SAMOBOR**

Zagorska 1, Samobor
korisnik073@socskrb.hr
01/3362-702

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SENJ

Vjenceslava Novaka 4, Senj
czss.senj@hi.t-com.hr
korisnik074@socskrb.hr
053/882-930, 053/882-929

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SENJ

Podružnica Otočac
Dr. Franje Tuđmana 4 Otočac
martina.katalinic@socskrb.hr
053773022, f:053771615

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SINJ

Žankova glavica 2, Sinj
czss.sinj@gmail.com
korisnik075@socskrb.hr
021/821-446

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SISAK

Ivana Meštrovića 21, Sisak
korisnik076@mdomsp.hr
044/515-700

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SISAK

Podružnica Obiteljski centar
Ivana Meštrovića 21, Sisak
franjo.saban@socskrb.hr
044515733, f:044515725

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SLATINA

Vladimira Nazora 5/1, Slatina
czss.slatina@gmail.com
korisnik067@socskrb.hr
033/551-158

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SLATINA

Podružnica Orahovica
Kralja Zvonimira 53, Orahovica
czss.slatina@gmail.com
033673735, f:033673566

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
SLAVONSKI BROD**

Naselje Slavonija I br. 13, Slavonski Brod
ured.ravnatelj@czsssb.hr
korisnik078@socskrb.hr
035/213-700, 035/444-422

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SLAVONSKI BROD

Podružnica Obiteljski centar
Trg Ivana Brlić Mažuranić 1, Slavonski Brod
obiteljskicentar@czsssb.hr
035/416-101

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SLUNJ

Ulica braće Radića 1, Slunj
korisnik079@socskrb.hr
047/777-107

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Gundulićeva 25, Split
czss-split@czss-split.hr
korisnik126@socskrb.hr
021/350-600, 021/380-110

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Podružnica Hvar
Fabrika 35, Hvar
podruznica.hvar@gmail.com
012743015, 021743014, f:021743012

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Podružnica Kaštela
Cesta dr. Franje Tuđmana 932 B, Kaštel Stari
czss.split.podr.kastela@st.t-com.hr
021230944, 021232312, 021232314, 021280914,
021280913, f:021231917

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Podružnica Obiteljski centar
Trg Franje Tuđmana 3, Split
savjet@obiteljskicentar-sdz.hr
021384364, f:021315388

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Podružnica Solin
Kralja Zvonimira 117 A, Solin
ivanka.ujevic@socskrb.hr
021399700, f:021213047

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB SPLIT

Podružnica Vis
Trg 30.svibnja 1992. br. 2, Vis
ured.vis@gmail.com
021711875

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
SV. IVAN ZELINA**

Braće Radića 2, Sveti Ivan Zelina
centar109@net.hr
korisnik109@socskrb.hr
01/2060-114, 01/2060-617

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ŠIBENIK

Petra Grubišića 3, Šibenik
czss@si.t-com.hr
korisnik081@socskrb.hr
022/201-222

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ŠIBENIK

Podružnica Obiteljski centar
Prvička 2, Šibenik
ocsibenik@si.t-com.hr
022200267, f:022200405

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB TROGIR

Hrvatskih Mučenika 6, Trogir
korisnik083@socskrb.hr
021/881-080

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VALPOVO

Matije Gupca 11, Valpovo
czssvalpovo@gmail.com
korisnik085@socskrb.hr
031/651-920

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VARAŽDIN

Vladimira Nazora 22, Varaždin
czssvarazdin@gmail.com
korisnik086@socskrb.hr
042/303-900

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VARAŽDIN

Podružnica Obiteljski centar
J.Merlića 1a, Varaždin
obiteljskicentar-vz@vz.t-com
042629437, 042629438

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
VELIKA GORICA**

Trg Kralja Tomislava 35, Velika Gorica
korisnik087@socskrb.hr
01/6222-666

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
VINKOVCI**

Glagoljaška 31e, Vinkovci
korisnik088@socskrb.hr
032/332-315

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
VIROVITICA**

Vladimira Nazora 2, Virovitica
korisnik089@socskrb.hr
033/721-530, 033/722-834

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VIROVITICA

Podružnica Obiteljski centar
Zvonimirov trg 2, Virovitica
tajana.rastija@socskrb.hr
033800158, 033800069, f:033800001

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VIROVITICA

Podružnica Pitomača
Trg kralja Tomislava bb, Pitomača
kristina.drpic@socskrb.hr
033783045, f:033783734

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VRBOVEC

Trg Petra Zrinskog 23, Vrbovec
czssvrbovec@net.hr
korisnik094@socskrb.hr
01/2791-259, 01/2791-807, 01/2791-886

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VUKOVAR

Županijska 13, Vukovar
korisnik096@socskrb.hr
032/450-920

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VUKOVAR

Podružnica Ilok
Strossmayerova 49, Ilok
branislav.ladjevic@socskrb.hr
032590098, f:032590224

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VUKOVAR

Podružnica Obiteljski centar
Kardinala A. Stepinca 45, Vukovar
4ruzice@gmail.com
032300270, f:032300268

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZABOK

Matije Gupca 53, Zabok
korisnik097@socskrb.hr
049/221-346, 049/223-392

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZABOK

Podružnica Klanjec
Trg Mira 11, Klanjec
korisnik035@socskrb.hr
049502651, 049550360, f:049550031

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZADAR

Andrije Hebranga 1, Zadar
centar.za.socijalnu.skrb.zadar@zd.ht.hr
korisnik107@socskrb.hr
023/230-392, 023/221-730

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZADAR

Podružnica Gračac

Školska 1, Gračac
css-zadar-gracac@socskrb.hr
023773446, 023773076, f:023775079

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZADAR

Podružnica Obiteljski centar

Velebitska 6, Zadar
css-zadar-pag@socskrb.hr
023235630, 023235631, f:023235627

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZADAR

Podružnica Obrovac

Jadranska ulica 4, Obrovac
css-zadar-obrovac@socskrb.hr
023689860, f:023689261

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZADAR

Podružnica Pag

Šetalište Grada Zanea 1, Pag
czss.pag@zd.ht.hr
023611320, f:023600259

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

E. Kumičića 5, Zagreb
zagreb@czss-zagreb.hr.
korisnik100@socskrb.hr
014/550-220, 014/550-671, 014/550-813

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Črnomerec

Ilica 259, Zagreb
crnomerec@czss-zagreb.hr
korisnik115@socskrb.hr
013750010, 013777150, f:013750008

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Donji Grad

Haulikova 6 (preseljeni na Ul. grada Vukovara 237),
Zagreb
donjigrad@czss-zagreb.hr
korisnik114@socskrb.hr
014577211, f:014577341

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Dubrava

Dubrava 49, Zagreb
dubrava@czss-zagreb.hr
korisnik116@socskrb.hr
012988502, 012916981, f:012988503

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Gornji Grad-Medveščak

Trg hrvatskih velikana 2, Zagreb
gornjigrad-medvescak@czss-zagreb.hr
korisnik118@socskrb.hr
014810481, f:014921564

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Maksimir

Maksimirska cesta 51/I, Zagreb
maksimir@czss-zagreb.hr
korisnik117@socskrb.hr
012332792, 012342307, 012310048, 012337310,
012337311, 012337312, f:012342306

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Novi Zagreb

Avenija Dubronik 12, Zagreb
novizagreb@czss-zagreb.hr
korisnik113@socskrb.hr
016585512, f:016585258

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Obiteljski centar za Grad Zagreb

Preobraženska 4/IV, Zagreb
ocgz@czss-zagreb.hr
014577194, f:014833086

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Obiteljski centar za Zagrebačku županiju

Ulica kneza Domagoja 11, Velika Gorica
css-zagreb-oczz@socskrb.hr
099 / 52 70 126,099/ 52 70127

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Peščenica

Zapoljska 1, Zagreb
pescenica@czss-zagreb.hr
korisnik119@socskrb.hr
016100212, f:012318797

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Sesvete

Trg D. Domjanića 6, Sesvete
sesvete@czss-zagreb.hr
korisnik104@socskrb.hr
012002062, 012002068, f:012049877

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Susedgrad

Aleja Bologne 2, Zagreb
susedgrad@czss-zagreb.hr
korisnik120@socskrb.hr
013454038, 013454039, f:013465750

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Trešnjevka

Vitezićeva 57, Zagreb
tresnjevka@czss-zagreb.hr
korisnik121@socskrb.hr
013639717, 013639723, 013639733, f:013648255

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAGREB

Podružnica Trnje

Cvijete Zuzorić 53, Zagreb
trnje@czss-zagreb.hr
korisnik122@socskrb.hr
016112284, 016150186, 016116455, f:016116452

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ZAPREŠIĆ

Drage Kodrmana 3a, Zaprešić
czss.zapresic@gmail.com
korisnik108@socskrb.hr
013/310-450, 013/310-422

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

ZLATAR BISTRICA

Stjepana Radića 2, Zlatar Bistrica
czss-zlatarbistrica@kr.t-com.hr
korisnik110@socskrb.hr
049/461-805

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

ŽUPANJA

Dr. Franje Račkog 30c, Županja
korisnik111@socskrb.hr
032/832-160

12. CENTRI ZA PSIHOLOGIJU I SOCIJALNU SKRB

Centar za psihosocijalnu skrb

Bjelovarsko-bilogorska županija

Zagrebačka 1, Bjelovar
bjelovar@branitelj.hr
043/211-651

Centar za psihosocijalnu skrb

Brodsko-posavska županija

Stjepana Marjanovića 2, Slavonski Brod
slbrod@branitelj.hr
035/447-363

samo Centar za PSP

Zrinskih 1, Nova Gradiška
ngradiska@branitelj.hr
035/362-154

Centar za psihosocijalnu skrb

Dubrovačko-neretvanska županija

Branitelj Dubrovnika 41, Dubrovnik
dubrovnik@branitelj.hr
020/311-091

Kralja Zvonimira 22, Metković

metkovic@branitelj.hr
020/690-040

Centar za psihosocijalnu skrb

Istarska županija

Bartolomeo dei Vitrei 16, Pula
pula@branitelj.hr
052/210-188

Centar za psihosocijalnu skrb

Karlovačka županija

I. Meštrovića 10, Karlovac
karlovac@branitelj.hr
047/611-795

Centar za psihosocijalnu skrb

Koprivničko-križevačka županija

Ulica hrvatske državnosti 7, Koprivnica
koprivnica@branitelj.hr
048/625-271

Centar za psihosocijalnu skrb

Krapinsko-zagorska županija

Frana Galovića 1C, Krapina
krapina@branitelj.hr
049/373-336

Centar za psihosocijalnu skrb

Ličko-senjska županija

Kaniška 10, Gospić
gospic@branitelj.hr
053/575-377

Centar za psihosocijalnu skrb

Međimurska županija

A. Schulteissa 19, Čakovec
cakovec@branitelj.hr
040/395-018

Centar za psihosocijalnu skrb

Osječko-baranjska županija

Bartula Kašića 2a, Osijek
osijek@branitelj.hr
031/208-225, 031/293-382, 031/291-258

Centar za psihosocijalnu skrb
Požeško-slavonska županija
Vukovarska ul. 4, Požega
pozega@branitelj.hr
034/8952-267

Centar za psihosocijalnu skrb
Primorsko-goranska županija
Zametska 88, Rijeka
rijeka@branitelj.hr
051/329-521

Centar za psihosocijalnu skrb
Sisačko-moslavačka županija
Ulica lipa 1, Sisak
sisak@branitelj.hr
044/660-213

Centar za psihosocijalnu skrb
Splitsko-dalmatinska županija
Gundulićeva 3, Split
split@branitelj.hr
021/480-699, 021/724-759

Centar za psihosocijalnu skrb
Šibensko-kninska županija
Trg A. Hebranga 2, Šibenik
sibenik@branitelj.hr
022/218-997

Centar za psihosocijalnu skrb
Varaždinska županija
Pavlinska 8, Varaždin
varazdin@branitelj.hr
042/321-131

Centar za psihosocijalnu skrb
Virovitičko-podravska županija
Trg kralja Tomislava 1, Virovitica
virovitica@branitelj.hr
033/800-867

Centar za psihosocijalnu skrb
Vukovarsko-srijemska županija
Glagoljaška 27a, Vinkovci
vinkovci@branitelj.hr
032/331-706

Lavoslava Ružičke 1, Vukovar
vukovar@branitelj.hr
032/444-442

Centar za psihosocijalnu skrb
Zadarska županija
Stjepana Radića 11a, Zadar
zadar@branitelj.hr
023/313-970

Centar za psihosocijalnu skrb
Grad Zagreb i Zagrebačka županija
Park Stara Trešnjevka 4, Zagreb
zagreb@branitelj.hr
01/3658-011, 01/3658-013

13

KONTAKTI ŽUPANIJSKIH UREDA

Bjelovarsko-bilogorska županija
dr. Ante Starčevića 8, 43000 Bjelovar
www.bbz.hr
stella.horvatincic@bbz.hr
bbz.hr kabinet.zupana@bbz.hr
043/221-900

Brodsko-posavska županija
Petra Krešimira IV br. 1,
35000 Slavonski Brod
www.bpz.hr
bpz@bpz.hr
035/216-111

Dubrovačko-neretvanska županija
Gundulićeva poljana 1, 20000 Dubrovnik
www.edubrovnik.org
www.dnz.hr
zupan@dubrovnik-neretva.hr
020/351-400

Istarska županija
Drščevka 3, 52440 Pazin
Flanatička 29, 52100 Pula
www.istra-istria.hr
info@istra-istria.hr
052/352-111

Karlovačka županija
A. Vraniczanya 2, 47000 Karlovac
www.kazup.hr
zupan@kazup.hr
047/666-111

Koprivničko-križevačka županija
Ulica Antuna Nemčića 5, 48000 Koprivnica
www.kckzz.hr
info@kckzz.hr
048/658-111

Krapinsko-zagorska županija
Magistratska 1, 49000 Krapina
www.kzz.hr
info@kzz.hr
049/329-111

Ličko-senjska županija
Dr. Franje Tuđmana 4, 53000 Gospić
www.licko-senjska.hr
info@licko-senjska.hr
053/588-279

Međimurska županija
Ruđera Boškovića 2, 40000 Čakovec
www.medjimurska-zupanija.hr
info@medjimurska-zupanija.hr
040/374-111

Osječko-baranjska županija
Trg Ante Starčevića 2, 31000 Osijek
www.obz.hr
tajnistvo@obz.hr
031/221-501

Požeško-slavonska županija
Županijska 7, 34000 Požega
www.pszupanija.hr
uredzupana@pszupanija.hr
034/290-290

Primorsko-goranska županija
Adamićeva 10, 51000 Rijeka
www.pgz.hr
info@pgz.hr
051/351-600

Sisačko-moslavačka županija
Ulica Stjepana i Antuna Radića 36,
44000 Sisak
www.smz.hr
info@smz.hr
044/500-000

Splitsko-dalmatinska županija
Domovinskog rata 2, 21000 Split
www.dalmacija.hr
splitsko.dalmatinska.zupanija@dalmacija.hr
pisarnica@dalmacija.hr
021/400-213, 021/450-422

Šibensko-kninska županija
Trg Pavla Šubića I. br. 2, 22000 Šibenik
www.sibensko-kninska-zupanija.hr
zupan@skz.hr
zupan@sibensko-kninska-zupanija.hr
022/460-700

Varaždinska županija
Franjevački trg 7, 42 000 Varaždin
www.varazdinska-zupanija.hr
zupan@vzz.hr
042/390-500, 042/394-000

Virovitičko-podravska županija
Trg Ljudevita Patačića 1, 33000 Virovitica
www.vpz.hr
info@vpz.hr
033/638-100

Vukovarsko-srijemska županija
Županijska 9, 32000 Vukovar
Glagoljaška 27, 32100 Vinkovci
www.vusz.hr
damir.dekanic@vusz.hr
marko.dikonic@vusz.hr
032/454-444, 032/344-111

Zadarska županija
Božidara Petranovića 8, 23000 Zadar
www.zadarska-zupanija.hr
zupanija@zadarska-zupanija.hr
023/350-350

Zagrebačka županija
Ulica grada Vukovara 72/V
10000 Zagreb
www.zagrebacka-zupanija.hr
ppi@zagrebacka-zupanija.hr
s.kozic@zagrebacka-zupanija.hr
01/6009-400

Grad Zagreb
Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
www.zagreb.hr
gradjani@zagreb.hr
01/610-1111, 0800 1991

Švicarsko - hrvatski program suradnje

Razminiranje i društveno - gospodarska integracija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

Ravnateljstvo civilne zaštite

Uprava za europske poslove,
međunarodne odnose i fondove
Europske unije

www.swiss-cro.hr